

autorin

magazín OSA nejen pro autory

AUTORIN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

01/2023

---

strana 14

**Jak mohu podpořit
svou hudbu
v digitálních
obchodech
v roce 2023?**

strana 38

**Bára Poláková:
„Plout si pět
centáků nad zemí“**

strana 54

**Indy & Wich:
„Máme mraky
vzpomínek,
ale také spoustu
černých děr“**

**OSA ve spolupráci
s Bohemia JazzFestem
vyhlašuje 14. ročník soutěže
o nejlepší jazzovou skladbu
autora do 35 let**

Výherce získá:

- šek od OSA v hodnotě 40 000 Kč na svůj hudební rozvoj

- možnost představit vítěznou skladbu při slavnostním předávání v rámci festivalového večera v Praze

Jak se do soutěže přihlásit:

- Přihlásit se může autor zastupovaný OSA, kterému není více než 35 let.
- Poslat zvukovou nahrávku a notový zápis na e-mail: sarka.jancikova@osa.cz nejpozději do 12. června.
- Do soutěže lze poskytnout jednu nebo dvě autorské skladby, které měly premiéru v roce 2022.

Úvodní slovo

Vážené kolegyně,
vážení kolegové,

pomalu se přibližujeme k závěru prvního kvartálu roku 2023. Začátek tohoto roku nás zahltil celou řadou nelehkých událostí.

Ale soustředíme nyní svoji pozornost na OSA. Jednou z věcí, které zůstaly potěšující (samozřejmě vedle kolegiálních vztahů a dalších úspěchů autorské obce), byla hospodářská situace OSA. Vzdor velmi složitým skutečnostem naší současné doby finanční stránka OSA narušena nebyla. Patří za to díky zejména představenstvu OSA v čele s Ing. Romanem Strejčkem. Ve své pracovní pozici se osvědčila též dozorčí rada a její jednotlivé komise (zejména komise ekonomická a komise rozúčtovací). Z pohledu příjmů autorů hudby byl uplynulý rok pro OSA historicky nejúspěšnější. Tato skutečnost též podporuje možnost pokračovat nadále v aktivitách OSA ve vztahu k pomoci autorům nejvíce ohroženým energetickou krizí, popř. dalšími formami finančních problémů. Pokračuje též zhodnocování finančních prostředků formou bezpečných, úrokově výhodných vkladů.

Připomeňme si ještě velmi stručně vývoj situace po přijetí novely autorského zákona. Nás pochopitelně zajímá především její dopad na honoráře z reprodukované hudby. Přesné zkušenosti nám přinese až čas budoucí. Ale věříme, že dopady nebudou příliš výrazné.

Další oblastí, kterou se v rámci prvního kvartálu musí Ochranný svaz autorský zabývat, je příprava valného shromáždění a příprava akce Výroční ceny OSA. Obě se bude konat na přelomu měsíců května a června.

V rámci péče o nemovitý majetek OSA byla schválena též celková rekonstrukce budovy OSA na adrese Čs. armády 20. Tolik stručné informace o současném dění.

Hudba není něčím pasivním, co bezděčně přijímáme, ale naopak tím, co aktivně vytváříme. Tím je zároveň formováno životní prostředí, které je součástí našeho bytí. Hudba je vnitřní součástí nás všech. I tento pohled může být podpůrný pro náš optimismus. Kulturní činnost člověka je čímsi spontánním. Člověk si vytváří společenské vztahy, které úzce souvisí s životním stylem i kulturou. Ta dotváří společenský život, povznáší ho, otevírá ho duchovní oblasti.

Ideálem, který však pro člověka zůstává stále plně nedosažitelným, je absolutní dokonalost a krása. Dovoluji si přát nám všem, abychom se k tomuto ideálu co nejvíce přibližovali.

Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Obsah

3 úvodní slovo

5 obsah

6 zprávy z OSA

6 „Lex železářství“ – co v praxi znamená nové znění autorského zákona?

7 Valné shromáždění členů OSA 2023

8 články a rozhovory

8 Martin Baxa

14 Jak mohu podpořit svou hudbu v digitálních obchodech v roce 2023?

18 Ivana Mládka baví bavit

22 Lidová a pololidová Redlová

26 Guitar Hero Michal Pavlíček

30 Filip Vlček a Rony Janeček (John Wolfhooker): „Recept na výrobu globálního hitu neexistuje“

34 Karel Havlíček: „Vnímám svět skrz temný mrak“

38 Bára Poláková: „Plout si pět centů nad zemí“

46 Jak šel čas Precedensu Martina Němce

50 Navázat na úspěšný singl je extrémně těžké

54 Indy & Wich: „Máme mraky vzpomínek, ale také spoustu černých děr“

58 Hudebníci/výtvarníci – Ivan Mládek

59 Boris Urbánek: „Nebýt jazzu, k orchestru bych se nedostal“

62 Guillaume Cochard-Lemoine: „Ve filmové hudbě jsou nejdůležitější emoce“

64 Pohled do zákulisí – Dny Bohuslava Martinů

68 Muzika v obrazech – Vojtěch Písařík

72 šuplíky textařů

72 Bohumil Zatloukal, Pavel Šrut – Píši vám, Karino

73 nástěnka

75 nové projekty

75 Nová alba

77 Filmové premiéry

78 Nové knihy

79 vzpomínáme

79 Opustili nás

80 V mnohém nenaplněný talent (vzpomínka na Petra Hoška)

82 závěrník

82 S onlajnem „za vod(o)u“

Magazín OSA

Číslo 01/2023

Obálka: Bára Poláková

Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz

Registrace MK ČR E 19237 / Náklad 7 950 výtisků, místo vydání Praha

Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo 30. 3. 2023.

Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček

Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helíkarová

„Lex železářství“ – co v praxi znamená nové znění autorského zákona?

„Lex železářství“ měl od ledna 2023 osvobodit drobné živnostníky od placení autorských odměn za hudbu. Ale je tomu opravdu tak? Ne! V praxi se pro ně ani pro vás, autory, nic nezměnilo. Bohužel spíše jen uvedl kvůli nesprávné interpretaci médií majitele obchodů, restaurací a dalších provozoven v omyl.

Odpadla od ledna 2023 povinnost platit OSA za hudbu pouštěnou např. v kadeřnictví či železářství?

Ne, pro provozovatele se prakticky nic nezměnilo a paušálně je novela autorského zákona od placení autorských odměn neosvobozuje.

Nové znění § 23 autorského zákona (v médiích často označován jako tzv. lex železářství) pouze výslovně uvedlo podmínky, které je zapotřebí splnit, aby provozovatelé nemuseli uzavírat licenční smlouvu s OSA. Tyto jsou

však prakticky jen přepisem podmínek dle dosavadních soudních rozhodnutí a nutno podotknout i de facto v souladu s licenční praxí OSA.

Jaké podmínky je nutné splnit, aby provozovatel neplatil autorské odměny?

Jsou celkem čtyři a musí být splněny všechny a současně. Nestačí tedy splnit 2 nebo 3 z nich. Licence od OSA není potřeba pouze v případě, že jde o nahodilou produkci pro úzký okruh osob,

kteří je nezávislá na přání příjemců a je nevýdělečné povahy. Splnění všech čtyř podmínek může nastat jen ve výjimečných případech.

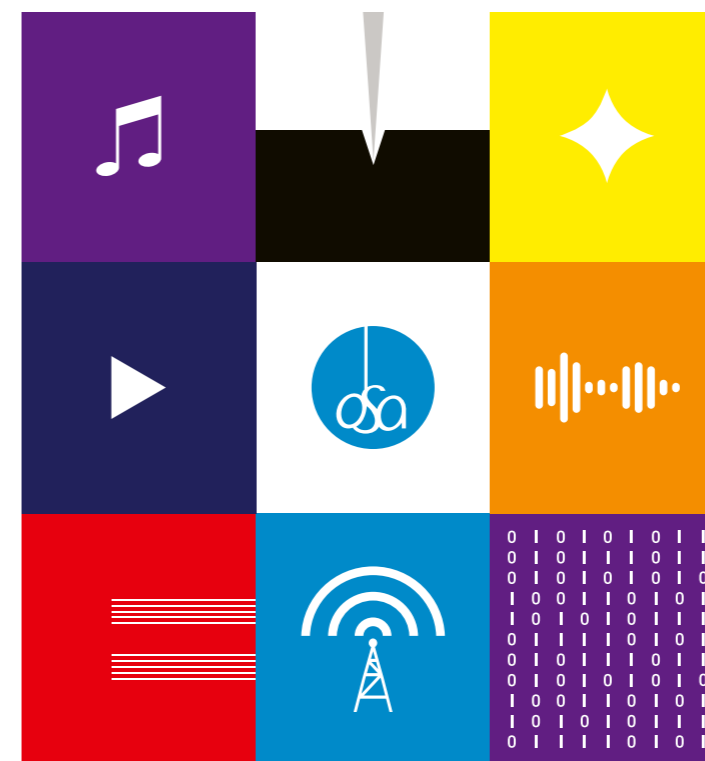
Pokud má provozovatel puštěné rádio nebo televizi ve skladu prodejny nebo kadeřnictví, které je sotva slyšitelné u zákazníků, pak se na něj povinnost platit autorské odměny nevztahuje. Jedná se o případy, které OSA doposud prakticky nelicencoval. Pokud je rádio slyšitelné přímo v prostoru, kde se pohybují zákazníci, pak povinnost hradit autorské odměny vzniká i nadále. ☒

Valné shromáždění členů OSA 2023

Valné shromáždění členů OSA – Ochranného svazu autorského pro práva k dílům hudebním, z. s. – se bude konat v pondělí **29. května 2023 od 12.30** v prostorách **Hotelu International Prague, Koulova 1501/15, 160 45 Praha 6.**

Pokud jste členem OSA dle článku 3 Stanov OSA, bližší informace obdržíte v těchto dnech doporučeným dopisem, jehož přílohou bude brožura „Valné shromáždění členů OSA 2023“. V ní naleznete všechny nezbytné informace k bodům, o nichž se bude rozhodovat.

Hlasování bude možné také elektronicky, a to ve dnech **19. až 23. května 2023.**

Martin Baxa

Je to zvláštní, dodnes, když se blížím k Nostickému paláci, cítím velmi nepříjemný nervózní tlak v oblasti žaludku. Nepřekvapilo mě, že zdejší současný šéf, ministr kultury Martin Baxa, samozřejmě díky svému věku nezná ponurou předlistopadovou historii této budovy, v níž sídlil Pragokonzert, jedna z nejodpudivějších institucí socialistické kulturní politiky, protkaná od nejvyššího vedení až dolů estébáky a dalšími podivnými exponenty tehdejšího režimu, s nimiž jsme si mnozí leccos užili. Co mě naopak překvapilo, byla jeho poměrně značná orientace na mnohvrstevnaté české hudební scéně. Když uviděl titulní stránku jednoho z čísel Autoru in, které jsem mu přinesl, okamžitě začal vysvětlovat své tiskové tajemnici, kdo je to Nikol Bóková a jakou hudbu tvoří a provozuje.

TEXT: MICHAL PROKOP

To byl hodně slibný začátek rozhovoru: Co posloucháte, když posloucháte? Jestli posloucháte...

Jsem člověk, řekl bych, širokého záberu. Kdysi mě třeba nečekaně uhranul slovácký folklor. Dnes, po desetiletích, mám nejraději to, čemu se říká vážná hudba v různých podobách. Mám velmi rád starou hudbu. Když jsem se třeba před několika týdny potkal s Petrem Kotíkem, svěřil jsem se mu s tím, že jsem minulý rok vstoupil do rozbouřených vod soudobé vážné hudby. Snažím se styly kombinovat a zatím mě to těší. Někdy si pustím hudbu středověkou, někdy Collegium 1704, někdy hudbu soudobou, někdy slovácký folklor a někdy současné, takové, řekněme, alternativnější písničkáře.

A máte na to vůbec čas, dneska?

Část hudby absorbuji vlastně služebně, ale taky si vybírám. Když měla Česká filharmonie klasický abonentní koncert,

který dirigoval sir John Eliot Gardiner, zrušil jsem program a šel na jeho koncert. Rád si pouštím hudbu později večer, před usnutím, o víkendu nebo někdy, když mám náročnější program.

Co se poslouchalo u vás doma? To člověka formuje, jaké kolem visí obrazy, co se tam hraje, co se čte...

Moje maminka s tatínkem měli rádi dechovku, to byla kulisa mého dětství. Ale když mám odpovědět na otázku, co byla hudba, kterou už si pamatuju a která mě ovlivnila, tak já jsem ročník 1975. Do věku, kdy už se vážně poslouchá nějaká hudba, jsem přicházel okolo revoluce a tehdy určitě irští U2, slavní britští Depeche Mode. Zažil jsem ještě dobu, kdy jsme si vyměňovali na základní škole plakáty s Davem Gahanem a ostatními, a třeba z českých kapel jsem měl, a to už jsou moje univerzitní a gymnaziální léta, rád Mňága a Žďorp.

Vy jste byl poměrně dlouho plzeňským primátorem. Jste lokální patriot?

Jednoznačně ano. V Plzni jsem se narodil a vyrůstal. Na pět let jsem opustil domácí hnízdo a šel jsem studovat do Brna, ale zase jsem se do Plzně vrátil, učil jsem tam, dělal jsem politiku. Dneska působím v Praze, ale Plzeň vždycky byla, je a bude můj domov.

A jak jste se dostal k politice? Měl jste nějakou takovou ambici od začátku, tu maršálskou hůl v tornistře, jak se říká?

Maršálskou hůl jsem určitě od začátku v tornistře neměl, ale samozřejmě ambice vždycky k politice patří. Vyrůstal jsem, když byla sametová revoluce, bylo mi 15 let a to už je věk, kdy člověk vnímá, co se kolem něj děje. Celé devadesátky, ten velký kvas, transformace společnosti, mě zastihly, když jsem byl na gymnáziu, na vysoké škole. Přirozeně mě to

přitahovalo. Dokonce jsem na gymnáziu uvažoval, že bych studoval politologii.

Když teď srovnáte komunální politiku, kde jste sbíral zkušenosti, s tou politikou tzv. velkou, celostátní, jejíž součástí jste už nějakou dobu, je mezi nimi nějaký rozdíl?

Rozdíl je v tom, že v komunální politice jsou povětšinou vidět bezprostřední výsledky vaší práce. Když jako starosta nebo primátor přesvědčíte zastupitelstvo o tom, že je třeba někde něco postavit, zřídit, vytvořit, tak se to děje obratem. Už během krátkého mandátu můžete vidět výsledky. V celostátní politice, ve sněmovně, ale i tady na ministerstvu, samozřejmě rozhodnutí někdy trvají déle. A třeba co se týká zákonů, tak jejich dopady se samozřejmě projevují až za nějakou dlouhou dobu. Co mají obě politiky společné, je, že vyžadují nějaké dovednosti, které se člověk musí učit. Vyjednávání, nacházení kompromisů, schopnost mluvit s lidmi různého ražení.

Měl jste nějaký vzor, nějaké majáky, kdo v té politice byl takovým vaším učitelem?

Lidi, od kterých jsem odezíral nebo se učil, byli třeba někteří významní představitelé lokální politiky u nás v Plzni. Bývalí primátoři, hodně dobrých rad mi dával třeba Jiří Šneberger, který potom zamířil také do politiky celostátní. A vždycky jsem, a to je otázka, jestli jako vzor nebo jak to říci jinak, pečlivě poslouchal a četl to, co říkal a psal Václav Havel. To mi pořád zůstalo a je dobré se tím řídit.

Co všechno vás v resortu a na ministerstvu překvapilo, když jste jako někdejší člen parlamentního Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu najednou vstoupil do „baráku“ jako ministr?

Měl jsem poměrně podrobnou orientaci v tom, jaké problémy se v oblasti kultury v Česku řeší. Pomohla mi v tom i zkušenost lokální, Plzeň byla v roce 2015 Evropské město kultury. S velkou mírou podfinancovanosti kultury jsem počítal,

Foto: archiv ODS

člověk zde na to naráží v každém okamžiku. Ale co mě překvapilo, bylo zjištění, jak hluboké dluhy máme vůči našim vlastním organizacím. Když se vede diskuse o financování kultury, tak se mluví o tom, kolik peněz se dává na dotace, na festivaly, na opravu památek, ale Ministerstvo kultury má 31 vlastních

organizací, které zaměstnávají 6000 lidí. Celkové náklady na ně přesahují 6 miliard korun. V řadě případů máme vůči nim opravdu hluboké dluhy. Potřebovaly by víc peněz na provoz, na investice. V řadě případů jsou to klíčové státní instituce s výrazným mezinárodním přesahem. Ten dluh se bude splácet velmi

Foto: archiv Plzeňské filharmonie

postupně a dlouho. Co mě překvapilo naopak pozitivně, je fakt, že přes všechny neutěšené podmínky zaměstnáváme velké množství opravdu nadšených a oddaných lidí, kteří problémům čelí a za platy, které by samozřejmě měly být vyšší, se té práci velmi věnují a vidí v ní nějaký hlubší smysl.

A bylo Ministerstvo kultury vaší volbou, nebo je to výsledek politických jednání? Tento resort nebývá z těch, o které se koaliční partneři anebo konkrétní osoby perou...

Má první politická funkce v roce 2004 byl radní Plzeňského kraje pro kulturu, a tak se oblast kultury přirozeně prolínala celou mou dosavadní politickou kariérou. Po změnách uvnitř poslaneckého klubu ODS mi byla svěřena i agenda školství. Nabídku pana premiéra, abych řídil resort kultury, jsem přijal s pokorou, ale taky s velkou

radostí. Já si toho opravdu vážím, že mohu být ministr kultury. Považuji to za důležitou pozici a věnuju se tomu ze všech sil a s radostí, to chci zdůraznit.

Bezpochyby jste narazil na základní dilema, které na tomto úřadě bylo a bude asi vždycky, a to je pořadí priorit, kulturní dědictví na straně jedné a živá kultura na straně druhé. Já jsem zažil období, kdy i z taktických důvodů někteří ministři, ať můj tehdejší šéf, nebo třeba Pavel Dostál, můj někdejší velký kamarád, říkali: „Ubereme při rozpočtu u památek, protože na to nám poslanci pak vždycky přidají.“ Ale na to živé umění...?

Musím se přiznat, že já to jako dilema nevnímám a myslím si, že jde o dilema uměle vytvořené. Základní povinností a zodpovědností Ministerstva kultury je věnovat se všem těmto oblastem: živé kultuře, paměťovým institucím,

muzejním a galerijním sbírkám, knihovnám, ale třeba i autorskému právu, veřejnoprávním médiím. A říkat, jestli má přednost to, či ono? Že některá oblast bude mít pocit, že je v danou chvíli ošizená, to se samozřejmě z rozpočtových důvodů stát může. Ale myslím si, že správný ministr kultury nemá a nesmí upřednostňovat, a už vůbec ne vědomě, žádnou z těch oblastí.

To je samozřejmě mně velmi sympatický názor, nicméně mluvíme-li o kulturním dědictví, má povahu hmotnou a má taky povahu nehmotnou. Do jaké míry vnímáte úlohu Ministerstva kultury taky v tom, že by se mělo starat o to, aby nějaké kulturní dědictví zbylo i po naší generaci?

S tím naprosto souhlasím. Jsou to spojité nádoby, kultura spojuje všechno dohromady. Teď sedíme v jedné z kanceláří ministerstva, odkud je nádherný výhled

na věže baziliky sv. Jiří na Pražském hradě. To nás spojuje s kořeny starými přes 1000 let. A musíme se zabývat i tím, abychom v současné postcovidové době poskytli dostatečnou podporu všem, i nezřizovaným kulturním aktérům v dotačních programech. Proto si myslím, že ten, kdo by chtěl řídit toto ministerstvo se záměrným upřednostňováním třeba kulturního dědictví před živou kulturou nebo obráceně, nemůže uspět. To prostě správné není.

Vraťme se teď zpátky k hudbě. Do jaké míry si myslíte, že má ministerstvo pečovat i o to, aby ta muzika vůbec byla, aby nemusela být závislá jen na veřejných rozpočtech, dotačních programech, prostě aby si uměla vydělat? A teď nemyslím jenom vysloveně komerční výdělek, ale vůbec, aby mohly vznikat ty věci, o kterých bychom pak mohli mluvit jako o budoucím kulturním dědictví.

To považuju za jednu ze svých klíčových agend, jakkoli pokrok je velmi pomalý. První věc je, že by měl stát prostřednictvím Ministerstva kultury podporovat hudbu průřezově, pokud jsou samozřejmě splněna dotační pravidla a zákonné parametry. To se děje. Druhá věc je, že by měl český stát pomoci zahraniční prezentaci naší hudby. To se děje, ale málo. A třetí věc, podle mě úplně zásadní, je prohloubit vnímání kultury ve školách. Jde o jedno z mých velkých témat. Takzvaná kulturní kompetence by se měla zdůraznit v souvislosti s revizí rámcových vzdělávacích programů, na které pracuje ministerstvo školství. Zatím cítím vůči zapojování kulturních kompetencí do této revize opatrnost. Zjednodušeně řečeno, Česko má unikátní síť základních uměleckých škol, které poskytují vhled do jednotlivých žánrů v plné šíři, ale potřebujeme, aby i v běžné výuce na základních a středních školách měla kultura svoje silné místo a aby už to nebylo jen tradiční rozdělení na hudební a výtvarnou výchovu, ale aby se významně pozornosti dostávalo třeba filmu, vizuálnímu umění obecně, divadlu, dramatice. Je to těžké, ale nesmíme rezignovat. Jen

Foto: archiv Národního muzea

Foto: archiv Památníku ticha

tak si vytvoříme budoucí kulturní aktéry, ty, kteří se kultuře budou sami věnovat, i ty, kteří ji budou s radostí konzumovat.

Jaký názor máte na podporu české hudby? Konkrétně se ptám na takové ty metody, jako jsou kvóty na vysílání české tvorby a tak. Je mnoho mých kolegů, kteří by

přivítali, kdyby v zákoně bylo, kolik třeba Český rozhlas musí vysílat české hudby. Jak to vidíte? Myslím, že je na jednotlivých médiích, jak si skládají program. Jsem pevně přesvědčený, že česká hudba nebo hudba, když jsme u písničků, zpívaná česky nabízí takové možnosti, že svoje publikum vždycky najde. Nikdo se nemusí obávat, že je pro média nezajímavá. Myslím, že

je posluchačský tlak na to, aby se česká hudba hrála. Nejsem sympatizantem kvót, moje ministerstvo na to nemá žádný nástroj a ani bych nechtěl, aby mělo a určovalo kvóty pro českou a cizí hudbu.

Do jaké míry je politickým problémem v naší společnosti a ve společnosti vašich kolegů politiků zejména vnímat, že kultura a umění nejsou jenom ta dlaň natažená pro peníze, ale že je tu schopnost být i významným ekonomickým faktorem, který dokáže generovat někdy hodně velké peníze? Ve světě určitě. Říká se tomu kreativní průmysl...

Myslím, že málo mluvíme o tom, jak jsme v sektoru kulturně-kreativních odvětví opravdu dobří. Zdědil jsem zhroutený systém filmových pobídek. Během roku se nám podařilo ho postavit na nohy a rozjet. To znamená miliardy korun, které se v tomto odvětví generují. A nejen proto, že máme hezké lokace – hrady a zámky, ale i proto, že máme ve filmovém průmyslu špičkové profesionály. Výborné grafiky a designéry. Dnes je řada českých designérských firem světově konkurenceschopná. Na světové úrovni je sektor tzv. gamingu, tedy počítačových her. Podpora státu je různá. Něco stát podporuje opravdu hodně, jako je třeba filmový průmysl, jinde cestu teprve hledáme. Ale myslím, že v tomto odvětví je budoucnost. A platí argument, který říkáte: kultura jenom nespotřebává, ale kultura také umí vydělávat. Jednu věc chci ale podtrhnout. Nemám moc rád zdůvodňování toho, že by se kultura měla podporovat, argumentem, že taky vydělává peníze. Jsou i oblasti kultury, které vždycky podporu potřebovat budou a nevydělají si na sebe. Povinností každého ministra je za taková odvětví bojovat. Ale vedle toho taky říkáme, že existují branže, které nepotřebují tolik veřejné podpory. Potřebují ale dobré, předvídatelné zákony, dobré podmínky, propojení se vzděláváním. Když toto vše do sebe zapadne, můžeme být světově konkurenceschopní, vydělávat hodně peněz a zároveň mít pestrou kulturu.

Já mířím samozřejmě k tomu, co je předmětem činnosti organizace, v jejíž dozorčí radě působím. Tedy je tu Ochranný svaz autorský a obecně kolektivní správa jako instrument nějaké právní kultury, jejíž moderní mantinely jsme tu po revoluci zaváděli. Do jaké míry vnímáte ten současný „boj“ určité části naší společnosti a kolektivní správy? Já to teď samozřejmě schválně přeháním. Nejde o boj, ale jde o to, že z některých kruhů je živěn takový ten pocit „to jsou ti, kdo nás okrádají, vybírají od nás peníze v těch hospodách a kadeřnictvích a železářstvích“... (smích) Zločinná OSA...

Ano, zločinci, jasně... To samozřejmě může mít svůj prapůvod v praktikách, které tahle organizace za komunismu prováděla, ale to už je víc než třicet let minulostí. OSA založili před více než sto lety někteří naši velmi slovatní předchůdci. Tak jak vnímáte naši pozici? Protože vy jako orgán státní správy nám právě udělujete licence k tomu, abychom mohli takhle takzvaně ožebračovat ty hospodské... (smích)

V Česku je díky zakladatelské generaci, kam vy jste patřil, systém autorského práva a ochrany práv těch, kteří jsou nositeli a producenty autorských děl, nastaven na velmi dobré úrovni. Ale jak se proměňuje trh, autorské právo je vystaveno velkým výzvám. Pirátství bylo a pořád je velmi bolestivým problémem. Další výzvou jsou nové druhy nosičů a dalších moderních technologických prostředků ke konzumaci děl, která jsou chráněna autorským právem. Měl jsem nevděčný úkol předložit sněmovně novelu autorského zákona, která v sobě obsahovala transpozici evropských směrnic. Jakékoli otevření autorského zákona v parlamentu s sebou přináší projekci různých názorů. Stojím si za tím, že jsme novelu vybalancovali v nějaké ještě akceptovatelné podobě. Debata o ní sice byla místy trochu zjednodušená na ochranu malých provozoven, těch malých „železářství“,

ale jejím hlavním cílem bylo posílit boj proti nelegálnímu sdílení obsahu na internetu.

Jak se vy – konzervativní politik, člen ODS, dokonce její místopředseda – srovnáváte s tím, že máte i ve vládě lidi, kteří mají k ochraně vlastnictví, i toho duševního, výrazně jiné postoje? Jak tohle řešíte vy osobně a případně celá koalice?

Mou povinností jako člena vlády a ministra kultury, do jehož gesce spadá autorský zákon, je jednotlivé názory vyvažovat. A to nejenom názory kolegů z České pirátské strany, ale i kolegů z ODS, z nichž někteří se domnívají, že autorské poplatky jsou pro živnostníky přítěží. K tomu vždy říkám konzervativní názor, že tak jako je majetek hmotný, tak je i majetek nehmotný. Duševní nebo autorská práva musejí být chráněna, protože ti lidé jsou z toho živi, stejně jako pekaři z prodeje rohlíků, pokud to mám zjednodušit.

V jistém směru jsou na tom hodně podobně jako živnostníci...!

Ano. Jsem přesvědčen o tom, že se nám to teď podařilo, byť samozřejmě sto procentní spokojenost není nikdy. Myslím, že kolektivní správci byli pro nás v té debatě velmi důležitými partnery. Přinášeli konkrétní fakta, která jsme brali v potaz, tak jako jsme vnímali, co říkají lidé, kteří mají jiný názor.

Do jaké míry si myslíte, že umělec je povolání? Mimořádně, já jsem už v době, kdy jsem tady na tom ministerstvu působil, zastával velmi striktní názor, že nikoli. Víím, že se vedou debaty a že se pracuje na jakémsi statusu umělce, který by měl asi pomoci v některých sociálněprávních otázkách. Faktem je, že tady najednou jaksí jsou znevýhodnění lidé, kteří pracují v režimu autorského zákona.

Nevím, jestli slovo povolání to přesně popisuje. Být umělcem je podle mě především osobní rozhodnutí, které vychází z nějaké vlastní reflexe světa a role v něm. Záleží potom na každém,

jakou cestu si konkrétně zvolí. Jestli je pro někoho umění koníčkem, zaměstnáním, životním stylem postaveným na nezávislosti samostatné výdělečné činnosti. Od Národního plánu obnovy máme za úkol připravit definici tzv. statusu umělce, což nebude snadná diskuse. V umělecké obci v Česku jsou názory velmi odlišné, od úvah o nějakém daňovém zvýhodnění až

do té politiky dal, a vůči reálné politice, kterou strana, v níž je, musí občas dělat? Čili kde je ta hranice, kam až jste ochoten případně jít? Rozumíte mi?

Rozumím. Bavíme-li se o mé části politické kariéry v roli ministra kultury, nikdy jsem nemusel řešit nějaké takové opravdu závažné dilema vůči vlastní straně nebo vůči vládní koalici.

resortu, jako je náš, očekávání často násobně převyšují možnosti. Je rolí ministra kultury se k tomu na straně jedné postavit tak, že přesvědčuje vládu, aby ty peníze vynaložila. Na druhé straně prostě nemůže, nesmí, a já to nikdy nedělám, slibovat nějaké vzdušné zámky, protože o to horší je potom reakce zklamaných aktérů, kteří měli nereálná očekávání.

Foto: archiv Památníku národního písemnictví – Muzea literatury

po návrhy na zcela konkrétní podporu lidí, kteří doteď působili z vlastního rozhodnutí jako OSVČ. Dobrat se k nějakému výsledku v následujících dvou letech nebude jednoduché.

Do jaké míry jste musel někdy řešit konflikt, který podle mého v sobě nese každý politik, tedy konflikt mezi jakousi loajalitou vůči principům, kvůli kterým se

Samozřejmě velmi často řešíme problémy, kde se musí pospojovat názory nebo nalézt kompromis mezi názory, které na začátku stojí hodně daleko od sebe. Typický příklad je zmiňované autorské právo, ale třeba teď také debata o tom, jak bude vypadat novela zákona o veřejnoprávních médiích. Vždycky panují velké rozdíly mezi tím, co bych myslel, že by mělo být, a tím, co může být. V tak podfinancovaném

Jste zhruba ve věku mých dětí. Myslíte, že už jste ve fázi, kdy můžete říct, že byste dneska udělal něco jinak? Že je něco, čeho ne přímo litujete, ale... jsou to ty „krásné ztráty“?

Takovou otázku jsem ještě nikdy nedostal. Ale nic mě nenapadá.

Nevadí! Díky za rozhovor. ☑

Jak mohu podpořit svou hudbu v digitálních obchodech v roce 2023?

Již dlouho je poměrně jasné, že digitální platformy typu Spotify, Apple Music, YouTube a další našly své pevné místo na trhu a staly se nedílnou a velmi důležitou součástí hudebního průmyslu. Jejich výnosy rok od roku stoupají oproti klesajícím prodejm fyzických nosičů, v tomto případě hlavně CD. Streamovat hudbu je dnes jednoduché a každý dnes může mít miliony skladeb ve svém mobilu, jak rády propagují zmiňované platformy. Je tedy jasné, co bude udávat trend do budoucna, a současní umělci již vědí, že nemít přístup do Spotify for Artists a nemít proveden tzv. pitch nového singlu do playlistů je v podstatě velká chyba.

TEXT: TOMÁŠ LACINA, PAVEL TURNER (Believe)

Pojďme se tedy společně podívat na to, jak vypadá současný hudební trh v České republice, jakým způsobem dnes umělci mohou distribuovat své nahrávky do digitálních obchodů a hlavně jak je na těchto platformách možné podpořit a promovat svůj singl či album.

Řečí čísel

Převédeme-li velikost trhu na peníze, tak podle pravidelného globálního reportu IFPI dosáhly výnosy hudebního průmyslu v České republice v roce 2021 celkové výše 65,8 milionu dolarů (data za rok 2022 v době přípravy článku ještě

nebyla k dispozici). Z toho 54,7 % z této částky patří streamingu, 1,9 % downloadu, 15,3 % fyzickým nosičům, 26,1 % výnosům z práv výkonných umělců a 2 % připadají na synchronizaci (pozn. redakce: OSA vybral ze streamingu v roce 2021 pro autory 58 mil. Kč, v roce 2022 79 mil. Kč).

V kategorii TOP 5 digitálních obchodů dle počtu předplacených služeb se na prvních pěti místech umístily, v abecedním pořadí, Apple Music, Deezer, Spotify, Tidal a YouTube. A jedno dodatkové číslo, abychom čtenáře nezahltali mnoha údaji, v meziročním srovnání let 2020 a 2021 došlo k nárůstu trhu o 19,5 %.

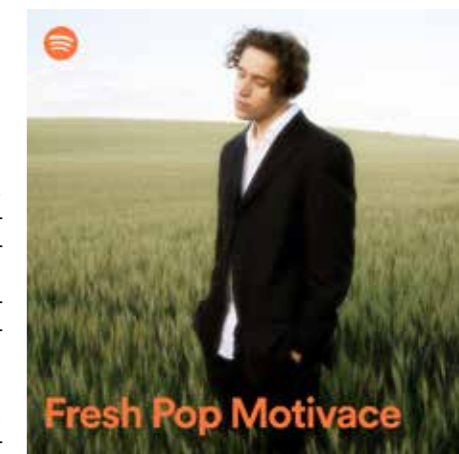
Z výše uvedeného asi nikoho nepřekvapí, že stoupá i počet placených předplatných. V meziročním srovnání je to vidět na loňském roce versus roce 2021, kdy byl nárůst o 26 %, a v porovnání s rokem 2020 dokonce o 72 %.

Možnosti digitální distribuce v ČR

Dostat svou hudbu do digitálních obchodů je dnes již docela jednoduché a existuje dost způsobů, jak to provést. Některé z nich jsou funkční i na tuzem-

jinam. Menší nevýhodou může být, že pokud potřebujete něco změnit nebo se na něco dotázat, komunikovat lze pouze přes jejich jednotný e-mailový support. Většinou fungují v angličtině. U nás nejnámější a patrně nejoblíbenější jsou, mimo jiné, DistroKid, TuneCore, Aval nebo CD Baby.

Další možností je využití lokálních nezávislých distributorů. Výhodou je možnost domluvit vše napřímo v češtině se zástupcem distributora. U nás takto funguje například portál Prodejhudbu.cz. Pak ještě zbývají velké zahraniční distribuce, které mají zastoupení ve většině zemí po celém světě a věnují se nejen distribuci, ale i propagaci vaší hudby na jednotlivých platformách a de facto suplují systém velkých major labelů. Fungují na procentuálním dělení. V České republice je to například francouzský distributor Believe, který v Česku a na Slovensku funguje od roku 2013.

Obr. 1

k vyšší streamovanosti, a tím i k vyšším příjmům umělce/vydavatele.

Pojďme se nyní podívat, jaké možnosti platformy poskytují a jak je co nejlépe využít.

Obr. 2

ském hudebním trhu. Nejjednodušší možností a pro začínající umělce možná nejlepší variantou je použít některého z takzvaných agregátorů. Vytvoříte si účet, nahrajete album či singl, zaplatíte poplatek za nahrání, a vaše hudba se objeví na Spotify, iTunes a v dalších storech. Vypadá to jednoduše, ale samozřejmě ne všichni agregátoři to mají nastaveno stejně, někteří si ještě mohou strhnout roční poplatek nebo naopak fungují na procentuálním rozdělení výnosů. Výhodou je, že máte vše pod kontrolou a kdykoliv můžete přejít

Nejjednodušší možností a pro začínající umělce možná nejlepší variantou je použít některého z takzvaných agregátorů.

Co umělce a vydavatelství zajímá nejvíce?

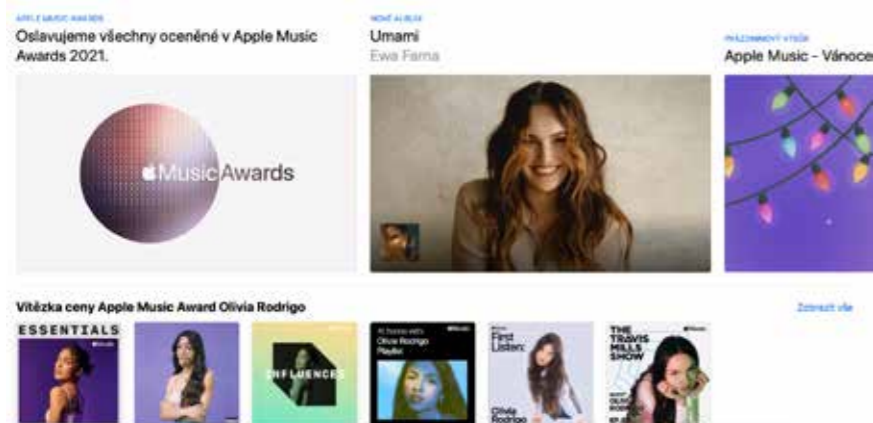
Jednou z nejdůležitějších věcí pro umělce i vydavatelství jsou možnosti, jak v rámci digitálních platform propagovat svoji hudbu. Zviditelňuje se tak umělec, ale přirozeně takové zviditelnění vede

Nejčastější a zároveň pro umělce i uživatele asi nejzajímavější formou podpory je zahrnutí releasu umělce do tzv. editorial playlistů, které sestavují týmy editorů jednotlivých platform. Takové playlisty bývají nejčastěji žánrové nebo jinak tematické. Důležité pro prezentaci lokálních umělců v tomto

Prohlížení

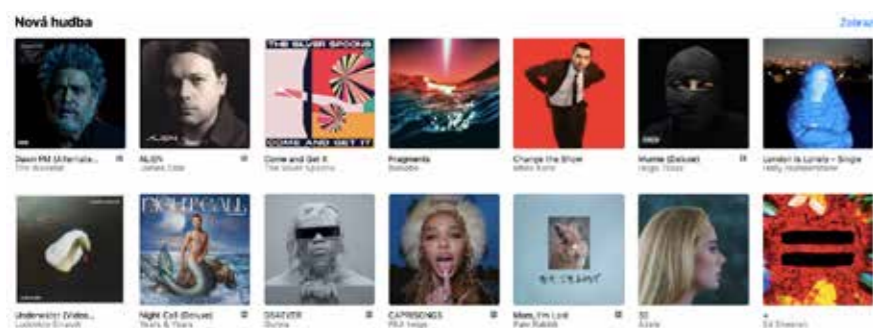

Obr. 3a

případě je, zdali má platforma v daném regionu editorský tým, což není vždy samozřejmostí. V současnosti pro český a slovenský trh fungují editorské týmy pouze u dvou nejsilnějších streamovacích platforem v našem regionu – Spotify a Apple Music. V minulosti tomu tak bylo i v případě služby Deezer, která však již editorský tým ze střední a východní Evropy stáhla. Není asi překvapením, že streamovací platformy se o tomto často rozhodují na základě vývoje velikosti trhu a trendu v počtu předplatitelů.

Nejrozvinutější systém podpory releases a umělců má bezpochyby služba

Nejrozvinutější systém podpory releases a umělců má bezpochyby služba Spotify. Kromě zahrnutí do playlistů mohou být umělci prezentováni také na obálkách (coverech) playlistů, což je pro zviditelnění umělce velmi zajímavé...

Obr. 3b

Spotify. Kromě zahrnutí do playlistů mohou být umělci prezentováni také na obálkách (coverech) playlistů, což je pro zviditelnění umělce velmi zajímavé (viz obrázek 1). Spotify může většinou významnější releases podpořit také různými bannery na hlavní stránce aplikace (homepage takeover), které se zobrazují

uživatelům placené (Premium) nebo neplacené (Freemium) verze služby (viz obrázek 2). Jelikož má Spotify tyto dvě formy, předplatitelskou a neplacenou verzi, prostor dostává i komerční formát reklam (audio, video, bannery) doručovaných uživatelům Freemium verze. Takové reklamy většinou probíhají v rámci

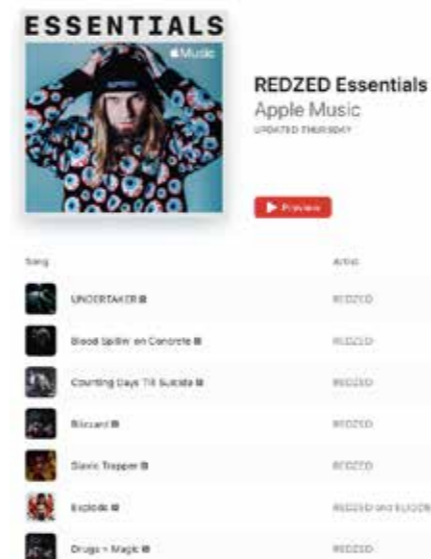
větších kampaní a rozpočtů, a bývají tak často nakupovány spíše velkými distributory nebo vydavatelskými. Na některých trzích už ale funguje nástroj s názvem Marquee, který umožňuje jednotlivým umělcům nakupovat a nastavit jednorázové kampaně ve formě bannerů, které vyskočí na uživatele při otevření mobilní aplikace. Tento formát je také jediným v rámci všech digitálních platforem, který cílí jak na uživatele Freemium verze, tak i na předplatitele, kteří projeví v minulosti zájem o vaši hudbu. Na českém a slovenském trhu není ještě nástroj k dispozici, ale je pravděpodobné, že se ho zanedlouho

také dočkáme. Dalším prostorem, který Spotify pro propagaci umělců a jejich releases poskytuje, jsou sociální sítě, a to prostřednictvím instagramového profilu Spotify pro jednotlivé země, jehož česká verze (@spotifyczechrepublic) byla založena přibližně před 2 roky, a poskytuje tak platformu pro české, ale i slovenské umělce. Spotify zde propaguje umělce formou postů, stories, ale i speciálních relací jako převzetí celého profilu umělcem na jeden den apod. Netřeba zdůrazňovat, že taková podpora je v dnešní době velmi hodnotná.

Tento celý koncept Spotify, vytvořit společně s umělci komunitu, se odráží i v uživatelském prostředí pro umělce Spotify for Artists, kde umělci mohou kromě sledování statistik o jejich katalogu také přímo nabízet svoji novou hudbu ke zvážení editorům.

I druhá streamingová platforma v pořadí co do počtu předplatitelů, Apple

Music, nabízí řadu způsobů promování nových releases. Ve srovnání se Spotify je ale prostoru méně, včetně možností interakce platformy, uživatelů a umělců. Apple Music sice také disponuje vlastním rozhraním pro umělce, nicméně její možnosti jsou omezené. Platforma poskytuje prostor pro zviditelnění umělců prostřednictvím žánrových a tematických editorial playlistů, které však nemají personalizovanou obálku, a dále prostřednictvím bannerů na hlavní stránce (tzv. heroes) a bannerů soustřeďujících se na novinky (viz obrázek 3). Zajímavým formátem jsou tzv. essentials, což je jakési „best of“ umělce, které Apple Music nabízí sledovanějším umělcům

Obr. 4a

a tento playlist následně prezentuje na své hlavní stránce (viz obrázek 4).

Jak nejlépe připravit svůj release pro úspěch na platformách?

Viděli jsme, jaké možnosti platformy v našem regionu nabízejí. Jak ale získat tuto podporu pro svůj release? Již jsme zmiňovali, že Spotify například umožňuje nabídnout přes uživatelské

I druhá streamingová platforma v pořadí co do počtu předplatitelů, Apple Music, nabízí řadu způsobů promování nových releases. Ve srovnání se Spotify je ale prostoru méně, včetně možností interakce platformy, uživatelů a umělců.

rozhraní Spotify for Artists svoji hudbu editorům napřímou. Je ale zřejmé, že množství těchto požadavků je značné a není snadné se ve vysoce kompetitivním prostředí prosadit. Důležité je proto nalézt distribučního partnera

před samotným vydáním, kdy je vhodné mít připravené všechny potřebné materiály k vydání, jako finální master, obal alba/singlu, promo fotografie umělce, popis vydávaného projektu, PR a marketingový plán. Tento kontext je velmi

Essentials

Ewa Farna Essentials
Apple Music

Obr. 4b

s prémiovým přístupem k jednotlivým digitálním platformám, který pomůže váš track nebo album prosadit do playlistů a vyjednat další podporu ve formě bannerů, reklam nebo prezentací na sociálních sítích. Nesmíme ale také opomíjet přípravu na straně umělce nebo vydavatelství. V tomto ohledu je zásadní mít dobře sestavený release plán s dostatečnou četností a pravidelností nových vydání. V release plánu je třeba počítat také s lhůtami (3–4 týdny)

důležitou součástí každého tzv. pitchu, kdy váš distributor nabízí vaši hudbu editorům a snaží se je přesvědčit, že právě do ní by měli vložit svoji podporu. Mezinárodní distribuční společnosti jsou často schopné prosadit relevantní releases také v zahraničí, což je snem mnoha umělců. Zde je ale zmíněný kontext dvojnásob důležitý a prostý fakt, že „zpěvák má opravdu dobrou angličtinu“, většinou nestačí. ☒

Ivana Mládka baví bavit

Když vyšla ve Zlaté edici Supraphonu k tehdejším sedmdesátinám hlavního protagonisty Ivana Mládka velice reprezentativní čtyřcédéčková kompilace nahrávek Banjo Bandu nazvaná Jožin z bažin a dalších osmdesát písní (2012), komentoval ji stvořitel skupiny v tom smyslu, že písničky z prvního disku zná nazpaměť, na další si matně vzpomíná, zatímco u skladeb ze čtvrtého kotoučku vůbec netuší, že jsou jeho. Vzhledem k tomu, že je Ivan mistr nadsázky a ironie, věřím mu z těch slov jenom čtvrtinu. Tedy to, že písničky z prvního disku zná nazpaměť. Jsem však přesvědčený o tom, že zná také všechny ostatní, protože je stvořil.

TEXT: MILOŠ SKALKA, FOTO: ARCHIV IVANA MLÁDKA

Na jazzové scéně jsi začal působit na začátku druhé poloviny šedesátých let. Jak se potom stalo, že ti v první polovině následující dekády nabídl pomocnou ruku tehdejší Československý rozhlas, a to nejen pro nahrávání tvých milovaných instrumentálek, ale také zpívaných písniček, už pod značkou Banjo Band Ivana Mládka?

Do rozhlasu jsme se dostali souhrou šťastných náhod, aniž jsme po tom prahli. Muzika pro nás byla jen koníčkem. Vědomi si naprosté nemódnosti našeho žánru a mého politického posudku jsme na média ani nepomysleli. Takže všechno se seběhlo takto: naše hostování na jazzovém festivalu v Přerově začátkem sedmdesátých let se setkali s rozpaky, žádnou cenu jsme nedostali, ale předseda festivalové poroty, černý klarinetista Albert Nicholas, někdejší

člen orchestru Louise Armstronga, ve své závěrečné řeči prohlásil, že jazz byl jediné Banjo Band. Nevím, jestli chtěl členy poroty naštvát, nebo jsme ho jako neworleanského rodáka chytili za srdce, nebo byl ožralý. Ale v každém případě nasadil brouka do hlavy přítomnému dr. Mojmiru Smékalovi z Československého rozhlasu.

Takže tudy vedla cesta?

Po festivalu za mnou pan Smékal, který tehdy v rozhlase vedl hudební redakci, přišel a nabídl mi zkušební nahrávání. Záhy poté jsme natočili v tom slavném karlínském rozhlasovém Studiu A tři instrumentálky. Myslím, že to byly americké evergreeny Side by Side, Swanee River a Five Foot Two. A pak přišla další šťastná náhoda. Druhý den po našem natáčení šmejdili v rozhlase agenti americké agentury Tempo Hollywood

a hledali vhodné instrumentálky pro jejich obchodní domy, reklamní klipy a pod filmové titulky. A vybrali si jen ty tři naše ještě teplé snímky. Od té doby jsme měli dveře do Československého rozhlasu otevřené. I přes mou nálepku antisocialistického živlu, který po návratu z emigrace nesměl ani do Polska. Buď jsem se jim svými veselými písničkami hodil do krámu, nebo komunisté v Praze 2 nebyli včas upozorněni komunisty z Prahy 6, kde jsem měl bydliště. Když zjistili, co jsem zač, už nás znala celá republika a asi jsem jim nestál za to, aby si se mnou špinili ruce. Měli nebezpečnější nepřátele. Ty, kdo chtěli opravovat socialismus. StB mě jen občas poškádlila a od stranické vrchnosti dostávaly redakce různé direktivy, aby omezily naši činnost. Ale v podstatě jsme to v klidu dohluďali až do konce socialismu.

Máš výjimečný a jedinečný smysl pro humor, tedy pro srandu, řečeno s Janem Werichem. Přitom jsi maturoval na strojní průmyslovce, pak jsi chvíli pobyl na ČVUT a inženýrský titul jsi získal po absolutoriu studií Vysoké školy ekonomické. To jsou všechno ústavy, kde vesměs žádná sranda není. Nebo se mýlím?

Takového toho pubertáckého veselí bylo nejvíc na průmyslovce, na VŠE už se moc nevtipkovalo. Za legraci se muselo do hospody.

Není to tak dlouho, co Supraphon vydal k tvým osmdesátinám v reedici jubilejní 2CD komplet prvních dvou alb Banjo Bandu. Jak to tehdy s těmi dvěma prvními alby bylo?

První se jmenovalo Dobrý den, protože jsme byli všichni slušní chlápci z relativně dobrých rodin a chtěli jsme se

s našimi posluchači pozdravit. To, že nám bylo nabídnuto natočení dalšího alba, nás překvapilo. Tehdejší věhlasní manažeři a producenti totiž komentovali komerční úspěch našeho debutového elpíčka skepticky, považovali naše písničky za výstřelek a za záležitost maximálně na jednu sezonu. Měl jsem podobný názor, proto jsem považoval za slušnost se s našimi až překvapivě početnými zástupci posluchačů slušně rozloučit, a dal našemu druhému LP název Nashledanou. Nakonec to ale všechno dopadlo jinak.

Jak k tobě přicházela inspirace? Kdysi jsi prohlásil, že všechny ty kraviny, které píšeš, si člověk musí vycucát z prstu. Je to tedy úplně jiný přístup než psaní zamilovaných balad, protestsongů nebo satirických písní. Opravdu sis všechny ty báječné věci vycucal z prstu? To

by ten prst musel být hodně výživný, něco jako ženský prs.

Původně jsem se chtěl věnovat jenom hře na tenor banjo a cokoliv si vycucávat z prstu jsem rozhodně neměl v úmyslu. Měl jsem naposlouchané stovky amerických evergreenů, takže když přišla potřeba pokusit se o nějaké původní melodie pro Banjo Band, začal jsem je v duchu neworleanských pouličních skiffů a dixielandů ze sebe docela snadno chrlit. A když jsem nesehnal vhodného stálého textaře, pustil jsem se do toho sám. Zpočátku mi některé melodie opatřil texty Zdeněk Svěrák, který jako jediný přesně odpovídal mé představě o tom, jak by produkce Banjo Bandu měla vypadat. Napsal například texty k písničkám Láda jede lodí, Mravenci v kredenci nebo Kousavá deka, které na pódii hrajeme rádi dodnes. A co se týče mých textů, máš pravdu, byly vesměs vycucané z prstu. Většinou jsem vycházel z vymyšleného vlezlého

Ivan Mládek Banjo Band, foto: Kevin V. Ton

sloganu, jenom sem tam mě inspirovalo něco konkrétního, například známá patetická píseň z padesátých let Praha je zlatá loď.

Namátkou připomenu tvé rýmy jako sako/pako, zobali/obaly, Znojmo/dvojmo... Napadl tě v případě takových písní nejdřív rým a kolem něj jsi potom vystavěl příběh a celou písničku, nebo jsi ta slova vkládal do hudby? Případá mi totiž víceméně nemožné, že by melodie i text vznikaly současně.

Máš pravdu, alespoň já osobně jsem nikdy melodie a text současně nedělal. Zpočátku jsem začínal od melodií, ale když jsem zjistil, že pro lidi je důležitější text, tak jsem začínal od textů, a nakonec jsem dospěl k poznání, že se chytne jen ta písnička, která má dobře zapamatovatelný slogan v prvních dvou řádcích refrénu. Text může být úplně pitomý a melodie také. Ke konci svého písničkáření jsem se proto zaměřil hlavně na slogany.

Kdybys měl na první dobrou jmenovat písničku, která je jasnou definicí Banjo Bandu, která by to byla? A proč?

Je to jedna z těch vůbec nejpitomějších – Jožin z bažin. Samozřejmě že je záměrně pitomá. Když jsem ji v roce 1976 přinesl ke schválení rozhlasové textové komisi, tak mě s ní vyhodili s tím, že už je to až moc blbě. Píseň vzali na milost až o půl roku později ve vydavatelství Panton, přesněji řečeno tamní osvětlení hudebníci Jiří Malásek a Aleš Sigmund, kteří měli smysl pro dada.

Jak došlo k tomu, že se Jožin z bažin stal takovým hitem v Polsku? Určitě k tomu v případě videoklipu přispěl i „pohybový“ výkon Ivo Pešáka. Co vám takový úspěch u polského publika vlastně přinesl? Samozřejmě že Ivo Pešák udělal svým tanečkem velký kus práce. Největší legrace ale je, že Ivo přesně tak tančil i na diskotékách. Takže ten slavný

televizní klip mi nedal žádnou práci. Jen jsem řekl Pešákovi: „Stůj tam jako tvrdé Y a na refrén se vždycky roztančil!“ V Polsku tím zastínil Walesu, v Rusku Putina a drsní motorkáři z Texasu si nechávali tančícího Pešáka tetovat na svá mohutná těla.

Dal se vůbec hodně svérázný Ivo Pešák po svém odchodu na věčnost v sestavě Banjo Bandu nějak nahradit, nebo jsi raději nikoho jiného ani nehledal?

Pešák se nahradit nedal, a nikoho jiného jsem proto nehledal. Naštěstí mám v Banjo Bandu několik dalších „svérázu národního lovu“, jako jsou Lenka „Kalamity“ Šindelářová, Lenka Plačková, Libuna a Jan Mrázek, takže na pódíích je stále veselo. Ale do Polska bychom si bez Iva už asi netroufli. Tam byl Bůh.

V osmdesátých letech jsi rezignoval na psaní písniček, leč v letech devadesátých ses k němu pod tlakem „spotřeby“

vlastními zábavnými televizními pořady nakrátko vrátil. Je ale tvoje rozhodnutí nové písně už nepsat opravdu definitivní?

Opravdu definitivní. Psaní písniček, monologů, dialogů, scének, klipů a průvodního slova pro naše televizní pořady pro mě bylo totálním nasazením, měsíc mi utekl jako týden – proto jsem se před lety rozhodl víc hospodařit s časem a věnovat se jen činností, které mě i na stará kolena vyloženě baví. Už si jen tak sám pro sebe projíždím chrosy na kytaru, maluju, vyrážím s Banjo Bandem na zájezdy a chodím na pivo.

Je to náhoda, nebo životní filozofie, že mezi nahrávkami Banjo Bandu není žádná smutná písnička?

Smutné a nostalgické písničky dělat neumím. Párkrát jsem sice na objednávku na nějaké takové začal pracovat, ale během psaní se mi to vymklo a skončilo to v koši jako cynická hovadina. Jenom jsem s tím zbytečně ztrácel čas.

S oblibou tvrdíš, že už máš jenom jeden opravdový zájem, a to malování. Jsi vynálezce antiperspektivy, což znamená, že věci bližší jsou na obraze malé a čím jsou vzdálenější, tím jsou větší. Stále s tímto principem při své malířské tvorbě pracuješ?

Prosím tě, nestydím se za to, že jsem nevléčitelny bavič, prostě mě baví bavit. A mám podobný přístup i k malování. Kamarádům malířům zdůrazňuju, že s nimi nemám nic společného, že nejsem žádný malíř, ale malující bavič. Nepustím se do žádné olejomalby, když nemám dobře promyšlený nějaký zábavný námět. A snažím se i vymýšlet své žertovné originální malířské styly – nehodné následování. Antiperspektiva už je minulostí, pak přišel akční minimalismus, poté posunismus. Abych aspoň trochu využil svých chatrných znalostí ze strojní průmyslovky, kterou jsem kdysi studoval, dospěl jsem posléze k uměleckému rýsování. Slavný malíř Vasilij Kandinskij také některé své obrazy rýsoval, ale jako průmyslovák, který měl z rýsování jedničku. Já jdu jinou cestou, mě vždycky fascinovali

spolužáci, kteří měli z rýsování kuli. Jejich rysy jsou teď můj vzor.

Kdysi jsi prohlásil, že na rozdíl od mnoha jiných malířů při své tvorbě nepotřebuješ žádné modelky, které by ti pózovaly. Jak to je?

No, teď se chystám na trochu náročnější obraz a takové dvě modelky bych potřeboval. Modelky jsou ale dneska strašně drahé. Naštěstí se dlouho znám s ředitelem pražské zoo Miroslavem Bobkem a ten mi snad za flašku půjčí dva šimpanze, kteří mi ty dvě modelky bohatě nahradí. Na obraze jim jenom udělám kratší ruce. To není můj výmysl, jeden chudý francouzský malíř prý podle opic akty skutečně maloval, jejich opatrovatel jim ale musel pokaždé dát nějakou injekci, aby jen seděly a koukaly.

Jsi také majitel patentu na hudební nástroj gitariano, což je vlastně kombinace kytary a klavíru. Jak jsi na ten nápad vůbec přišel? A má tvůj nástroj nějaké praktické využití?

Jde prakticky o keyboard pro hráče s kytarovou technikou. Má stejné vymoženosti jako keyboard pianový a využívá ho v současné době několik kytaristů, zpěváků samotářů, kteří se nechtějí otravovat s kapelou. V současné době nástroj čeká na další inovaci a také na nového výrobce.

Svého času jsi těšil ctěné publikum humoristickými povídkami, recesistickými pohádkami, stejně jako příznivce domácí zábavy deskovými hrami, které jsi vymýšlel. Rezignoval jsi i na tohle, nebo se můžeme přece jenom na něco z toho ještě těšit?

Psát už rozhodně nic nebudu, ale že mě někdy v budoucnu ještě napadne nějaká desková hra, to nevylučuju.

A jako tečka za naším rozhovorem poslouží závěrečná otázka: Co v životě ti dokáže udělat opravdu radost?

Ještě i v mých jedenaosmdesáti letech? Když už si myslíš, že chcípneš, a pak nechcípneš. ☒

Foto: Kevin V. Ton

IVAN MLÁDEK

Maturoval na strojní průmyslovce, ze studii na ČVUT rychle odešel a inženýrský titul získal na Vysoké škole ekonomické. Celoživotní láskou i osudem se mu stal jazz. Od začátku šedesátých let zakládal kapely, ve kterých působil jako banjista. V roce 1968 se vydal na půl roku do Paříže a v ruských klubech tam hrál na balalajku. V roce 1970 měl mimořádný úspěch na country festivalu v Lucerně s kapelou, které dali sami organizátoři název Banjo Band. Od roku 1973 pravidelně natáčel pro Československý rozhlas – zpočátku jazzové instrumentálky, ale vzápětí první dadaistické a recesistické písničky. Banjo Band se stal brzy takovým fenoménem, že se mohl v polovině sedmdesátých let vydat na profesionální dráhu. Ivan Mládek, který loni 7. února oslavil osmdesáté narozeniny, napsal více než šest stovek písniček, z nichž mnohé zlidověly. V současnosti se věnuje především malování a koncertování se svým Banjo Bandem.

Lidová a pololidová Redlová

Ve Valašském Meziříčí narozená písničkářka Lucie Redlová (* 1980) vydala první sólové album První, poslední v roce 2009. V roce 2012 následovalo album Křižovatka a letos vyšla novinka Lidová Redlová se směsí lidových a autorských „pololidových“ písní.

TEXT: MILAN TESAŘ

Své aktuální album Lidová Redlová jsi natočila s producentem Jiřím Hradilem, ale zajímavá jména producentů se objevovala i na tvých předchozích albech. Jednou to byl například americký hudebník Tim Eriksen...

Každou desku jsem připravovala s někým jiným, což, doufám, přispívá k pestrosti mých nahrávek. Vždy to bylo vyústění nějakého konkrétního setkání. Většinou ty muzikanty nejprve sama slyším na jejich koncertě, ze kterého jsem nadšená, následuje seznámení, případně pokoncertní jamování a nějaký pocit, že s tímto člověkem by se zkrátka dalo vytvořit něco zajímavého. Tak to bylo prakticky se všemi, se kterými jsem spolupracovala, například v roce 2009 s Irem Stevem Wallem, s nímž jsme natočili mé debutové album, nebo potom v roce 2011 právě nahrávka s Timem Eriksenem. Tehdy jsem zrovna plánovala další desku a od setkání na Folkových prázdninách v Náměšti nad Oslavou do vydání nám to zabralo nakonec pouze tři čtvrtě roku. V té době jsem měla de facto bigbítovou kapelu, a spojení s někým, kdo o sobě

tvrdil, že je bývalý punker, se mi tím pádem zdálo ideální.

Co obecně od producenta čekáš?

To je dobrá otázka. Za producenta si vybírám někoho, jehož práce si vážím. Očekávám, že moje dílo a moje už nastíněné aranže posune dál, někam, kam bych sama nedohlédla. Jsem na to, myslím, vhodný člověk. Hodně muzikantů má tak přesnou představu o svém díle, že producenta nepotřebují. Já to mám jinak, opravdu si vyberu někoho, jehož práci obdivuji, a čekám, co ze spolupráce vznikne. A musím říct, že ze spolupráce se všemi producenty – včetně třeba Tomáše Neuwerttha, s kterým jsem před čtyřmi lety dělala EP *Otázky* – jsem víceméně nadšená. Kdybych ty desky nahrávala sama, byly by možná také dobré, ale byly by jiné. A já jsem ráda, že jsou takové, jaké jsou.

Necháváš se ze strany producentů ráda překvapovat?

Mám vždy připravené základní struktury písní a finální skladba je vždy výsledkem nějaké spolupráce. I nové album je výsledkem týmové práce s Juro Hradilem. Ano, stalo se, že mi dával nějaký pokyn,

a já jsem cítila, že to není úplně moje parketa, a tak jsem se trochu „kousla“. Ale vždy jsme to nakonec vyladili tak, aby i on byl spokojený a mohl se za výsledek postavit a abych já nebyla tlačena do něčeho, co mi není blízké.

Proč ses vůbec rozhodla natočit album inspirované lidovými písněmi?

Když jsem se v roce 2019 chystala do Rumunska na vystoupení na Festivalu Banát, připravila jsem si poprvé set lidových, „pololidových“ a ohlasových písní včetně těch, které jsem kdysi zpívala se skupinou Docuku. Došlo mi, že lidovky jsou se mnou vlastně po celou mou aktivní kariéru. A že je spousta lidových písní, které už nahrála nějaká jiná kapela, ale já bych si je ráda udělala po svém. Další výzvou bylo složit „lidovou“ písničku tak, že posluchač třeba ani nepozná, že je to píseň nová, současná. Najednou jsem zjistila, že díky lidové stylizaci jsem schopna napsat i svůj text. Doposud jsem zhudebňovala hlavně cizí texty. Jenže mě tak zasáhl odchod dvou blízkých kamarádů, že jsem opravdu najednou měla tu vnitřní potřebu o tom napsat.

Foto: Ivan Dostál

V kterém okamžiku do procesu vzniku alba nastoupil Jiří Hradil?

Mohlo za to opět konkrétní setkání a opět Folkové prázdniny. Jura Hradil tam hrál loni v létě se svým srdečním projektem Hrubá Hudba, ve kterém obohatil horňácké lidové písničky o současný zvuk. Mně se ten koncert strašně líbil, a protože jsem žena činu, běžela jsem hned po koncertě za ním s tím, že chystám album lidových a ohlasových písní a jestli by mi jej nechtěl produkovat. Seznámili jsme se, popovídali jsme si a já jsem mu potom poslala záznam z rozhlasu, kde hrají naživo pár těchto písniček. Jemu se ten materiál líbil a dohodli jsme se, že na podzim natočíme singl, abychom si spolupráci vyzkoušeli. Takže před Vánoci 2021 vyšla píseň *Vodo moja*, věnovaná řece Bečvě, a na jaře už jsme točili celou desku. Já jsem chtěla album původně natáčet dřív, ale Jura neměl čas, a tak jsem na něj počkala.

Došlo mi, že lidovky jsou se mnou vlastně po celou mou aktivní kariéru. A že je spousta lidových písní, které už nahrála nějaká jiná kapela, ale já bych si je ráda udělala po svém.

Ovlivnilo to půlroční zdržení výslednou podobu alba?

To ani ne, ale měla jsem čas realizovat pořádnou kampaň k singlu *Vodo moja*. Požádala jsem fanoušky a kamarády, ať si napíší na větší papír část textu písně a nahrají sami sebe u nějaké vody. Vznikl tak „komunitní“ klip, pocta vodě obecně.

Zmínila jsi také, že dvě písně na albu se dotýkají konkrétních lidí, kteří tu s námi už nejsou.

Kamarádko moje je věnovaná Jitce Šuranské, která měla velký podíl na tom, že ta deska vůbec vznikla. Po jejím odchodu ze mě doslova vypadla píseň pro ni včetně textu. Tehdy jsem si poprvé řekla, že bych měla udělat v tomto duchu celou desku. A píseň *Hudci* jsem věnovala Davidu Stypkovi, který sám o hudecích zpívá ve své písni *Osudová*.

Kdo vedle Jiřího Hradila s tebou na desce spolupracuje?

Velkou roli tam má Eva Štěřbová ze sboru Kudlanky z Kudlovic. Zpívá se mnou ve třech písních, které jsme pojaly tak trochu „punkově“, ale také v už zmíněné skladbě *Kamarádko moje*, která vyšla jako první singl už vloni v červnu. V ní se dále objeví zpěvačky Romana Gajdošíková, Alžběta Jamborová a moje maceška Jana Redlová. Všechno jsou to také Jitčiny kamarádky, chtěla jsem to takto. Tento singl vznikl ještě před začátkem spolupráce s Jurou Hradilem.

Produkoval jej Petr Vavřík, který do písně spolu s Marcelem Gabrielem nahrál rytmiku. Krásné kytarové sólo tam hraje Rudy Horvat z Ostravy a na housle hostuje Eva Ludvík Kudrnová. Všechny ostatní písně už produkoval Jiří Hradil, který nahrál všechny klávesové nástroje či syntezátory. Rytmiku obstarali opět Petr Vavřík a Marcel Gabriel, kteří jinak na celém albu odvedli obrovský kus práce zpoza zvukařského pultu. A v písni *Vodo moja* si zahrála Horňácká muzika Petra Mičky. Petr pak nahrál housle i do dalších tří písní a v písni *Hudci* si

Nedávno jsem měla možnost předskočit Hrubé Hudbě na brněnské Flédě, takže jsme si některé písně konečně zahráli i naživo, a musím říct, že to je zážitek, na který dlouho nezapomenu.

i výrazně zazpíval. Nedávno jsem měla možnost předskočit Hrubé Hudbě na brněnské Flédě, takže jsme si některé písně konečně zahráli i naživo, a musím říct, že to je zážitek, na který dlouho nezapomenu.

Myslíš, že budeš v tvorbě „pololidových“ písní pokračovat, nebo je to spíše odbočka od tvé tvorby?

To jsem sama zvědavá. Každá moje deska je trochu jiná, ale je pravda, že v tomto jsem se našla a i podle ohlasů

Foto: Ivan Dostál

Foto: Jiří Zerzák

cítím, že je to teď tak nějak ono. Jestli tedy budu psát další písničky, budou pravděpodobně opět v lidové stylizaci, případně si budu hledat další lidovky, které mám ráda a které bych chtěla oživit. Udělat po svém známou písničku je výzva. Málokdo to u nás dělá a málokdo to dělá dobře.

Hraješ tento repertoár i živě?

Hrávám takový mix „lidové“ a „normální“ Redlové. Mí spoluhráči Ivan Trpík a Milan Kratochvíl, kteří se mnou hrají už skoro třináct let, na desce neúčinkují, protože chápali, že když točím ve „Věčku“, tak by byl hřích nevyužít basáka ze skupiny Buty. Ale písničky z desky se oba naučili a normálně je se mnou hrají. Samozřejmě že ty aranže jsou trochu jiné, ale já považuji koncert za jinou disciplínu než studiovou nahrávku, takže takto přistupuji i ke všem starším písním.

Jak je to s coververzemi tvých oblíbenců, které jsi hrávala v době covidu?

Nejsem obecně příznivec revivalů. Streamování písniček k táboráku nebo písňe od Beatles, Pink Floyd či Queenů byly způsob, jak v době covidu vyvíjet aspoň

nějakou aktivitu a nezbláznit se doma. Dřív, když jsme ještě neměli tolik písniček, jsme občas na koncertě jeden nebo dva covery zařadili, ale teď už mám svých písní dost, a hrát set písní Beatles na koncertech určitě neplánuji. To zásadně a pouze u táboráku! (smích)

Myslíš, že na tom, že se teď přikláníš k lidovým písním a jejich ohlasům, má podíl i inspirace tvorbou tvého otce?

Nevím, jestli je to přímo inspirace, ale vyrostla jsem mimo jiné i na jeho písničkách a rozhodla jsem se k tomu už naplno hlásit. On se proslavil písněmi *Husličky* či *Sbohem, galánečko* – a jestli si lidé časem oblíbí třeba moji *Kamarádku* a *Vodo moja*, budu šťastná. Ve hře byla i jeho účast na desce, ale termíny byly jasně dané a s ním je to vždycky na delší dobu. (smích) Na této desce tedy neúčinkuje, ale věřím, že „na stará kolena“ spolu něco uděláme. Posledních dvacet let jsme se nějakému spojování možná až přehnaně vyhýbali. Já jsem nechtěla, aby někdo říkal, že mi tatínek šlape cestičku. Ale na druhou stranu, s kým jiným by si člověk měl zahrát a něco vytvořit než se svými nejbližšími? Takže je možné, že spolu ještě něco vytvoříme. ☑

Guitar Hero Michal Pavlíček

„Dávám zrovna dohromady čtyřdeskový průřez tím, co jsem za ta léta udělal, ale nějak se to protáhlo,“ říká kytarová legenda Michal Pavlíček. Má z čeho vybírat. Na jeho kontě je pětadvacetileté účinkování s celou řádkou českých superkapel jako Bohemia, Pražský výběr, Stromboli, BSP, Big Heads a další, spousta studiové práce, více než sto soundtracků k filmům, divadelním představením, výstavám a baletům. Co se týká desek, pod jejich množstvím se prohýbá i metrový regál. A Pavlíček, momentálně v triu, s gustem koncertuje dál a na podzim hodlá vydat další album, které právě natáčí!

TEXT: JOSEF VLČEK, FOTO: ARCHIV MICHALA PAVLÍČKA

Pražský výběr 1982

Sedmdesátiletý Pavlíček odjakživa představoval sopku nápadů i muzikantských aktivit. Jeho sóla objevíte na popových deskách, v jazzových rockových nahrávkách nebo v nebojácných rockových experimentech. Vždycky se snažil být v popředí hudebního vývoje. Byl významnou osobností českého jazz rocku a art rocku, nové vlny i hardrockové vlny devadesátých let. Točil instrumentální desky. S Monikou Načevou dělal rockové šansony a jako první experimentoval s kytarovou hudbou za doprovodu DJů. Míří všemi směry, a stejně, když slyšíte nějakou neznámou desku a charakteristické kytarové sólo, řeknete: „To je určitě Pavlíček, že jo?“

Michal Pavlíček je prostě jedním z těch kytarových bohů, kteří se vynořili ve světě během sedmdesátých let a svým muzikantským uměním změnili svět. Přinejmenším ten hudební.

Foto: Roman Černý

Expanze

Jestli nějaká doba naší domácí rockové scéně opravdu nepřála, tak to byl konec sedmdesátek. Už předtím se rozpadly skoro všechny kapely, zkušenější muzikanti emigrovali nebo odcházeli do doprovodných kapel popových hvězd. A to ještě navíc doznívala atmosféra honu na Plastic People of the Universe. Právě tehdy se teprve sedmnáctiletý pražský kytarista Michal Pavlíček přidal ke kamarádům z amatérské skupiny Expanze. Hodně se o ní v okruhu pražských mániček mluvilo – prý se její členové scházejí v hospodě Na Zvonici na Petřínách a vedle ní, kde mají zkušebnu. Hraje prý tam tu pravou hudbu své doby. To znamenalo experimentující britský blues rock a později taky nějaké kousky fusion music od Mahavishnu Orchestra a dalších muzikantů, kteří na angloamerické scéně zkoušeli propojit rock, jazz a tu a tam i něco ze soudobé vážné hudby.

Pamětníci vám potvrdí, že to byla skvělá parta, v níž vedle později příchozího Pavlíčka zářili bubeník Pavel Trnavský, basista Jiří „Plech“ Novotný a kytarista Jirka Jelínek. Tehdy byli všichni na začátku svých hudebních kariér, ale z dnešního historizujícího pohledu to byla jedna z prvních českých superskupin. A to se

později ke kapele přidala ještě začínající zpěvačka Jana Kratochvílová!

Expanze vydržela tři roky a bohužel se z její éry nezachoval žádný zvukový záznam. Jen vzpomínky na muziku, která současníkům připadala fantastická. Později, v letech 1978 až 1979, dal Pavlíček dohromady Expanzi II, která hrála i na Pražských jazzových dnech, ale ta dlouho nevydržela.

Od Bohemie k Horkému dechu

Pavlíček se sice dostal na FAMU, ale s kytarou pokračoval dál. Získal první profesionální angažmá ve skupině Bohemia. Těžko říct, jak to tehdy vnímali muzikanti, ale publikum vnímalo Bohemii jako pokračovatele legendárního Flaminga. Určitě proto, že v její sestavě byli saxofonista Jan Kubík a basista Guma Kulhánek. Novým zpěvákem kapely se stal Lešek Semelka. Z téhle doby pocházejí první na deskách zaznamenané Pavlíčkovy kreace. Jediné album Bohemie se jmenovalo Zrnko písku a vyšlo v roce 1978. Mělo smůlu v tom, že tehdy publikum srovnávalo s kairavským Kuřetem v hodinkách. Lidem vadila hlavně textová stránka. Pavel Vrba tehdy napsal překomplikované texty se vznešenými názvy jako Chór minulých nohou v průchodu Pasáž, Zátíší

peronních lístků nebo Milenci před Pollockovým obrazem. Ne že by to byly špatné básně, ale rocková hudba se tehdy přece jen posunula jinam, k větší jednoduchosti a údernosti.

Na albu Zrnko písku je také jedna z prvních zveřejněných Pavlíčkových vlastních skladeb, už zmíněné Zátíší peronních lístků. Povzbuzen jejím úspěchem se vrhl do komponování dalších věcí. Těžily z nich další kapely, s nimiž hrál nebo nahrával, jazzový soubor Horký dech Jany Koubkové a tehdy ještě poprocková zpěvačka Jana Kratochvílová. Na jejím albu No a co najdeme dokonce dvě jeho skladby.

S Janou Koubkovou nahrál temperamentní, živelné album Horký dech Jany Koubkové, perlu českého jazzu sedmdesátých let. Hudební režii a něco podobného produkci (v tehdejších vydavatelstvích byla funkce producenta tabu) pro tuto desku dělal Michael Kocáb. Pavlíček se s ním už tehdy domlouval na společném projektu.

Pražský výběr – Výběr

„První zkoušku jsme měli na Malé Straně ve zkušebně naproti hospodě U Trojek. Michael na ní přinesl noty ke své jazzrockové skladbě Trýzeň. Byl jsem z toho rozpačitý, tímhle směrem jsem jít nechtěl.

Michal Pavlíček s Monikou Načevou

Michal Pavlíček s Kamilem Střihavkou

Album se dostalo v ilegálních kopiích mezi lidi a proměnilo se v kultovní záležitost. Zvláště když brzy po zákazu desky přišel zákaz kapely. V roce 1987, když bezradný režim zahájil perestrojku, aniž by pochopil, co to je, se parta mohla vrátit na scénu a nahrát další desku. Ale jen pod názvem Výběr. Úprava jména nevdala, stejně to byl nářez.

Stromboli

V době zákazu Pražského výběru nato-

velkých, efektních kytarových plochách s výrazným vokalistou. Něco podobného tomu, s čím tehdy přišel do hitparád Eddie Van Halen. Do projektu znovu pronikly prvky art rocku, Bára zpívala zhudebněné básně Christiana Morgensterna nebo nonverbální melodie. Všechno bylo jinak než na vlně Pražského výběru – to, co tam bylo natvrdo, tady existovalo v náznacích. Právě tento impulz k uvolnění fantazie spolu s muzikantským mistrovstvím udělal z debutu Stromboli trháček sezony.

Stromboli

Brigáda socialistické práce se skrývaly iniciály Oty Balage, Kamila Střihavky a Michala Pavlíčka.

BSP jsou hardrocková kapela klasického typu. V dnešní době ji vnímáme už trochu jako retro postavené na výrazných, zkušených muzikátech, kteří milují řízný hard rock nebo se dovedou položit do emocionálně silných balad. Na jejich druhém albu v roce 1994 se objevila Země vzdálená, píseň, která je Pavlíčkovým největším hitem a patří mezi nejznámější hudební symboly pohodových devadesátek.

Bylo toho najednou moc. Vrátil se znovu Pražský výběr a při vystoupení na oslavu odchodu ruských vojsk si s ním zahrál Frank Zappa. Vznikla velká poptávka po Pavlíčkovi jako skladateli scénické hudby pro divadlo a film.

V letech 1995 až 2003 vytvářel Pavlíček pro Českou televizi hudební seriál Na Kloboučku. V téže době skládal hudbu pro britský seriál Scarlet Pimpernel (Červený bedrník) z dob Velké francouzské revoluce. Vedl trio Big Heads a se svým novým triem hraje dodnes. A nesmíme zapomenout, že zasáhl i do tvorby muzikálů. V polovině nultých let napsal hudbu ke třem z nich – Excalibur, Obraz Doriany Graye a Dáma s kaméliemi. Napsal i několik baletů a představení pro Laternu magiku Národního divadla. Poslední se jmenuje Robot Radius. Do toho přidejme stovky koncertů, několikrát obnovení činnosti Pražského výběru, comebacky Stromboli, BSP, koncerty s Načevou a další a další sólová alba.

Jak to všechno dokázal? Jak to vůbec stihl? A v čem je tak velký respekt, který k jeho rozsáhlé tvorbě pociťujeme? Ve své autobiografii říká:

„Nikdy jsem nechtěl být vtěsnán do nějaké škatulky. Cejch kytaristy nebo rockera je zaještě klíšé. Spíš se v posledních letech cítím víc jako skladatel než instrumentalista. Složil jsem a natočil daleko větší množství scénické a symfonické hudby než rockových, potažmo kytarových desek. Stále se snažím o jakousi fúzi těchto z principu neslučitelných světů.“

Pohybovat se svobodně hudebním prostorem. Překračovat hranice. A vždy plný energie. To je Michal Pavlíček. 📌

Postupem času jsme se dohodli, že Pražský výběr nasměrujeme víc rockově. V té době se ustálilo složení Pražského výběru na Kocáb, Pavlíček, Soukup, Hruběš, Tomek. Začali jsme pravidelně zkoušet a vystřídal různé zkušebny, hledali jsme svou tvář. Naše rukopisy se začaly vzájemně prolínat. Vytvořili jsme s Michalem autorskou dvojici,“ vzpomíná Pavlíček ve své knize Země vzdálená. Podle něj vznikl název české rockové legendy úpravou názvu kdysi existující jazzové skupiny Pražský výběr Michaela Kocába.

Éra Pražského výběru byla mnohokrát zevrubně popsána. Koneckonců šlo možná o úplně nejoriginálnější hudební vývoj v Čechách, a kdyby nebylo železné opony, možná by kapela promluvila i do světového kontextu. V něčem tomu

pomohla i sama izolace. Muzikanti měli jen málo možností rozhlížet se po světovém dění a mnohé si museli domýšlet po svém nebo přicházet s nezvyklými nápady sami. I když novovlnná image byla základem hudby Pražského výběru, zároveň v ní skrytě přetrvávaly domácí tradice art rocku, divadelního rocku, psychedelické hudby a dalších trendů, na něž se kapely generace Pražského výběru přirozeně odvolávaly, zatímco na Západě se punkeři a představitelé nové vlny od artistických trendů, vycházejících z hippie kultury, radikálně distancovali. Díky těmto tradičním vazbám vznikla v lůně Pražského výběru zvláštní kombinace skurilního humoru, podivných provokací, někdy nesrozumitelných textů a brilantního muzikantského exhibicionismu.

Někdy vzniká dojem, že Pražský výběr se vynořil zčistajasna. Není to pravda. Trvalo nejméně rok, než projekt dozrál a než pro něj dorostlo publikum. Důležitou roli v jeho stylovém vývoji sehrál také příchod Viléma Čoka, který přinesl do kapely autentický punkový rozměr.

Výsledkem proměny jazzového souboru v novovlnný byla deska Straka v hrsti, základní dílo českého rocku osmdesátých let. „Na Pantonu na výsledek zírání jako opaření. Teprve ve spojení s hudbou se všechno vybarvilo a vyostřilo. Texty získaly na agresivitu, jinotaje se odkryly. Lekli se a desku, bez jakéhokoli prohlášení směrem k nám, dali do trezoru. Bolševici pochopili, že se jim to vymyká z rukou. A rozhodli se nás zaříznout.“

Filip Vlček a Rony Janeček

(John Wolfhooker)

„Recept na výrobu globálního hitu neexistuje“

Hudební scéna je zná jako mistry strun v sestavě John Wolfhooker. V poslední době je ale o Filipu Vlčkovi a Ronym Janečkovi slyšet i mimo domovskou kapelu. V nahrávacím studiu na kraji Prahy tvoří „z nápadů písničky a z písniček nahrávky“. To je podle nich samotných náplň hudební produkce, která je oba živí.

TEXT: PETR ADÁMEK

Máme pátek, 10.30 dopoledne. Touto dobou jsou lidé obvykle v práci. Čím byste se zabývali vy dva, kdybychom teď spolu nedělali interview?

Rony: Nějaký čas jsme se neviděli, takže bychom si navzájem pouštěli písničky, na kterých jsme v poslední době pracovali. O demáčích, které zrovna produkujeme, diskutujeme často. To je jedna z výhod, že máme studia hned vedle sebe.

Filip: Často mají tyto debaty podobu uklidňování, když je ten druhý jen nejtí. „Nestresuj, takhle to zní skvěle.“

Zkuste mi nejprve v několika větách popsat, co je podle vás esencí práce hudebního producenta.

Filip: Děláme z nápadů písničky. A z písniček děláme nahrávky. Produkce musí podpořit emoci a sdělení skladby jako takové. Přičemž je to nikdy nekončící proces hledání nových úhlů, jak to provést. Je to stejně zábavná práce jako být muzikantem v kapele.

Rony: Snažíme se, aby emoce, které se tvůrce snaží předat, byly pochopeny a podpořeny všemi dostupnými prostředky. Aby byly pro publikum srozumitelné.

A teď detailněji. Jakým stylem pracujete?

Filip: Nejprve dostanu od muzikanta demo. Pak si společně řekneme, jaká bude celková estetika skladby a její zvuková tematika. Příklady otázek, co si pokládáme s interpretem: Bude písnička stát na syntácích? Na trapových prvcích? Anebo na kytarách? Jakmile si toto ujasníme, začneme se věnovat struktuře. Pokud mi do ruky přijde jen prvotní nápad anebo velmi hrubé demo, začneme postupně stavět dál. Máme třeba první sloku a refrén. V tu chvíli přichází otázka: Vytvoříme předrefrén?

Rony Janeček (v popředí) a Filip Vlček (v pozadí), foto: Alexandra Hrašková

Bude mít smysluplné využití? Pokud ano, tak ho uděláme. Na řadu přichází druhá sloka. Zamyslíme se, co se v ní dá udělat jinak, ať už ve zpěvu, nebo po instrumentální stránce. Využijeme znovu předrefrén? Anebo vymyslíme bridge? Zrecyklujeme předchozí sloku, anebo ji vymyslíme jinak? Ve chvíli, kdy máme kompletně postavenou skladbu, se začneme vrtat v detailech.

Rony: Z mé zkušenosti není často z dema patrné, co je refrén a co je sloka. Takže v první fázi musíme tyto části více odlišit, pokud to vysloveně nebyl záměr interpreta. Pokud má refrén

stejně akordy jako sloka, není silný nebo se v něm zkrátka nic zajímavého neděje, pokusíme se buď vymyslet něco silnějšího, anebo to necháme být a zaměříme se víc na samotnou produkci.

Primárně tedy s interpretem řešíte, jakého zvuku chce dosáhnout?

Rony: Nejprve si musíme ujasnit, co chce umělec skladbou sdělit. To je úplný základ. O co ti v textu jde? Co chceš lidem říct? A jakým způsobem jim to chceš podat? Až od toho se pak odvíjí zvuk.

Z toho, co popisujete, mám pocit, že se z velké části bavíme spíš o samotném songwritingu než o produkci. Kde je mezi nimi hranice?

Filip: Songwriter je pro mě ten, kdo přijde s akordy, melodií a textem. To jsou tři prvky, které jsou základem songwritingu. Producent by se pak měl postarat o jejich podání po technické stránce. Následně by měl přijít na řadu mixing a mastering engineer. Pokud nahráváme

Někteří lidi u nás se spíš shazují, než aby si vzájemně pomohli. Prospěch z toho nakonec nemá nikdo.

s živou kapelou, tak ještě recording engineer, který řeší náběr nástrojů. To ale popisuju ideální svět, v němž má každou část procesu na starosti specializovaný člověk. Rozpočty nejsou vždy tak velké, aby se dali zaplatit všichni, takže je běžnější, že jeden člověk obsáhne víc činností. Proto musí producenti rozumět i dalším oblastem vzniku nahrávky.

Jaká vlastně byla vaše cesta k hudební produkci?

Rony: Na začátku byl počítač, zvuková karta a základní nahrávací program. Táta pak jednou pořídil domů lepší technické vybavení. Začal jsem v domácích podmínkách nahrávat dema a úplně jsem propadl možnosti nebýt omezen jediným jediným nástrojem. Tehdy mi bylo asi 12 nebo 13. Ze začátku jsem zkoušel produkovat pro potřeby naší kapely, nejprve hlavně dema, na nic dalšího jsem si netroufal. První nahrávky, které jsem mixoval pro John Wolfhooker, byly až singly Zeddknot a Monalisa. Ve chvíli, kdy mi začaly přicházet poptávky na produkci i mimo kapelu, jsem zjistil, že si tím dokážu i něco vydělat. Až jsem se dostal do stadia, kdy mě produkce živí. **Filip:** Já jsem se k produkci dostal kvůli frustraci. V mé předchozí kapele Koblížci! mě začal bavit metal, ale kluci se tím vůbec nechtěli zabývat. Chtěl jsem dělat

tvrdou muziku alespoň sám. Pak jsem objevil možnosti programovaných bicích a začal jsem si s nimi hrát. Postupně jsem toho sám zvládl udělat víc a víc a nakonec jsem do té díry spadl stejným způsobem jako Rony.

Jste tedy oba samouci. Existuje nějaká učební metoda, která se vám osvědčila?

Rony: Klasika – tutoriály, podcasty, masterclassy, YouTube videa. Podstatné

nám dalo nejvíc. Pár podobně naladěných lidí kolem sebe máme, ale jinak podobné spolupráce příliš nefungují. Někteří lidi u nás se spíš shazují, než aby si vzájemně pomohli. Prospěch z toho nakonec nemá nikdo. Snad tu společně nastartujeme trend producentské spolupráce.

Filip: Příklad to nefunguje. Přitom pozvedávat úroveň muziky v naší malé zemi s malým trhem, což je mimochodem problém, na který narážím neustále, by mělo být cílem nás všech. Za sebe ale

Filip: To netvrdím. Možná to byl účel. Všechno je to subjektivní.

Na čem jste dělali za poslední dobu?

Rony: Já jsem se před pár dny vrátil ze Švýcarska, kde jsem byl dokončovat produkci skladby, která se objeví za Rakousko v Eurovizí. Prakticky nonstop tři dny jsme se věnovali nejmenším detailům. Celá ta píseň je dost kontroverzní. Na Eurovizí se ale obyčejné písničky nehodí. Interpretky se jmenují Salena

Funkční je najít si jednoho člověka, detailně ho nastudovat a to nejužitečnější přijmout za své. A pokračovat ve studiu dalšího člověka. A když jich je třeba patnáct, tak se začne formovat něco vlastního.

a Teya a písnička Who the Hell is Edgar. Skladba vyšla 8. března na Den žen.

Kdo další prošel vašimi rukama?

Filip: Dělal jsem s Annou Slováčkovou, produkoval jsem Lucii – skladbu Nejlepší, kterou znám. Pak Trocha klidu, Aiko, Annabelle. Spoluprodukoval jsem skladbu Půlnoc od Poetiky, která byla začátkem února 6. nejhranější skladbou v českých rádiích. Pracujeme s Xindlem X na novém albu nebo s Ewou Farnou, ale to vše je stále v řešení a není jisté, že z toho něco bude.

Rony: Já jsem se podílel na skladbách Sofiana Medjmedje, Patrika Malého, PeKaře, Hentai Corporation nebo Rybiček 48. Míchal jsem singly pro Martina Haricha a s Lukášem Chromkem singl pro kapelu Nebe. S Filipem napůl jsme mixovali muzikál na Broadway Okno mé lásky

a do budoucna mám rozdělané skladby s Pam Rabbit, Mirai nebo Lenny.

Existuje recept, jak udělat celosvětový hit, který bude fungovat? Ze všech úspěšných hitparádových skladeb už přece někdo musel dokázat derivovat určitý funkční klíč nebo schéma...

Filip: Jak udělat hit pro české publikum a pro česká rádia, to by se shrnout dalo. **Rony:** Jo, do tříbodové poučky. (smích)

moc dobře funguje. Hrajeme klasické rockové hity od Queen, Led Zeppelin, Deep Purple, Whitesnake v provedení symfonického orchestru s live bandem a zpěváky. Objeli jsme kus světa, hráli jsme například v Anglii, v Řecku v nejstarším amfiteátru na světě z roku 161 n. l. Odeon of Herodes Atticus, na Sicílii, v Tel Avivu nebo v Barceloně. Jelikož jde o projekt světového formátu, občas se přihodí něco unikátního. Tak třeba jsme si zahráli s jedním z bývalých

Filip Vlček, foto: Marcel Procházka

Filip: Ale globálně, aby to mělo nápad a emoci, se to říct nedá.

Rony: Nemyslím, že nějaký recept existuje. Můžeš se o to snažit, ale nevyjde to. A pak to vyjde, když to nejmíň čekáš.

Pár slovy – co v sobě musí mít dobrý song?

Filip: Musí mít co říct.

Rony: Pokud je řeč o popu, musí být chytlavý.

Rony, ty se kromě produkce a vaší kapely věnuješ i projektu Rock the Opera. O co jde?

Rony: Jde o jednoduchý koncept, který

zpěváků Deep Purple. Neuvěřitelná jsou i místa, kde hrajeme. Hráli jsme v Ulster Hall v Belfastu, kde Led Zeppelin úplně poprvé hráli naživo Stairway to Heaven. Anebo ve Vídeňské státní opeře. V Anglii jsme si zase zahráli s BBC Symphony Orchestra. Neuvěřitelné zážitky.

Co bys poradil začínajícím kytaristům?

Rony: Samozřejmě cvičit. A zkusit skládat. Nesnažit se stylizovat do jiného kytaristy. Maximálně nastudovat někoho na 100 procent a vzít si z toho pět. A jít k dalšímu kytaristovi. A chodit na párty a kamarádit se s lidmi. Druhá

Dříve jsme měli pocit, že jsme v Česku dosáhli limitů, jakých lze s touto hudbou dosáhnout. Zpětně víme, že jsme se mýlili a že se to dá dostat dál. Povíme si za pár let.

nejdůležitější věc jsou lidi. Když někdo potřebuje do projektu kytaristu, tak by měl být první, na koho si vzpomene.

Na scéně jste známí zejména jako členové John Wolfhooker. Vlastní hudbu si přitom produkuje sami. Často slyším, že to nemusí být úplně výhoda.

Filip: To je pravda. Když děláme pro někoho jiného, máme nadhled, díky čemuž je práce jednodušší. V John Wolfhooker je to kolektivní záležitost. Děláme si všechno sami a do každé fáze procesu mluví čtyři lidi. Je tedy mnohem složitější se na něčem shodnout.

V jaké fázi se kapela momentálně nachází?

Filip: Dokončujeme novou desku, vyjde v dubnu. A v dlouhodobém horizontu máme sen vyrazit pravidelně na malé vlastní tour po Evropě, kdy by v každém klubu přišla alespoň stovka lidí. To by byla krásná meta. Na to zatím nemáme, přesto je naší ambicí zkusit prorazit v zahraničí. Dříve jsme taky měli pocit, že jsme v Česku dosáhli limitů, jakých s touto hudbou lze dosáhnout. Zpětně víme, že jsme se mýlili a že se to dá dostat dál. Povíme si za pár let.

Zpátky k hudební produkci. Máte nějaký producentský sen?

Filip: Já bych chtěl udělat jeden obrovský mezinárodní hit, do konce života z něj být zajištěný, a díky tomu moct pro radost hledat talenty a nakopávat je v jejich další kariéře. ☒

Natáčení videoklipu John Wolfhooker ke společné skladbě Free Your Mind s RedZedem, foto: Alexandra Hrašková

je dokázat vyfiltrovat užitečné informace. Funkční je najít si jednoho člověka, detailně ho nastudovat a to nejužitečnější přijmout za své. A pokračovat ve studiu dalšího člověka. A když jich je třeba patnáct, tak se začne formovat něco vlastního. Podobně jako je to u skládání hudby. Výhoda je, že oba dva sledujeme jiné lidi. Takže se třeba patnáct hodin zabývám jedním člověkem a Filipovi to pak předám zkoncentrované na to nejdůležitější a naopak.

Ukázková spolupráce. Fungujete podobně i s dalšími producenty?

Rony: Hodně se učíme sami od sebe. To

musím říct, že úroveň se u nás poslední roky hodně zvedá.

Dá se i výborná písnička špatnou produkcí zabít?

Rony: Co dokáže skladbu zabít okamžitě, je třeba rozladěná kytara nebo nepřesné bicí.

Filip: Ne. Výborný příklad jsou Oasis a třeba jejich Don't Look Back in Anger. Myslím si, že zvuk nahrávky není dobrý. Ale ta skladba je tak skvělá, že je to úplně, ale úplně jedno.

Chceš mi říct, že Oasis měli špatného producenta?

Karel Havlíček

„Vnímám svět skrz temný mrak“

Jeho domovem je Praha, Los Angeles a hotely. Pod jménem Karzi stál za klávesami domácí indie kapely Southpaw, pak se ale vydal cestou skladatele soudobé vážné hudby a sound designéra, který svými melodiemi pumpuje emoce do filmů, seriálů, trailerů či reklamních spotů. Vítejte ve světě osamělého běžce, z něhož tryská krása, která ho stravuje.

TEXT: VERONIKA KOLOUŠKOVÁ

Jsi z dvojčat. Tvůj bratr Maxim je úspěšný malíř, který žije v Kalifornii. Mělo na vaše umělecké směřování vliv rodinné zázemí?

Táta maloval obrazy, hrál na housle, vystudoval fotografii na FAMU a také žurnalistiku, kterou se živil. Měl umělecké sklony, ale příliš nás v tom nepodporoval, a naopak říkal: „Dělej něco normálního.“ Byl komunismus a být za komunismu umělcem nebyla žádná výhra. Brácha chodil na Hellichovku, tedy grafickou školu, takže ten to měl jinak. Já vystudoval elektrotechnickou průmyslovku, což byla příprava na FAMU a televizní tvorbu.

S bratrem spolu často tvoříte, jste si prvními kritiky. Zjevně máte coby dvojčata podobné umělecké citění...

Je to tak. Brácha hraje na kytaru, občas spolu jamujeme. Máme stejné vidění světa, takže se nám jednoduše komunikuje. Verbální projev není nikdy přesný a my slovy můžeme šetřit, protože jsme spojení nonverbálním citem.

Kdy ses poprvé dotkl kláves?

Od školky jsem chodil do lidušky na

piano. Před třídou byl plakát, na kterém seděl Duke Ellington na velbloudovi u pyramidy, a já v tom viděl romantický svět. Nikdy jsem nechtěl být ten, kdo stojí na pódiu a hraje pro lidi. Chtěl jsem hudbu psát. Pak jsme se ale přestěhovali na pět let do Bulharska, protože táta

Nikdy jsem nechtěl být ten, kdo stojí na pódiu a hraje pro lidi. Chtěl jsem hudbu psát.

pracoval pro ČTK jako zahraniční zpravodaj, a já lekce přerušil.

U hudby jsi ale zůstal...

Hrál jsem v kapele Posmrtné zkušenosti, měl několik kapel s bráchou a začal jsem skládat svoje věci. Po střední škole jsem dva roky pracoval jako technik v televizi,

kde jsem ve studiu posouval mikrofony nebo stříhal nůžkami slova z telefonátů nahraných na páskový čtyřpalec. Tehdy přišly počítače, bavil mě zvuk a tyhle práce mi otvíraly oči. Stal jsem se zvukařem a začal vyrábět televizní znělky. Vytvořil jsem například zvukový obal pro program ČT24, který zní z televize dodnes.

Nejznámější kapelou, v níž jsi působil, byli Southpaw, kde jsi psal hudbu po boku Jiřího Buriana. Jak se vám spolupracovalo?

S ním jsem poprvé skládal ve dvojici. Zjistil jsem, že Jirka je stejně rychlý jako já. Šlo nám to a bavilo nás to. Rychlé songy psal většinou Jirka, pomalé já. Moje krajina je prostě pomalá a snová.

S jakou technikou jsi tehdy skládal?

Začínal jsem s Atari 1080 ST a pak už přišel Apple. Našetřil jsem si na Macintosh LC475, předchůdce dnešních Maců, což byly pracovní stanice pro grafický design. Ale měly sériový port, který uměl midi, a už tenkrát tam byly Logic a Cubase. Stálo to tehdy šílené peníze,

Foto: Lucie Vysloužilová

třeba čtyřicet tisíc, a to mluvíme o době, kdy největší borci brali pět tisíc měsíčně, zatímco já tak tři.

Tvá první velká filmová hudba zazněla v seriálu HBO Terapie. Jak na to vzpomínáš?

Roze-psal jsem tam kytaru, která byla tak strašně rozladěná, že mě to bavilo a stala se signifikantním motivem celého seriálu. Pak přišel další seriál HBO Mamon, který vyhrál Českého lva. Tam už bylo hudby víc, měl jsem velkou tvůrčí volnost a mohl si dovolit výraznou hudbu.

Co svou filmovou hudbou vlastně vyprávíš?

Nepopisuju, co vidím, ale popisuju emoce, které má vybraná postava. Přes hudbu to skrz ni převyprávím. To mě samozřejmě často emočně ničí, takže jdu spát totálně vyčerpaný nebo ve smutku, který se v obraze odehrával. To je úděl kompozice pro film.

Nepopisuju, co vidím, ale popisuju emoce, které má vybraná postava. Přes hudbu to skrz ni převyprávím.

Buď rád, že neděláš horory plné krve!

To tedy dělám! V Americe jich mám za sebou asi pět. Ghoul Petra Jákla byl také děsivý. Tam jsem si v míchací hale musel dát na týden do uší špunty, protože už jsem nesnel ty rány v hudbě. Po takovéhle práci se člověk musí vykoupit zpátky a dělat opak toho, co zažívá ve studiu, jinak by umřel. Čím víc tu práci děláš, tím větší máš empatii a tím víc tě

to ničí. Stále řeším kompenzaci. Neřeším, jak dobře pracovat, ale jak dobře se z té práce zahojit. Musel jsem změnit sám sebe. Sportuju, nepiju, nekouřím, nefetuju. Jinak tě to ztrhne, viz islandský skladatel Jóhann Jóhannsson, který v mém věku zemřel na intoxikaci. Mě navíc baví temné věci. Odmalička tíhnu k temnotě a melancholii a nevnímám svět skrz slunce, ale skrz temný mrak. Slunce miluju, jsem letní dítě narozené v červenci, ale uvnitř mám temnou duši. Dělat hudbu ke komedii, kterou jsem mimochodem dělal mnohokrát, je pro mě těžké. Veselá hudba může lehce spadnout do kýče, což nesnáším, takže nad tím trávím hodně času, aby to bylo vkusné a hezké.

V bratrově domě v Los Angeles máš své studio, kde trávíš třetinu roku. Proč ses rozhodl tvořit v Kalifornii?

Jezdím tam devětadvacet let. Byla to dobrodružná cesta do dalekého světa,

kteří je inspirativní. Baví mě poznávat jiný svět a jiné lidi, přestože Praha je krásná. Strašně mě baví práce. Jsem takový studiový jezevec a L.A. je můj druhý domov, kde mám větší pocit klidu, separaci, svou zenovou zahrádku. Ale člověk tam kvůli práci musí také vyjít z ulity a potkávat lidi. To je důležité.

na pražských střeších, když se lidé nesměli shromažďovat. Bydlím v karlínské továrně a v mém okolí jsou luxusní balkony, ze kterých si lidé udělali lože s občerstvením, rozsvítili neony. To byl velký zážitek. No a pak přišel vloni v říjnu projekt Moderna ve dvoraně pražské právnické fakulty s orchestrem STRO.MY

Foto: Kubo Križo

Teď si uvědomuji, jak ohromně samotářská je tvoje práce. Ty přítom nejsi introvert...

Brutálně samotářská. Vše si u klientů obhajuju sám, sám si musím vše plánovat a držet disciplínu. Sám jsem zavřený ve studiu a píšu noty. S bráchou si vzájemně děláme oponentury, což nám pomáhá mít potřebný odstup. Ale jinak jsem neustále o samotě a hodně komunikace ohledně práce probíhá on-line.

Vloni v červnu jsi hrál na Karlově mostě za rozbřesku na klavírní křídlo pro jogíny. Jaká další zvláštní místa jsi s klavírem navštívil?

Miluju tyhle věci. Za covidu jsem dělal streamy z prázdných sálů v Rudolfinu a z Obecního domu a hrál na klávesy

Ensemble. Miluju architekturu, která dává hudbě další rozměr. Sledoval jsem, jak lidé v prvních řadách plakali. Byla to taková pocta kráse života.

Nemáš chuť si to zopakovat?

Mám. V O2 universu budu mít 24. listopadu obrovský koncert, na kterém pracuju už čtvrt roku. Bude to můj druhý koncert s orchestrem a přeju si, aby to byl pro diváky silný audiovizuální zážitek.

Co nová autorská deska? Ta první, Spoken, vyšla už před třemi lety...

Makám na ní. Bude to další soundtrack mého života, další kapitola z mého světa. Trávím teď tady v L.A. hodně času u klavírního křídla.

Foto: Vojtěch Mervart

Kde čerpáš inspiraci pro své skladby?

Hodně pozoruju a vnímám energii míst během cestování. Třeba když jsem o samotě v hotelu a koukám z okna. Moje nejslavnější skladba Above Ground vznikla přesně tímhle způsobem. Bydlel jsem v mrakodrapu v Los Angeles a v té výšce létali skalní orli, kteří se tam domestikovali jako mezi skalami.

Prošel jsi klasickými kapelami. Nevadí ti, že soudobá vážná hudba není mezi mladými tak populární a není kolem ní takový byznys?

Tohle není o číslech a sledovanosti na YouTube, jako to mají hiphopeři. Tohle je věc, kterou dělám čistě pro sebe a pro lásku k hudbě. Přál bych si, aby soudobá vážná hudba jela v Česku tak dobře jako třeba právě v L.A., kde skladatelé jako Max Richter nebo Ólafur Arnalds

vyprodávají sály. Snažím se mladým hudebníkům ukázat, že to má smysl, je to cool a dá se tím uživit.

Na čem teď pracuješ?

Mám rozpracované mraky reklam a hudbu k několika trailerům – například k filmu Oppenheimer Christophera Nolana.

Viděl jsi ho?

Ne. To je vyloučené. Film ti dnes už nikdo nepustí. Buď ti popíšu děj, nebo vidíš kousky obrazu, někdy slyšíš jen zvukovou stopu, abys měl představu o atmosféře.

A co hudba pro český film?

Začínám připravovat hudbu k filmu Bratři o Mašíněch. To bude skvělé, protože to bude místy detektivka, místy vztahy, útky, a navíc ta kontroverze kolem toho, jestli konání Mašínů bylo správné. S režisérem Tomášem Mašínem jsem spolupracoval i na skvělém filmu Němá tajemství, který přijde letos do kin. Je to krásný, těžký a lidský film o chlapíkovi, který se musí vypořádat se svým osudem.

Tvým dalším projektem je postprodukční studio Kabelovna Studios v Holešovicích, které funguje už rok. Prozrad o něm něco, prosím.

Hledal jsem místo, které bych mohl mimo jiné využívat jako takový meeting point pro příležitosti, kdy za mnou přijdou lidé z L.A., a kde můžu umístit piana značky Petrof, jejímž jsem ambasadorem. Našel jsem nádherný prostor v hale, kam svítí denní světlo, jsou tam obrovské lustry a designový nábytek. Je to kreativní prostor, kde jsou tři nahrávací studia, bratr tam má galerii a tvoří tam také módní návrhář Jan Černý. Pracuje tam s námi i na dvě Grammy nominované producent Carmen Rizzo z L.A., který spolupracoval s Coldplay, Sealem nebo Rihannou a přestěhoval se do Prahy. Působí tam také talentovaný sound engineer Vladimír Chorvatovič. Vznikají tam velké věci – seriály, hudba, reklamy a tak dále. Je to místo s obrovskou energií.

Z dílny Petrof je také speciální modře pomalované „custom

made“ pianino jménem Gemini, na které hráváš...

Design navrhl můj bratr. Má nádherné temné ladění a v sobě midi snímač, kterým se ovládá počítač. Prodává se za 900 tisíc korun a se mnou už se podívalo do Singapur, Abú Dhabí a chystá se do Los Angeles. Na místa mých koncertů pro Petrof se převáží lodí.

Sleduješ novinky ze světa technologických inovací?

Jeden den v týdnu trávím jen tím, že čtu o nových technologiích, stahuju a testuju plug-iny, zkouším instrumenty

Přál bych si, aby soudobá vážná hudba jela v Česku tak dobře jako třeba právě v L.A., kde skladatelé jako Max Richter nebo Ólafur Arnalds vyprodávají sály.

a kupuju nové kompy. No a pak se vracím zpátky k rezonanci přírodních věcí, k tomu klavíru, a to je ta pravá magie.

Děsí tě nástup umělé inteligence?

Ta je v Los Angeles hodně podporovaná a vyvíjejí ji rychle za našimi zády, aby nakonec byla všude. Zabije bohužel hodně muzikantů. Když klient nebude mít dost financí na hudbu do reklamy, ušetří na uměle vygenerované hudbě, která mu bude stačit. Hudebníkům, kteří si vydělávají komerční činností, pak nezbude nic jiného než vlastní tvorba, se kterou nepřežijí. Ale to se bude týkat i spousty jiných profesí. Teď se bude ještě dlouho řešit legislativa, například to, jak právně ošetřit, pokud umělá inteligence složí stejnou hudbu jako já. Než se to ale uvede do praxe, budu už našťástí v důchodu, budu koukat na televizi a vyčesávat chlupy nějakému mopslíkovi. ☒

Bára Poláková

Plout si pět centů nad zemí

Zpěvačka Bára Poláková na sklonku roku vydala živou nahrávku *Něhy a Dydjiny* a na jaře k ní pojede i turné. Zároveň s Davidem Hlaváčem, Janem P. Muchowem a Filipem Jelínkem pracuje na své třetí řadové desce. „Tu svou hudební cestu si moc užívám a pořád za ni děkuju. Přináší to obrovskou svobodu. Říkáte, co chcete říkat, témata si zpracováváte po svém a ještě to někoho baví. Co víc si přát?“ tvrdí. Ve volných chvílích je však hlavně máma.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Foto: Roman Černý

Mám moc rád živáky, protože díky nim můžu objevovat nové odstíny a kvality už známých písní. Co jste se o vlastních skladbách naučila při přípravě desky Něhy a Dydjiny vy?

Pro mě je existence té desky úplně za odměnu. Na začátku nebyla ambice vydat živák digitálně ani na LP. Byly dva měsíce před létem, přemýšlela jsem, co udělat pro fanoušky, a na live session

jsem si myslela už dlouho. Hlavně rychlé písně, ty, co patří mezi Dydjiny, prošly za těch sedm let od prvního koncertu v Malostranské besedě spoustou proměn. Když se taková písnička zahraje dvěstěkrát nebo třístokrát, tak už si žije svým vlastním životem. Zároveň na Něhách je píseň Můj bližní můj, jediná nová, kterou kluci z kapely nikdy předtím nehráli. Náš basák Mára, a to si

najděte na YouTube, my se tomu vždycky smějeme... vypadá, že už začne hrát, ale pak nezačne, potom to tak zase vypadá... Je to dost hezký moment, protože je na něm vidět, jak do toho chce vstoupit „něžně“, a nakonec usoudí, že spíš vůbec.

Jako že jste ji ani nezkoušeli?

Jednou na zkoušce se hrála. Jenže pak už

ladili začátek v takové vrbě na Kampě. No a pak už jsme si řekli s Vítem, že jedem, jenže se to ke kapele nějakou záhadou nedoneslo. Je to skvěle vidět na vokalistech, ti přichází tak hezky opatrně, jakoby po špičkách, jestli už tam jako mají být, nebo ne. Jenže právě díky tomuhle všemu je to pro nás tak krásný, tak kouzelný, tak živý, tak nepřipravený, že z toho doteď žijeme a vždycky si říkáme: „Chápete to?! Vždyť to bylo na jeden záběr, vždyť jsme to mohli tak podělat.“ Byl to dobrý den. Takový ten, kdy plujete pět centů nad zemí.

Ale jak z toho tedy vznikla deska, když to bylo jen pro YouTube?

Dostávali jsme všichni hezké zprávy od kamarádů a pod těmi videy byly komentáře, které mě často rozplakávaly. Byly jiné, než jsem do té doby znala. Uvědomila jsem si díky nim, že stejně jako je pro mě příjemná konstruktivní kritika, je příjemná i konstruktivní pochvala. Protože na pochvalu často neumím reagovat. Buď se stydím, nebo se shazuju, abych se z toho nějak vyvlíkla. Nebo mlčím a koukám. Je to pro mě docela téma, no. Každopádně, když je ta pochvala konstruktivní, chápete, co se povedlo, chápete to konkrétně. A tady u těch komentářů bylo najednou jasné, proč a jak to s těmi lidmi zarezonovalo. Často psali, že nepatří k těm, kdo vůbec komentáře píšou. Ale že to s nimi udělalo to a to. Tou dobou jsem mívala docela často šedivé myšlenky, jestli jdu vůbec správnou cestou, jestli a jak rozumím světu kolem sebe a jestli mám vlastně co říct a komu. Jestli už nemám zůstat na horách a péct koláče a trhat a sušit byliny a být mámou. Jestli to není to, čemu chci rozumět nejvíc. Protože mě často psychicky mele... jak bych to vlastně nazvala... takový nekonečný sebezprezentační tlak dnešního mediálního světa. A já na to nejsem povaha. Tyhle zprávy byly tenkrát tak mocné, že mě dokázaly vzpružit. Pár týdnů nato mě napadlo, že vydáme vinyl. Jako poděkování. Jako vzpomínku na to všechno, co jsme zažili. Jako něco hmatatelného, co nám ten den bude připomínat. Vinyl se prodal hrozně rychle, a my jsme se pro to rozhodli uspořádat Něhy Tour. Těším

„Chápete to?! Vždyť to bylo na jeden záběr, vždyť jsme to mohli tak podělat.“ Byl to dobrý den. Takový ten, kdy plujete pět centů nad zemí.

se, že se potkám s těmi, kteří „napsali, i když jindy nepíšou“. Já taky nejsem síťový pisatel. Je to pro mě takový celý víc nablízko, víc konkrétní, líp to neumím popsat.

Něhy Tour bude v zajímavých prostorách, namátkou třeba v klášterní zahradě nebo na zámku. Chystáte nějakou zvláštní výpravu?

Zrovna nedávno jsem si říkala, že by to nějakou hezkou scénou chtělo. Většinou jezdíme po koncertech jen tak a akorát na vlastním turné si to můžeme navymýšlet. A náhodou jsem na natáčení pro Světlušku potkala scénografku, která pro mě vyrobila velmi podobnou dekoraci, jakou jsem si představovala. Přála bych si trávník a větve a mechy a všechno se to musí dát pěkně skladně do dodávky. Prostě sen každého scénografa. (smích)

Je to váš první vinyl?

Kdepak, obě moje alba vyšla na vinylu. Novou desku bych chtěla mít i na kazetách. Úplně se těším, až ji budu mít v ruce. Nějakou superbarevnou.

Mít to v ruce je fajn, ale máte kazetu kde přehrát? Já asi ne...

Taky ne. Ale koupím si walkmana, bude to skvělé. Předevčírem jsem si chtěla pustit něco na CD, a došlo mi, že to už taky nemám kde!

Ještě k Něhy Tour. Znamená to, že tam nebudou rychlé písničky?

Ledárny Open Air, foto: Tereza Slowiková

Ne. Teď jsme zrovna s Davidem Hlaváčem dělali playlist a třeba Nafrněnou nebo Generaci předěláme jako Něhy. Budou to klidné aranže. Ony ty písničky přinesou zas něco jiného, jinak fungují texty. Nafrněná je najednou strašný doják. Když jsme ze začátku měli málo písniček, tak jsme ji občas pomalu hráli.

Už jsem se lekl, že by třeba Nafrněná nezazněla. Asi nemůžete odehrát koncert bez ní, ne?

Myslím, že jich i pár takových bylo. Spíš krátké sety, kdy jsme přijeli jen ve třech a hráli jsme Po válce a další klidnější písničky. Takže to jde, ale hrát ji asi bude. V každém případě tuším, že zrovna lidem, kteří přijdou na Něhy, bude případná absence Nafrněné úplně jedno.

Asi se nespletu, když řeknu, že Nafrněná je pořád váš největší hit.

Já nevím, tohle musí posoudit někdo jiný. Podle views na YouTube určitě, podle rotací na rádiích taky. Ale co je hit? To slovo samo o sobě mě nebaví. Každý stejně máme ten svůj... osobní hit... spojený se situací, vůní, emocí.

Dobře, tak kterou svoji píseň máte nejradši?

To je těžký. Já mám hodně ráda Onu kvůli tomu, co se stalo během jejího vzniku. Kamarádka se rozváděla, její muž odcházal a měl už jinou ženu. Hodně jsem to s ní tehdy prožívala. Teď má jiného partnera, který ji má rád, ona jeho, hezky se chová k jejím dětem, a vlastně celá ta příšerná situace jí přinesla mnohem kvalitnější, pravdivější život. Dřív, když jsem

Onu zpívala, chtělo se mi brečet. Když ji zpívám teď, cítím tolik štěstí, je to úplná euforie! Protože ta píseň zažila všechny ty fáze. A je v tom obrovská naděje, že nikdy nic není tak černé, aby to za dva roky nemohlo být skvělé. Píšu to teď v jednom ještě nezhudebněném textu – „za rok už to bude bylo“. Ale mám jich ráda víc, nebo vlastně všechny, ke všem písničkám mám nějaký vztah a všechny mají nějaký důvod, proč existují.

Nicméně je dobré mít svoji Nafrněnou, kterou zná každý. Nestává se vám, že lidi jsou potom na koncertu překvapení, že zbytek vaší tvorby je jiný?

Překvapení asi byli hned po té první desce, ale teď už chodí publikum celkem vědoucí. Je jich míň, ale vědí, na co

přišli. Při prvním turné s námi lidi odzpívali Krávu a Nafrněnou. Dneska se to stane taky, ale do toho tam najednou celý koncert propaří padesátiletý pán, stojí přímo přede mnou a umí slovo od slova každou písničku. To mě dojímá strašně moc.

Když jste Nafrněnou napsala, nahrála a vydala, věděla jste, jaký bude mít úspěch?

Vidíte, já tehdy byla v posledních měsících těhotenství, pořád doma, nikam jsem nešla, žádný večírek si neužila a celý ten úspěch šel vlastně mimo mě. Mateřství to logicky celé přikrylo. Takže ne, nevěděla jsem to a nečekala jsem to. Navíc teda podle všech průzkumů jsme ji pustili v naprosto nevhodnou dobu pro pozornost lidí. V srpnu...

No, ale zafungovalo to. I když já mám pocit, že to možná nabíhalo pomaleji a až tak někdy s babím létem nebo zkraje podzimu přišla ta smršť.

A to jsem zrovna rodila! Ale jsem Nafrněné hrozně vděčná, mám tu písničku ráda. A je to samozřejmě úžasný, jen se z toho člověk nesmí zbláznit a chtít pak být stroj na Nafrněné. Docela často se vracím k tomu, co mi řekl úplně na začátku David Koller. Bylo to po první vlně nabídek po Krávě. Bylo to něco ve smyslu: „Nejdřív si v klidu ujasni, co chceš říct, a až to budeš vědět jistě, tak to teprve řekni.“ A tím se u textů řídím doteď. Je to taková nehmotná forma udržitelosti.

Zmiňovala jste novou desku.

Co o ní můžete říct?

Pracujeme na ní s Davidem Hlaváčem už přes rok, teď se připojují Honza Muchow a Filip Jelínek. Měli jsme zatím první rande a kluci dohromady vytvořili, jak sami říkají, „provokovací tým“. Na všech písničkách chtějí dělat dohromady, což je bomba a mám z toho velkou radost. Od alba ZE.MĚ je to pět roků. Vůbec mi to tak nepříjde, ale to dělá ten covid, že je to jak chvilka. Spousta lidí vydala desky během pandemie, já byla úplně paralyzovaná. A chtěla jsem být jen s holčičkami doma.

Jaké to je, přepínat z režimu muzikant do režimu máma?

Tohle by bylo spíš do nějakého psycho-terapeutického časáku. Já jsem si to zanalyzovala nějak takhle. Při každém koncertu dostáváme jako kapela od lidí něco jako jednorázovou lásku. Je to těžko specifikovatelné, takový adrenalinový tlak adorace. Vytvoří se na ní lehce závislost, a to může být ve výsledku svazující. Je to úžasný a mám ten pocit ráda, ale je dobré si pořád uvědomovat, že je to něco jako taková láska od čtvrtka do soboty, v ostatních dnech vaříte, uklízíte, chodíte na poštu... A taky nečekáte, že vám doma děti zatleskají, když upečete buchtu. Přepínání v těch dvou režimech

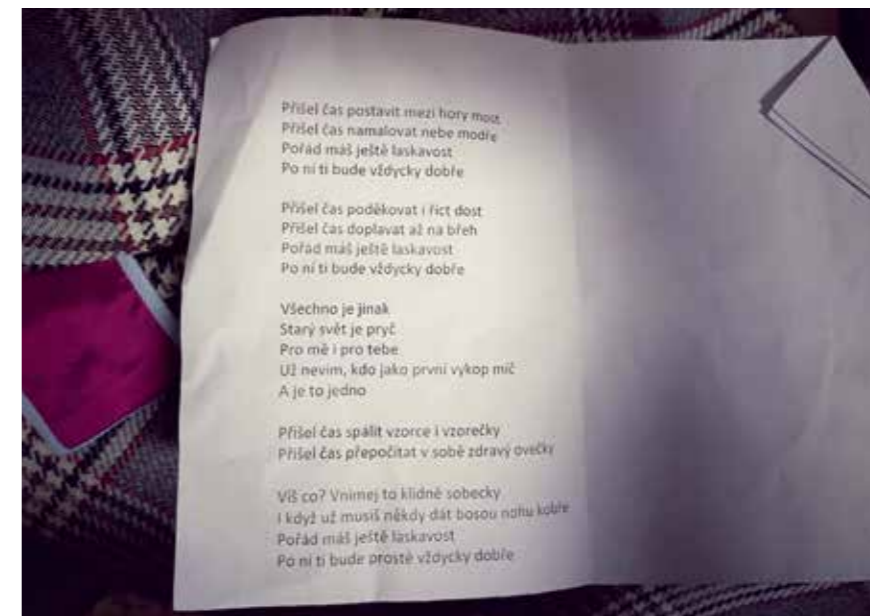
není někdy snadné, ale je určitě snadnější, když to mám zvědoměné a vím, co se děje.

Ovlivňuje role matky přímo i vaši tvorbu?

U druhé desky to tak stoprocentně bylo, protože jsem hodně zpracovávala strach, velkou odpovědnost, kterou za holky cítím. Lidská sebestřednost se s mateřstvím úplně přepne. Ale z chystaného nového alba mám pocit, že je to úplně jinak. Nejdřív to vypadalo, že bude taky vážné, ale teď se furt tlemíme.

Když se řekne zpěvačka, tak si spousta lidí představí, že vám

Při prvním turné s námi lidi odzpívali Krávu a Nafrněnou. Dneska se to stane taky, ale do toho tam najednou celý koncert propaří padesátiletý pán, stojí přímo přede mnou a umí slovo od slova každou písničku. To mě dojímá strašně moc.

Text k písni Laskavost, se kterou Bára Poláková vystoupila na Staroměstském náměstí při prezidentské kampani Petra Pavla. V té době ještě nezhudebněný text.

Smetanova Litomyšl, festivalové zahrady, foto: Tereza Slowiková

někdo píše repertoár, ale vy jste autorka nebo spoluautorka všech svých písní, tedy vlastně i písničkářka. Jak vznikají?

Mám téma, které mě zaujme. Často si ho píšu do poznámek v telefonu, protože většinou nikdy nemám možnost si okamžitě sednout a začít psát. Někdy to je rovnou sloka, někdy i refrén. Může to být ale jen text o tom, co mi přijde fascinující. Třeba teď o víkendu jsme udělali píseň, která se jmenuje Sousedův trávník. Na začátku bylo pnutí, které vychází z mého neustálého „nadchávaní se“ do všeho, co kolem sebe vidím. Jednou je to hra na bubny, potom bojové sporty, interiérový design, potápění v Karibiku, končí to někde u toho, že bych možná měla mít spíš hnědé vlasy

a okamžitě se začít učit německy, jinak je vše ztraceno. O tom všem je píseň Sousedův trávník, protože jak všichni víme, ten je vždy zelenější. Napsala jsem si to téma, potom sloku, s Davidem jsme dodělali refrén a formu. Pak jsme ten stejný text zkoušeli ještě z úplně jiného úhlu, ale vrátili jsme se nakonec k tomu, co přišlo jako první. Úplný ideál je, když máme písničku napsanou právě jen do půlky, vymyslíme melodii a už víme, o čem to je, a zbytek dopíšeme spolu. Ale nejde to tak vždycky. Nejlepší je euforie, když celá písnička vznikne za jedno odpoledne.

A je to tak, že když se takhle s Davidem sejdete, vždycky z toho vzejde písnička?

Jo, jo. Vypadá to, že jich máme na desku asi o šest víc, než chceme. To jsme si přáli, abychom mohli vyházovat a vybírat. Možná je to tím, jak se ty nápady musí zadržet a pustit až v tu pravou chvíli, že už oba víme, že jiný čas nebude. David má teď navíc skvělé studio půl hodiny za Prahou, takže si během cesty trochu vyčistíte hlavu a nemůžete odtamtud utíkat za ničím jiným. Třeba v lednu uprostřed prezidentských voleb jsem tam jela rovnou ze Staromáku, to jsem se potřebovala hodně vydechovat.

Vy jste byla nervózní z plného Staroměstského náměstí?

Byla jsem nervózní z toho, že jsem se rozhodla přečíst tam svoji básničku, kterou jsem napsala asi o dva týdny dřív. Je

taková křehká, je o laskavosti, a nevěděla jsem do poslední chvíle, jestli se to hodí. A ještě jsem šla po Zdeňku Svěrákovi a říkala mu: „Zdeňku, já mám básničku a jdu po tobě! Ty tam budeš stát za mnou a já se úplně třesu.“ A on na to: „Neboj, já spěchám do divadla, já už tam nebudu.“ To bylo tak krásný, tak mě to rozesmálo a zároveň to ze mě vážně spadlo. Zpětně mě vždycky štve, proč se tak strašně bojím, ale prostě to tak mám.

Před sezením s Davidem máte tedy jen to téma v poznámkách, nebo už i nějaké verše?

Jsou chvíle, kdy začínáme s Davidem oba od nuly. Respektive to téma na začátku musí být vždy. Mluvíme třeba dvě hodiny. Co nás na tom baví, co štve, co o tom kdo kde slyšel. Pak začneme psát. Na nové desce bude písnička, ve které zpívá Marek Adamczyk a také se na ní podílel autorsky. Je o problémech prvního světa, o našich malichernostech. Všichni tři jsme si nejdřív tak hodinu povídali a pak jsme začali psát. Každý to téma vzal z jiného úhlu pohledu. Marek tam zpívá přesně to, co si vymyslel, a jinak jsme v principu pokračovali v tom, co jsem zrovna napsala já. Ale jindy zas jdeme Davidovou cestou. Formu a texty ve většině případů pak doděláme dohromady. A teď ještě přijdou zásadní kotrmelce s poslušovacími týmy, což bude paráda. Teda provokovacími. (smích)

Během těch pěti let po vydání druhé desky ZE.MĚ jste pustila do světa několik singlů. Budou i na novém albu?

To byly tři skladby k filmům a píseň Domů s Danem Bártou pro pěstounskou organizaci Dobrý start. Tak ještě uvidíme, jestli se tam budou hodit, nebo ne. Spíš myslím, že zůstanou ve svých domečcích a na desce bude všechno nové. Ale to je mimochodem náš jediný spor, který máme s Davidem. On vnímá pestrost alba jako pozitivní věc, klidně ať je tam namícháno víc žánrů. A já bych si víc přála kompaktnost a harmonii celku. Sama to tak mám ráda.

Obojí mi přijde jako legitimní postoj. Nicméně udělat žánrově

úplně semknutou nahrávku a udržet posluchače až do konce je docela výzva, ne?

Jasně, však já myslím, že to nakonec dopadne jako vždycky. Každý si vezme trošku z názoru toho druhého a uděláme to prostě dohromady. Já to beru podle sebe. Streamovací platformy

už na přesdržku. Sice jsem se snažila usmívat, ale uvnitř jsem odpočítávala explozi. Přišlo mi, že existuje tuna zajímavějších otázek a že odpověď bude stejně nezajímavá, ať řeknu cokoliv. Teď je mi to úplně jedno, nebojte. Žádná exploze se neodpočítává. (smích) Určitě mám víc koncertů, protože jsem přesta-

Bára Poláková se Zdeňkem Svěrákem, foto: archiv Báry Polákové

používám teprve krátce a moc si tam nepřehrávám playlisty. Ráda poslouchám desku celou, od začátku do konce. Postaru. Určitě se tím připravuju o to, že mi aplikace neobjevuje nové umělce, ale zároveň je pro mě ta čistota a soustředěnost větší hodnota.

Když jste na podzim 2015 vydávala první album, hrozně jste dbala na to, abyste nebyla vnímaná jako zpívající herečka. To už pominulo?

Ne, ne. Já nedbala. Mě fascinovalo, jak taková otázka může napadnout tolik novinářů po sobě a ještě si vždy můžou myslet, že jsou první, kdo na to přišel. Takže to přicházelo zvenku a mě už to jen nebavilo. Takže pak otázka, jestli jsem víc herečka, nebo zpěvačka, byla

la kvůli termínům hrát divadlo. Sice se mi nesmírně stýská, ale nevím, jak bych to zvládla. A pár filmů jsem za ty roky natočila, ale určitě ne tolik, co jsem odjezdila koncertů. Takže...

... jste teď vlastně víc zpěvačka, že?

No, těch posledních šest let sto procentně. (smích)

Malé novinářské vítězství, pardon!

Však jo, vždyť já to chápu. Já si tu svou hudební cestu moc užívám a pořád za ni děkuju. Přináší to obrovskou svobodu. Říkáte, co chcete říkat, témata si zpracováváte po svém a ještě to někoho baví. Co víc si přát? ☺

Jak šel čas Precedensu Martina Němce

Precedens, přední soubor české nové vlny a jedna z největších legend české populární hudby, se letos dožívá čtyřicítky. Kapela, která dala domácí scéně přes deset alb a ve svém lůně zatím vychovala písničkáře Jana Saharu Hedla a pop hvězdy Báru Basikovou a Petra Koláře, jede dál s další zpěvačkou Danielou Langerovou a její nové EP Marie Bladová pokračuje v tradici originální, nesnadno uchopitelné poetiky, v níž si dnes už výhradní autor Martin Němec, skladatel, textař, malíř a spisovatel v jedné osobě, pohrává se znejistujícím efektem.

TEXT: JOSEF VLČEK

„Snažím se o to, aby moje tvorba nebyla postavena v jedné rovině,“ řekl Němec na konci osmdesátých let autorům knihy Excentrici v přezí. „Přitahuje mě, když je vyřčené samo o sobě zpochybněno a tento rozpor vyvolává zamyšlení nebo smích. Může jít třeba jen o maličkost, která posune celou věc kousek jinam. A tohle, jinam se pak stává tím nejpodstatnějším.“ Kdo zná jeho výtvarné dílo nebo film T.M.A., který dělal s Jurajem Herzem, tuší, že i tam dodnes platí dávné Němcovo krédo.

Martin Němec pochází z malostranské výtvarnické rodiny a odmalička se tak nějak počítalo s tím, že půjde ve stopách svých rodičů. Chodil sice na piano, ale to byla spíše okrajová záležitost. Srdečně to prý nenáviděl. O pár let později

se ale situace změnila. To když se Martin při výtvarném studiu setkal s rockovou hudbou: „Jako každý jsem na střední umprum (SUPŠ) založil kapelu, protože jsem se zamiloval do skupiny Doors. V prvním ročníku, to nám bylo patnáct, jsme založili Bizarní stranu Československa. Tam jsme dělali divadelní hry a tam jsem taky napsal svou první skladbu. Bylo to do hry, v níž se prezidentem nějakého státu stane Olgoj Chorchoj. A já napsal hymnu toho neexistujícího státu trochu orwellovského typu.“ K divadelní hudbě se vrátil obloukem po více než třiceti letech a mezi jinými inscenacemi vytvořil pro Divadlo F. X. Šaldy baletní hudbu k inscenaci Periferie, která byla nominována na dvě Ceny Thálie, a předtím několik představení s mezinárodně

věhlasným režisérem a mimem Ctiborem Turbou.

V sedmnácti se dal dohromady se spolužákem a pověstným rebellem Janem Hedlem, zvaným Sahara, a založili svou první skupinu Duševní hrob. „Já jsem měl to malířství od dětství tak zcela předurčené, že jsem prostě musel začít revoltovat, a k tomu je rock opravdu ideální cestou.“ Vybral si pro tuto cestu sice talentovaného písničkáře a básníka, ale zároveň komplikovaného potížeistu a výtržníka. Mnohokrát se spolu nedohodli a málem do krve pohádali, ale přáteli jsou dodnes. Společně natočili i klasické samizdatové album Co nám zbývá..., které vyšlo na deskách až v roce 1991 pod hlavičkou skupiny Pra-precedens.

Martin Němec ve studiu Sono (2018), foto: Jan Šobr

Aby toho nebylo dost, v letech 1994 a 1995, kdy byla jeho nástupkyně Bára Basiková na mateřské, se Hedl znovu spojil se svým kamarádem a natočil s ním dvě sólová alba Šílený pondělí a Tajnej svatej. Druhé z nich dokonce pod hlavičkou Jan Hedl a Precedens. Písně Nelítej nízko a hlavně Tisíc jmen se dodnes hrají v rádiích.

Léta s Bárou

Duševní hrob na začátku osmdesátých let přerostl v Precedens. Temný Saharův hlas a jeho někdy až ponuré texty si žádaly trochu projasnění. Jeden Martinův přítel ho upozornil na svoji známou z chaty – šestnáctiletou dívku, která zpívá v kostelním sboru a je moc a moc nadaná. Jmenovala se Bára Basiková.

Nejdřív dělala Saharovi jen jakési křoví s obličejem schovaným za vějířem, ale pozvolna získávala v kapele větší a větší prostor. Sahara psal texty a většinu písní a Martin skládal Báře melodické linky. Precedens se po odchodu Sahary v roce 1984 stal senzací pražské hudební scény a Bára rychle zrála v největší ženskou hvězdu české nové vlny. I když se soubor vezl na vlně módního rockového novoromantismu, zářil brilantním operou poučeným Bářiným hlasem a Martinovou klasikou poučenou hudbou s výrazným zvukem syntezátorů a s jeho poetickými texty.

V letech 1987 až 1989 vydal Precedens tři významná, českou scénu dodnes formující alba Doba ledová (1987), Věž z písku (1988) a Pompeje (1989). Zvláště první deska se skladbami Doba ledová,

Odplouváš dál a Na hlavu postavená znamenala velký průlom. Hitem se najednou staly písně, které byly vlastně zhudebněnými básněmi a zároveň přinesly sound, kterému se do té doby obdivovali hudební fanoušci jen na deskách a z éteru chytané MTV.

Martin Němec na začátku devadesátých let považoval existenci Precedensu po trilogii za uzavřenou. Bára měla i jiné aktivity – s Michalem Pavlíčkem vystupovala ve Stromboli a zkusila si i dvě sólové desky. Když se to tak vezme, za oběma stál znovu Martin. Byl to on, kdo u prvního „bílého alba“ se známou písní Souměrná přišel s nápadem, aby skladby různých autorů spojil svými texty Jan Hedl (například Souměrnou Oty Balage). Druhé desky Viktorie královská se ujal opět Martin Němec, který protentokrát

vyměnil hlavičku Precedens za název Basic Beat.

Ďábelské devadesátky

Němec v devadesátých letech, to byla sopka. Atmosféra tvůrčí svobody ho vybičovala k dodnes nepochopitelnému objemu hudební produkce. Desky s Bárou Basikovou byly její nejviditelnější částí, ale skladatel se vydal i jinými směry. Už v roce 1992 zkomponoval oratorium Responsio Mortifera, jež bylo jakousi neoklasickou odpovědí na Honeggerovu Janu z Arku na hranici, mimochodem jedno z prvních děl vážné hudby, kde byl použit elektronický nástroj. Zkusil i další neoklasické kompozice, které bychom mohli označit za určitý typ ambientní hudby – Dreams of Sphinx (1993), Mountain of Ages (1994) a Angel Voices (1994).

Martin Němec s Dášou Součkovou – koncert Lili Marlene, Malostranská beseda (2021), foto: Jan Šobr

Už v roce 1992 na sebe upozornil hudbou k filmu Don Gio a o tři roky později se jako skladatel podílel na slovenském filmu Hazard s Pavlem Landovským v hlavní roli, vytvořil hudbu pro znělky slavných cyklů Febia Fera Feniče, jako byly Oko, Gen a Genus.

Jeden z několika Bářiných odchodů se zdá být definitivní a Martin Němec zatoužil po něčem klidnějším. Psal se rok 1996 a do Precedensu přizval původně metalového zpěváka Petra Koláře. Nebyl to špatný krok, v Kolářově robustním hlase našel opak křehké Bány, ale zároveň v něm objevil schopnost absorbovat svůj skladatelský styl na hranicích mezi popem, rockem, elektronikou a neoklasickou hudbou. Tak jako už dříve u Bány Basikové můžeme i o Kolářově období mluvit jako o předchůdcích dnešního v severovýchodních zemích a v Německu oblíbeného operního rocku.

Tempo neustává

Precedens s Petrem Kolářem vydržel sedm let a natočil dvě alba dalších Martinových skladeb. Už v roce 1996 to bylo La la la s hitem Horký odpoledne

Koncert Precedensu (2022), foto: Tom Rozkovec

hudbu k filmům Únos domů a Perníková věž (ke které dokonce napsal scénář). Začaly mu vycházet i první knihy – Stodola v roce 2004 a Vana s výhledem v roce 2008. A do toho všeho se Martin Němec nemalou měrou věnoval svým obrazům a často vystavoval.

Němec vždycky osciloval mezi několika druhy umění. „Často se stávalo, že jsem se ráno probudil a uvažoval o tom, zda půjdu ke klávesám do svého malinkého studia, do ateliéru, nebo k psacímu stolu. Jsem trochu paranoidní, patrně.“

Tím hlavním, co ho tehdy zaměstnávalo, byla ale nová skupina. Poprvé pracoval s altem. „Je tomu asi dvacet let, co jsem objevil Dášu Součkovou

a pro ni vytvořil svou další skupinu, Lili Marlene. Byla odlišná od Precedensu. Pokusil jsem se v ní vytvořit stylizovaný kabaret nebo, jak jsem tomu říkal, futuristický šanson. Precedens zvláště v těch prvních letech vyjadřoval odlidštěný, chladný svět, který jsme tehdy za normalizace odžívali. Když jsem tvořil Lili Marlene, měl jsem zase na mysli pouliční písničky, flašinetu, Berlín dvacátých let.“ Lili Marlene se zdatně rozjížděla, Martinova domovská scéna Malostranská beseda praskala ve švech a v tu chvíli se do Precedensu vrátila Bára Basiková. Lili Marlene existuje dodnes a nedávno vydala svou třetí desku.

Staří přátelé, nové objevy

Nová spolupráce s Bárou Basikovou netrvala dlouho, protože znovu otěhotněla, a přinesla jednu jedinou, ale velmi úhlednou desku Aurora z roku 2005. Ale ještě spolu oslavili třicáté výročí Precedensu. Pak přišlo období klidu.

„S Precedensem je to tak, že po odchodu zpěváků sice chvíli hibernuje, ale nikdy ho nerozpustím. Tak to bylo i tentokrát.“ Novou zpěvačkou se v roce 2016 stala Iva Marešová. Nebylo to úplně nejšťastnější období, jeden čehý, druhý hot – pár skvělých koncertů a nahraných písní, jeden videoklip. Přes

Nový Precedens, foto: Jiří Primas

„Když odešel Petr Kolář, tak jsme seděli s tehdejší kytaristou Tadeášem Věřčákem, který se k nám spolu se Sahrarou na čas vrátil, a on povídá: ‚Co kdybychom napsali Báře, jestli s námi nechce udělat album?‘ A spontánně jsme jí to rovnou z hospody napsali. A Bára okamžitě odpověděla: ‚No jasně že jo. A ať to je Precedens.‘“

Martin tak najednou vedl dvě skupiny s výraznými zpěvačkami. Dámy si kupodivu rozuměly, ba dokonce spolu natočily na novou desku Aurora duet Amor Muerto, evokující svým stylem i klipem dekadentní kabaret, který si až dnes dovedeme představit ze seriálu Babylon Berlín.

několik let spolupráce spolu vlastně nebyli schopni vytvořit žádné nové album. „Myslím, že problémem Ivy v Precedensu bylo to, že ji lidé často srovnávali s Bárou. Vlastně nevím. Nerozuměli jsme si zcela hudebně, ale i jinak. Občas kolem nás létaly jiskry,“ směje se Martin. „Potom, co jsme se rozešli, jsme paradoxně zase dobří přátelé a rádi se vidíme,“ uzavírá Němec další kapitulu své kariéry.

Martin začal znovu hledat Precedensu novou zpěvačku a na doporučení šéfa Rock Opery Milana Steigerwalda se poznal s Danielou Langerovou. Dostal od ní CD s nějakými nahrávkami a přinesl ho domů. „Tam seděl můj dlouholetý

„S Precedensem je to tak, že po odchodu zpěváků sice chvíli hibernuje, ale nikdy ho nerozpustím. Tak to bylo i tentokrát.“

spoluhrač Pavel Nedoma a moje žena Jana a já jim hlásil: ‚Ta Daniela je strašně milá, křehká a přitom zvláště silná holka, otevřená a ještě moc hezká – prostě těch kladných vlastností je tolik, že by už bylo absurdní, aby dobře zpívala.‘ Tak jsme si to pustili, a bylo jasno. Zaujala nás okamžitě.“

Přišel covid a členové Precedensu se rozprchli. Bylo potřeba, aby Martin spolu s Nedomou dali dohromady novou kapelu. Pomohla Daniela, která jim doporučila pár muzikantů, se kterými předtím zpívala v různých rockových kapelách. Zbylo taky hodně času na zkoušení nových písní a transponování staršího repertoáru pro Danielin hlas. Že to šlo celkem dobře, prozrazuje remake jednoho z prvních hitů Precedensu Soumrak bohů na EP Marie Bladová. Poprvé od dob Bářiny verze dostala skladba novou, svěbytnou tvář.

„Můj workoholismus je vlastně jen zdánlivý, jsem v podstatě dost líný,“ směje se Martin. „Ale asi je to tím mým blížencestvím, že mám často zas něco jako přetlak tvořivosti. Kdyby to nešlo v takových nárazech, tak bych si asi racionálně vybral, jestli se výlučně věnovat malířství, nebo hudbě. Dnes už to považuji za rub a líc jedné mince. Malování je pro mě taková jóga, v ateliéru jsem svým pánem, mám pocit absolutní svobody, ale po čase mi schází práce s lidmi. Myslím tvůrčí a talentované muzikanty, jaké mám třeba teď v kapele. Je to skvělý pocit, když svou hudbou oslovíš o generace mladší muzikanty, oni s tou hudbou splynou a dávají do ní i něco ze sebe. Je to nesmírně kreativní – to muzikantské propojení. Tak jsem se rozhodl, že nebudeme kolem té kapelové čtyřčítky moc bilancovat a pojmem PRECEDENS 40+ si raději otevřeme další cestu, jak věřím a cítím.“ ☒

Navázat na úspěšný singl je extrémně těžké

Názvem O5 a Radeček si to tahle kapela rozhodně neulehčila. Prodlevy mezi jednotlivými hity se občas taky zdály být nekonečné. Dnes, po třiceti letech na scéně, jsou ovšem v životní formě.

TEXT: TOMÁŠ ROREČEK

Jak je proboha možné, že si někdo pro kapelu vybere takhle šílený název? Se zdrobnělinou, s číslicí a někdy i psaný se znakem &, o kterém většina lidí asi ani neví, kde se na klávesnici vyskytuje?

Ondřej: Napřed jsme se jmenovali Topol, když jsme ve dvanácti začínali jako folková kapela. U sourozenců Tomáše a Ondry Polákových se název Topol nabízel. Jenže buď si nás pletli s Filipem Topolem, nebo vůbec netušili, kam si nás mají stylisty zařadit. Když jsme vydávali první desku, přesvědčilo nás naše tehdejší vydavatelství, abychom název konečně změnili. I když – měli vůbec tenkrát s tím Topolem pravdu, když dnes je úspěšný třeba Jelen? Vždyť i s blbým názvem to jde! (smích)

Tomino: Tehdy byla nejsilnější světová kapela U2, my jsme je milovali a chtěli jsme se k nim přihlásit, tak jsme vymysleli takovou formálně podobnou přezdívku U2 – O5. Ale ukázalo se to jako nepraktická věc, takhle krátký název, protože si ho lidi pletli s datem – „jako

pátýho čeho?“. Takže jsme různě zkoušeli něco přidávat a na jednom koncertě, kde jsme měli fakt úspěch, jsme se zrovna jmenovali O5 & Radeček. A když máš TAKOVĚJ úspěch, že o tobě napíše i místní plátek, tak už to nemůžeš změnit, protože to už jsi v podstatě zavedená kapela. (smích)

Ondřej: Hodně lidí nás píše s číslovkou na začátku, takže „O5“, což internetovým robotům taky dokáže slušně zamotat hlavu. Stále se objevují i různé kouzelné omyly neinternetové. Teď jsme si půjčovali nějakou techniku z Barrandova a paní účetní vystavila fakturu na O5 a Zadeček.

To by se vám v Šumperku nestalo! Mimochodem, vy jste ze Šumperka všichni?

Tomino: Všichni. Sem tam jsme měli choutky, že by se někdo z nás přestěhoval do Prahy, že to pro kapelu bude lepší, ale nikdy to nikdo nevydržel déle než dva roky, protože Praha je něco jiného než Šumperk a asi nejsme zrozeni pro to, abychom v ní natrvalo žili.

Stiháte ještě „občanská“ povolání?

Ondřej: Hodně to teď řešíme, protože všichni máme ještě normální práce, k tomu rodiny a malé děti. Navíc v těch civilních zaměstnáních jsme teď všichni docela úspěšní a spokojení. Přemek, houslista, je ajťák, kytarista „Radeček“ učí na hudebce a diriguje orchestr, já dělám v PR, pořád s tím chci skončit, ale furt dostávám nabídky, které se nedají odmítnout, brácha Tomino učí speciální pedagogiku a taky je zástupcem ředitele v pastáku, Milan, bubeník, pracuje pro firmu, co vozí agregáty, a taky ho to baví. Všichni teď máme dobré práce, v momentě, kdy se kapele začíná hodně dařit a kromě koncertů přibývá i spousta jiných povinností. Jsme na rozcestí, kdy víme, že pokud do kapely chceme ještě víc šlapat, tak už se to skoro nedá skloubit s ničím jiným, co je nutné dělat pravidelně.

Tomino: Ale už máme zkušenost, fakt špatnou zkušenost z doby, kdy jsme natočili první desku, z období naší první slávy před dvaceti roky, kdy jsme vystřípili nahoru, měli jsme smlouvu na pět

Foto: Ondřej Pýcha

desek s Universal Music, měli jsme megahit, nejhranější song roku, všechnen ten rádoby hvězdný život – a najednou to během chvíle celé splasklo a člověk se ocitl na pracáku. Už ten příběh známe z obou stran, už víme, jak je to vrtkávé. Proto se nám úplně nechce vsadit všechno znova na jednu kartu.

Jakým způsobem píšete? Začínáte většinou od hudebního, nebo od textového nápadu?

Tomino: Dřív to bylo zpravidla tak, že Ondra napsal nějaký text a já jsem na to udělal hudbu, tak to bývalo první roky. Ale čím dál víc to pak bylo spíš tak, že já jsem udělal melodii svahilštinou a Ondra na to pak napasoval text. Zároveň jsem ale i já postupně začal víc psát texty a Ondra to šperkoval, dodělával další sloky, bridge, části refrénu. Klasicky to

je tak, že dostanu textový nápad, co mi v nějakém úseku tu svahilštinu nahradí, a s tím jdu za Ondrou, který tomu dá hlavu a patu.

Ondřej: Já k tomu musím doplnit, že těch textů píšou fakt hodně a jsou to takový ty, podle mě, dobré texty! Celé ty roky písničky s dobrými texty dělám já a Tomino píše všechny hity. Nevím, čím si to vysvětlit. (smích)

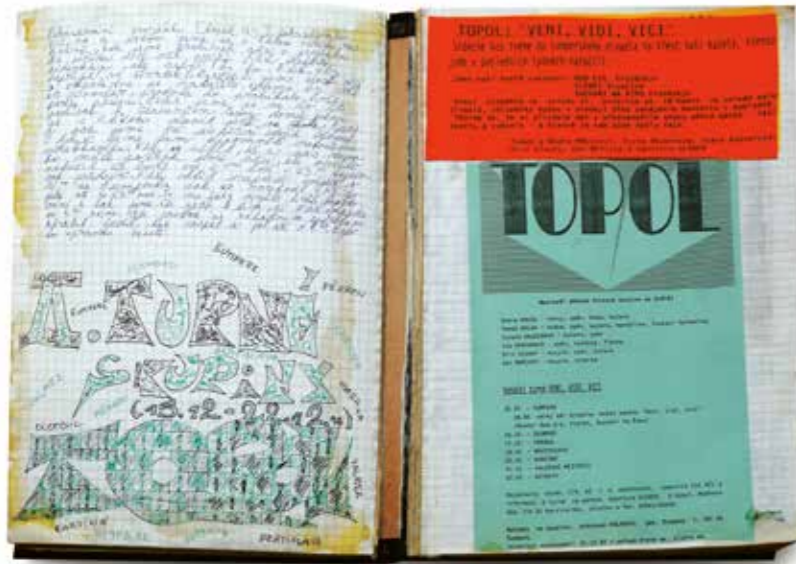
Používáte při psaní Rýmy.cz?

Tomino: Jo, ale já se tam vlastně jenom ujišťuju, jestli mi něco neuteklo, co by mohlo textu pomoci. Málokdy se mi stane, že by mě tam něco trklo, ale občas jo.

Co se stalo, že vám po megahitu Praha trvalo tak dlouho napsat další hity?

Ondřej: Zprv, ty si vždycky myslíš o každé druhé písničce, že to je ten hit, kterým navážeš. Kapela vždycky žije v iluzi, že každá druhá věc minimálně, co dáva na desku, je fakt super pecka. Kolikrát si to myslí pak už jen ta kapela. (smích) A druhá věc je, že hit je prostě něco mezi nebem a zemí. Navíc, z hlediska jednoduché matematiky, hit chce mít v průběhu roku každá kapela z těch, co mají za sebou nějaké zázemy, což znamená, že rádia jsou ochotná nasadit jejich novinku, vydavatelství za nimi stojí, splňuje to nějaké zvukové parametry a tak dál. Takových kapel je tady tak 30, které opravdu jsou v první lize a rádia považují některé jejich songy za hity. Každá z těch 30 kapel chce mít každý rok svůj hit. A všichni víme, že za rok se tady 30 hitů nenarodí.

Tomino: Pak jsou tady samozřejmě

Kronika, kterou si kapela ještě jako TOPOL vedla od začátku, napovídá, že to kluci mysleli vážně už v počínající pubertě.

ještě nějaké nové kapely, které přicházejí a taky bojují a chtějí se prosadit, takže navázat na úspěšný singl je extrémně těžké a nám se to vlastně nikdy předtím nepovedlo. Měli jsme Prahu, pak jsme deset let čekali na Vloupám se, pak osm let na Bratry. A teď poprvé se nám stalo, že se nám podařilo plynule navázat Romantickýma smyčcema.

Nedá se to oddělit, ale rozhoduje o hitu častěji hudba, nebo text?

Ondřej: Podívej se na Kabáty, které, když to trochu přeženu, hudebně nic neodlišuje od všech zábavovek v republice, ale...

Ale Milan Špalek je skvělý textař.

Tomino: Souhlas, Kabáti jsou výjimeční

díky textům. Stejně tak jsou texty klíčové třeba pro Chinaski. Hit musí mít v textu, ideálně v refrénu, něco, s čím se lidi ztotožní, my tomu říkáme hláška. **Ondřej:** Když se povede hláška, jako třeba v songu Bra3, tak si to pak rádi zavou všichni, v každé zapadlé vesničce si i babičky a malý děcka s tebou zaspívají „Já, ty, my – jsme ti, co k sobě patří, já, ty, my – jsme bratři“ nebo „Vloupám se do tvojí mysli“ nebo „Jedna holka, jedno dítě, jen tři slova – láska, chci tě“. My vlastně vždycky začínáme od hlášky, takže většinou od refrénu a potom teprve přidáváme to okolo.

Je fakt, že vy jste už přišli s tou klíčovou hláškou, ale jinak jsme to skoro celé napsali přímo ve studiu. Důležitou roli sehrál i Lukáš Chromek, který navrhl, o čem by ten song mohl být, jeho příběh. Pak už jsme to jen cizelovali, jako když si vlaštovky dělají hnízdo. Škoda že klip nevypráví story toho textu, ale jede si svou vlastní.

Ondřej: Je to tak. Ve chvíli, kdy zaznívájí fóry jako „Koupím ti na splátky nejmíň půl lkey“, tak v ten moment se musíš zároveň soustředit na čtení úplně jiného textu v obraze. Ale je to jako se vším,

(smích) Asi hlavně pořád hraje roli, že jsme vyšli z folku, což je vlastně vypravěčství.

Kde se vidíte za deset let?

Ondřej: Přijdou nové výzvy. My jsme byli vždycky trochu depkaři, spíš na ty pomalejší písničky, a děsili jsme se, že stárnutím se to bude jenom prohlubovat. Přitom poslední deska je naopak naše zatím nejenergičtější a neoptimističtější, i co se týče textů. Moje žena říká: „To nemyslíš vážně, že ještě za deset let budeš jezdit hrát!“ (smích)

Tomino: Jasné, občas sedíme v dodávce

Tomino: Je pravda, že vždycky už kolem srpna se začneme hádat, kvůli komu se nejmí zastavuje, kdo chodí jak často na záchod a tak. (smích)

Ondřej: My si hodně vážíme toho, že jsme vydrželi 30 let ve stejné sestavě. Navíc u nás umí každý ještě nějaké další věci, což je důležité, protože kapela nemůže spoléhat jen na vydavatelství, musíš se hodně snažit i sám. Hodí se, že Přemek je ajťák a věci kolem nahrávání jsou jeho koníček, Radeček je zase hudební poloblázen, co umí věci komponovat a udělat aranžmá, hudbu k filmům dělal hlavně on. My s bráchou zase umíme věci domlouvat a organizovat. Ideálně se spolu v kapele doplňujeme.

Tomino: Řečeno slovy klasika – jsme zkrátka ti, co k sobě patří. ☒

Turné na střechách, foto: archiv kapely / BrainZone

Romantický smyčce vznikly přesně takhle. Na začátku byla hláška, ten dvojitý význam slova smyčce.

Tomino: Lidi z rádií a z televizí, které teď potkáváme, takoví ti už dospělí lidi, úspěšní, tak říkají: „Hele, kluci, vždycky jsme vás měli rádi, dobrý songy, ale ty Smyčce, to prostě milujeme.“

Já jsem do té doby moc nevěřil, že na songwriting campu může vzniknout dobrá písnička v češtině.

i tady se najdou lidi, kteří ten klip mají rádi, a hudební stanice ho nasazují. Teď jsme si udělali radost ještě úplně jinou, valentýnskou verzí, kde jsme použili záběry od fanoušků.

Jsou lidi, kteří zpívají tóny, a lidi, kteří zpívají slova. Když poslouchám vaše věci, tak vnímám příběh nebo atmosféru textu, a ne že se snažíš ukázat, jak zpíváš.

Tomino: Já nemám moc co ukazovat.

rozlámaní a neumíme si vůbec představit, že máme jít za hodinu na pódium, to je nereálný, hlasivky bolí, záda se blokuje, předtím ještě proběhla třeba nějaká dobrá pařba, takže se moc nespalo... Ale v šatně už to začíná být dobrý, a když vylezeš na stage, na všechno ostatní zapomeň.

Ondřej: Taký je to jiné na začátku sezony a jiné na konci, kdy jedeme osmdesátý koncert a všechny fóry, co jsme se naučili přes zimu, už jsme dávno vystříleli.

My si hodně vážíme toho, že jsme vydrželi 30 let ve stejné sestavě. Navíc u nás umí každý ještě nějaké další věci, což je důležité, protože kapela nemůže spoléhat jen na vydavatelství, musíš se hodně snažit i sám.

Turné na střechách, foto: archiv kapely / BrainZone

Indy & Wich

„Máme mraky vzpomínek, ale také spoustu černých děr“

Indy & Wich byli spolu s PSH a dalšími matadory českého rapu průkopníky na hipopové scéně a svými beatsy dláždili cestičku všem českým hipopovým crews. V povědomí fanoušků se s pouhými dvěma deskami udrželi pětadvacet let, nyní se ale rozhodli složit zbraně a odejít ze scény. Své – alespoň prozatím – poslední sbohem řekli již v únoru posledními dvěma koncerty v pražském Lucerna Music Baru. Jak na celé období vzpomíná Andreas Christodoulou alias Indy a jak se dívá na současné dění v rapu?

TEXT: MARTA PUŠOVÁ

Indy & Wich byli na scéně čtvrt století. Co ti při té představě proběhne hlavou?

Jednak, že to uteklo jako voda, za druhé, že to uteklo jako voda, a za třetí, že to uteklo jako voda. (smích) Bylo to hrozně rychlé, ale samozřejmě vzpomínek jsou mraky a také spousta černých děr, kdy si některé roky člověk úplně nepamatuje nebo se mu to trochu slije dohromady, člověka to donutí se retrospektivně zamyslet, kam vlastně došel.

Asi málokterý hudební projekt se dokázal udržet při životě tak dlouho jen se dvěma deskami. Jak se vám to povedlo?

My jsme sice jako kapela udělali jen dvě alba, ale já jsem udělal jednu sólovku a LA4 tři, takže my jsme v horizontu

dvaceti let jezdili po koncertech se dvěma alby, ale s pěti. Třeba dvě třetiny show byly skladby Indy & Wich, zbytek byly věci ze sólovek. Mně osobně přijde kurióznější, jak dlouho jsme se na scéně udrželi bez videoklipu, první a jediný jsme natočili k druhé desce. Ale je fakt, že ta doba byla jiná.

Vaší první desce My3 je 20 let. Jak ji zpětně vnímáš?

Já jsem po vydání tu desku dlouhou řadu let vůbec neslyšel. Nikdy jsem z ní neměl pocit, že by byla tak dobrá, spíš mi připadalo, že jsme se na ní pořád ještě učili. Ale je ryzí, hravá, objevná, možná i v něčem naivní, a hlavně je opravdová. Jestli je technicky kvalitní, to dneska už tolik nevnímám, ale asi už chápu, proč se tenkrát tolik chytla a prodávala.

Co tedy vedlo k tomu, že třetí společná deska nikdy nevyšla?

Nikdy jsem k tomu nepřistupoval tak, že něco dělat musím, ani jsme si neříkali – je potřeba udělat třetí desku, dokud to lidi chtějí. Pro mě je to lepší než dělat něco, jen aby to bylo, a nakonec se stát karikaturou sama sebe. Pravda ale je, že když byla příležitost, úplně jsme ji nevyužili – každý svým způsobem. Já po druhé desce řešil nějaké svoje věci, LA4 se chtěl věnovat už jenom ilustraci a nechtěl točit a Wich jako producent dělá spousty jiných věcí.

Neměl jsi v sobě celou dobu umělecký přetlak?

Mám hodně nápadů a nutkavých potřeb, ale jsem často dost kritický, takže počáteční nadšení leckdy rychle opadne.

Foto: archiv Indyho

Ale umělecké puzení v sobě člověk má. Mám napsanou hromadu textů, básní i prózy, ale nikdy jsem neměl až takové ambice to pouštět ven. Kromě jiného, kreativní musím být taky jako copywriter, což mě živí posledních 14 let, dneska už víc než hudba samotná.

O čem nejčastěji píšeš?

Jsou to povídky pohybující se na hranici fikce a reality, bezčasé příběhy, které částečně vycházejí z toho, co jsem zažil já, a částečně mají odrazit ducha doby, ve které jsem vyrůstal. Kdybych měl uvést nějakou inspiraci, tak třeba Roald Dahl. A co se týká básní, tak to jsou těžší, temnější věci. Zrovna v poezii se vypisují ze smutků a stínů. Kdybych měl napsat něco pozitivního, tak už mi to nebude připadat jako poezie, ale jako levná říkanka. Poezie mi slouží jako ventil.

Nenapadlo tě sepsat memoáry Indy & Wich?

Mám to samozřejmě v hlavě, ale musím počkat, až všichni ostatní umřou. (smích) Ale spíš než že by se to točilo kolem kapely, tak je to takový memoár popisovaný z mého pohledu, v rámci party kamarádů, ve který jsem se pohyboval – což samozřejmě zahrnuje kapelu. Myslím, že by stálo za to popsat raný začátek, kdy jsme měli svým způsobem to štěstí, že jsme se narodili v exkluzivní a jedinečnou dobu, tý revoluce, kdy se tu odehrávala spousta věcí „poprvé“. Hudba. Umění. Móda. Když nám bylo zhruba čtrnáct, tak se to sem začalo valit a všichni jenom koukali. Byla to hrozně zvláštní forma svobody. Všechny ty různé styly se protínaly, do jistý míry fúzovaly, aby se zase později separovaly, byl to zvláštní mix všeho možného, a navíc najednou.

Jaké zákulisní historky by se do knihy dostaly?

Několik nezapomenutelných zážitků by bylo, ale nejsou úplně publikovatelné. Ale pamatuju si, jak jsme hráli v jednom klubu a najednou uprostřed koncertu se začal sál vylidňovat. Nevěděli jsme, co se děje, až jsme zjistili, že někdo vystříkal klub pepřovým sprejem. Nebo nás jednou místo hotelu ubytovali v bordelu, vypadalo to jako normální hotýlek, žádný červený lampičky, srdíčka nebo tak...

Co bys z toho období vypustil?

Asi nic. Někdy byl tlak lidí tak velký, že byla doba, kdy to člověka až štvalo, když třeba seděl v baru s holkou a přišlo deset lidí se vyfotit nebo pozdravit, ale vždycky jsem věděl, že bez fanoušků, lidí, kteří tě podporují, jsi úplná nula. To není tvoje hudba, která tě činí známým, to jsou ti lidi. Takže to pro mě nikdy nebyl takový problém, jen to občas trochu

Formace Indy & Wich s rapperem LA4, foto: archiv Indyho

lezlo na nervy. Ale jinak bylo všechno vlastně bezchybný a skvělý. Vždycky tam byla radost!

Spolu s PSH jste byli na špičce české hipopové scény. Na co z té doby nejraději vzpomínáš?

Na tu radost z nečekaného. My jsme to opravdu nikdo nečekali, byli jsme mladí kluci bez praxe, nechtělo se nám nikomu otročit v práci, ani jsme nebyli podnikatelský typy, abychom si vymysleli vlastní živnost, a najednou nás hudba začala živit. Byla to radost, protože tehdy ještě byla scéna vděčná, byla ráda za cokoliv a byla vidět radost těch lidí. Navíc neexistovala nadprodukce těch věcí, takže to lidi znali daleko líp. Dneska jedno album posloucháš týden a je to pryč. Když jsme my byli děcka, poslouchali jsme jednu desku rok, znali jsme ji i po zpátku. Dneska je na to hrozně málo času a produkcí je daleko víc.

Vaše cesty byly s PSH propojené od samotného začátku. Platí to dodnes?

My jsme vylítli krátce po nich, takže nastalo období, kdy jsme si do jisté míry konkurovali, ale vždycky tak nějak zdravě, navíc jsme si na deskách vzájemně

hostovali. Indy & Wich vzešli ze stejné situace jako PSH, také jsme se nejdřív motali kolem graffiti. Pak nám v začátcích hodně pomohl Orion, který nás podporoval, hodně jsme si sedli i lidsky a dodnes se máme rádi. Zásadně nás ovlivnil, bez něj by to nebylo takové, jaký to bylo. V hip hopu je Orion jednoznačně ikona. Je to charakter napsaný sám pro sebe, je svůj, osobnost, velký textař a rapper.

Co je pro tebe největší highlight Indy & Wich?

Kdybych to měl říct za sebe, tak to byla ta doba po roce 2002, kdy byl velký boom taneční elektronický muziky, ale hip hop a jiný styly vedle toho rostly taky. To byla doba, kdy jsme hráli na velkých festácích, který dnes už ani neexistují. Creamfields, Open Air Field, O2 Festival, Cosmic Trip – to byly akce, kde hráli Underworld, Chemical Brothers, Roni Size a s PSH jsme byli jediný dvě kapely, které si tohle objely. Prostě jsme zažili jedinečný a skvělý čas. Byla to doba, kdy v tý kultuře byla největší radost, kdy prachy nediktovaly všechno. Bylo to v něčem čistší a přímý – i v lidský rovině. Měli jsme taky štěstí na lidi kolem nás. Ne všechno dopadlo úplně

ideálně, ale dobře to dopadlo v těch základních rovinách, jako je ta lidská a kapelní. Nerozeštvaly nás prachy a přežili jsme to ve zdraví. A kdybych mohl, dám si to celý znova. Se vším, co bylo.

Proč tedy vlastně Indy & Wich končí?

I když už jsme teď nehráli zdaleka tak jako dřív, došli jsme do stavu, kdy nám přišlo jako blbost objíždět štace jen ze sentimentu. Nechtěli jsme kapelu ani tu „auru“ kolem ní úplně ždímat, takže jsme si řekli, že je čas důstojně odejít. Ani poptávka už nebyla taková, taky tím, že jsme nedělali nové věci. V jednu chvíli jsme si uvědomili, že jsme před pěti lety slíbili nové věci, a měli jsme jednu. To byl moment, kdy jsme si řekli, že je čas to ukončit. Neříkám ale, že třeba za pár let neuděláme další koncert nebo novou věc nebo nedejbože desku. Navíc – rozhodně se nerozcházíme ve zlým.

Po vydání druhé desky Hádej kdo... a tvém projektu KMBL jsi na delší dobu zmizel ze scény. Co se dělo?

Oženil jsem se, začal jsem dělat jiné věci, narodil se mi syn, chtěl jsem se stabilizovat finančně, zároveň jsem si chtěl dát pauzu a kluci částečně taky. Do toho se mi začaly sypat osobní věci, včetně rodiny. V té době, kdy jsem měl vnitřně starosti, jsem se necítil na to, vyběhnout každý večer na pódium a předstírat, že je život skvělý. Paralelně k tomu jsem se věnoval studiu – zvukařině, reklamní hudbě a ručařině, točil jsem spoty i voiceovery. A mezitím jsem zestárl, a chvílema jsem dokonce přemýšlel, jestli mám vlastně ještě co říct, protože v tomhle žánru to publikum nestárne s tebou... Když je člověku 40, není to jako v rock'n'rollu, kde je „forever young“. I tohle byl určitý faktor.

Nechyběl ti rap?

Jsem rád, že jsem zůstal činný v rámci hudební produkce, udělal jsem si vlastní studio a věnoval jsem se reklamní muzice nebo natáčení reklam jako takových. Není to sice přímo hudební řemeslo, ale baví mě to. Navíc je to kreativní práce, takže mě to nějakým způsobem uspokojuje.

Sleduješ současnou hipopovou scénu?

Sice ne úplně do hloubky, ale sleduju. Dneska je to na té scéně úplně jinak, všechno je volný, nejsou žádná pravidla ani regule, a navíc to vyrostlo na přebytku, ne na chudobě. Všechno, co je k máni, se dá sehnat za sekundu. Na nic nečekáš. Spousta možností.

Zaujal tě někdo konkrétní?

Moc toho není, ale občas mě pobaví Ektor, jaký dělá věci, hudebně je to dobrý. Parta kolem Yzomandiasu taky umí udělat dobrou věc. Ale kdybych měl zmínit jednoho člověka, tak je to Smack, který i když mě nebavil ve všem a vždycky, tak v globálu hrozně cením jeho osobnost, tu zapálenost, progres, odvahu a výdrž – tu sveřepost a to, kam to dotáhl, i když to měl v začátcích těžký. Celý ten jeho příběh je pro mě strašně silný. Určitě bych si vzpomněl na dalších pět jmen, co mě zaujala, ale možná to ani není třeba.

Co podle tebe v dnešní době určuje úspěch v hip hopu?

V dnešní digitální době je to jasný. Musíš mít views, musíš generovat kontent na sociálních sítích, být něčím zajímavý nebo kontroverzní. Primárně jde o čísla – views. Dnes už tolik nerozhoduje hloubka nebo síla toho obsahu, jako spíš schopnost zaujmout na prvních pět vteřin. Takže spíš vyhrává věc, co je kontroverzní, divná, jiná, provokativní, a to je soubor přívlastků, který podle mě dnes spadají pod slovo „konzumní“, aspoň co se týká mladý generace.

Chceš v takovém prostředí ještě dělat svoji hudbu?

Mám už delší dobu rozdělanou svoji desku, se kterou nijak nespěchám. Chtěl bych ji ale určitě vydat do Vánoc nebo na přelomu roku, akorát stěhuju studio.

Co mi k ní řekneš víc?

Rád bych do léta vydal dva singly a do Vánoc nebo zkráj 2024 celou desku. Je fajn, že teď už se nikam nehoním, takže to může jenom překvapit. Až teprve teď mám ale pocit, že je tam spousta dobrých věcí, který mi přijdou dobrý

a silný, dostatečně hluboký, ale stále srozumitelný pro okolí. Řeším produkci, tj. hudbu – rád bych měl víc producentů z Čech. Tady bych chtěl oslovit víc lidí, samozřejmě včetně Wiche, něco bude ode mě, zbytek se uvidí.

Pokud tvoje sólovka vyjde, máš v plánu vrátit se na pódia?

Určitě ano. Budu asi jako sólo rapper s Djem, myslím, že nebudu mít pořád ještě takový problém to ustát i v 45 letech. Určitě bych ještě rád vylezl na stage, protože to mě fakt baví. Tak uvidíme.

Jsi původem z Kypru, sleduješ tamní scénu? Nenapadlo tě tyto dva světy propojit?

Mně přijde řecký i kyperský rap z velké části naprosto příšerný. Je plný patosu, snaží se do toho míchat témata, která tam normálně řeší dědci v kafeteriích,

působí to na mě až senilně. Když tam jsem a naladím se na jejich notu, tak mi to tolik nevádí, ale jinak mě to spíš irituje, než baví. Pravda ale je, že nemám tak úplně přehled. Řekové jsou jinak geniální hudebníci. Co se týká „národnosti“ – řecky téměř nemluví, takže jsem nad propojením nikdy neuvažoval. Ale prvky řecké, turecké, kyperské a blízkovýchodní hudby mě baví, něco mám nasamplované, na nové desce možná bude i něco takového.

Čím by ses za Indy & Wich rozloučil s fanoušky?

Kdybych měl fanouškům něco říct, tak že jim děkuju. Ten feedback, adrenalin, zážitky, to všechno dohromady je něco, co člověk nezapomene. Tuhle radost si nikdy nemůžeš koupit. A jsou to lidi, jejich fanouškovství nebo láska k tý hudbě, kdo za tím stojí. Bez nich není nic. ☑

Formace Indy & Wich s rapperem LA4, foto: Alžběta Jungrová

Skladatel

Ivan Mládek napsal 665 písníček, z nichž některé v českých zemích zlidověly (Dáša Nováková, Jožin z bažin, Prachovské skály, Jez, Linda a další), natočil 13 LP, 35 CD, vyšlo mu 13 humoristických knížek a 14 posterů jeho „antiperspektivních“ olejů. V současné době se Ivan Mládek věnuje právě především výtvarné činnosti a samozřejmě koncertování se svým Banjo Bandem, s kterým odehrál tisíce představení v České

a Slovenské republice, Polsku, Německu, Švýcarsku, Belgii, Rakousku, Spojených státech a Rusku.

Kromě všech svých hudebních a humoristických aktivit je také autorem patentu na guitariano – první sériově vyráběný keyboard pro kytaristy, který byl poprvé představen veřejnosti na Světové výstavě hudebních nástrojů v Anaheimu v USA v roce 2001.

Boris Urbánek

„Nebýt jazzu, k orchestru bych se nedostal“

Ostravan Boris Urbánek je znám jako jazzový pianista, ale zároveň jde o jednoho z nejvšestrannějších zdejších skladatelů. Náhoda ho vedla i k založení jazzového klubu a festivalu.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Jako skladatel máte zkušenosti s malými sestavami i orchestrem, s jazzem i popem. Co právě píšete?

Momentálně především písničky. Oslovil mě Jirka Korn, že by rád udělal novou desku. Známe se spoustu let a Jirka zpíval v mých projektech, asi proto si na mě vzpomněl. Zatím jsem mu poslal pět demosnímků a všechny se setkaly s pozitivní reakcí. Také píšu písničku pro Dashu, jednu z nejlepších zpěvaček u nás.

Zároveň mám i svoji jazzovou kapelu, ve které mi právě hraje pár nových mladých muzikantů, což mě inspiruje. Píšu tedy i pro sebe.

Znamená to, že se chystá nová profilová deska? Které z vašich kapel se to týká?

Ostravské party Boris Band Combination. Mám v ní úžasnou mladou bubenicí Kristýnu Sibinskou, která teď, pro mě bohužel, pro ni samozřejmě bohudík, dostala čtyřleté stipendium na Berklee. Než po prázdninách odletí do Ameriky, rád bych tuhle sestavu ještě zachytil na albu. V kapele jsou výborní sólisté, navíc s námi hostuje i skvělý saxofonista

Jirka Halada, který se nedávno vrátil z Německa.

Připomenete komponování pro velká tělesa?

Větší orchestrální plochy mě zaměstnávaly před rokem dvěma, kdy jsem psal muzikál Harpagon je lakomec? pro Národní divadlo moravskoslezské. Divadlo má takový „polosymfonický“ orchestr, nástrojové sekce jsou trochu zmenšené, ale jde o práci pro velké obsazení. Což mě baví úplně nejvíc. Bohatství zvuku, které je v orchestru ukryto, je prakticky nekonečné. Když jsem před asi deseti lety dostal nabídku složit hudbu k filmu 7 dní hříčů, také jsem si produkci řekl o orchestr. Že hudbu napíšu rád, ale bez orchestru by to nemělo žádný velký význam.

V posledních letech jsem měl příležitost zahrát si s orchestry, když jsem jezdil s Vojtěchem Dykem a vymyslelo se spojení s Janáčkovou filharmonií Ostrava. Tam jsem se mohl vyřadit jak na orchestrálních aranžmá písní, tak psáním symfonických předeher. Ale baví mě i drobné útvary, napsal jsem znělku pro Českou advokátní komoru, kterou

jsme točili také s Janáčkovou filharmonií. Rád vzpomínám, když mi před asi dvaceti lety Honza Spálený zadal znělku pro ČRo 3. Dal mi tehdy k dispozici celý SOČR s panem Válkem. Ovšem asi nejšťastnější jsem se v mém skladatelském životě cítil při nahrávání muzikálů Mrazík s Janáčkovou filharmonií Ostrava s dirigentem Petrem Vronským a Romeo a Julie s Filharmoniky města Prahy pod taktovkou italského dirigenta Paola Gatta.

Která vaše skladba je nejhranější? A patří k těm, které považujete za nejpovedenější? Často tomu tak nebývá.

Já mám všechny svoje písničky rád. Nevzpomenu si na nic, o čem bych si řekl, že jsem psát neměl. Často ale na některé skladby zapomenu, a když je náhodou někde zaslechnu, řeknu si: „Jé, to znám, ježíš, to je vlastně moje!“

Bezkonkurenčně nejvíc se ovšem hraje písnička, kterou jsem napsal bez jakýchkoliv ambicí. Píseň hraboše z animovaného filmu Bájčná show. Dlouho jsme nevěděli, kdo by ji měl zpívat, nakonec jsem navrhl Dana Bártu. Jde o takovou jednoduchou písničku na čtyři

akordy s jedním průtahem, nic víc. Ale když se dnes podívám na infografiku OSA se svými skladbami, v tom „koláči“ zabírá Píseň hraboše přes tři čtvrtiny. Přitom se píseň i točila skromně, až na zpěv převážně v domácím studiu. A Dan ji vůbec nemá rád, i když ji samozřejmě zazpíval senzačně. Váhal, jestli má na nabídku kývnout, protože v té době zakládal Illustratosphere, chtěl se rozlétnout. A spadla mu do cesty taková dětská věc, která se pak hrála úplně všude. Dodnes ji má v repertoáru řada nejrůznějších interpretů. Splněný sen každého autora.

Oslovovat ty správné interprety i být osloven známým zpěvákem jako autor, to bývá výzva.

Při přípravě muzikálů obvykle máme v merku, pro koho by se jaká role hodila. Při psaní pak už přemýšlím nejen nad rolí jako takovou, ale dosazuji si do hudby konkrétního člověka, o kterém si představuji, že roli přijme. Naštěstí se zatím v naprosté většině případů podařilo, že roli zpíval interpret, kterého jsem si vysnil. Ostatně obracím se na lidi, se kterými mám dobré profesní i osobní vztahy.

Když se na mě někdo obrátí, ať mu napíšu písničku, je to samozřejmě zavazující. Ať už to byla Věra Špinarová, Leona Machálková, Beáta Dubasová, Richard Müller, J.A.R. nebo Vojtěch Dyk, těch lidí byla spousta. Člověk chce ze sebe vydat to nejlepší. A zároveň ušít někomu oblek na míru, pohodlný a podle jeho vkusu, aby se v něm cítil sám sebou. Protože on bude stejně nakonec zpívat sám za sebe.

Když mě oslovil Karel Gott, hned mi došlo – je jda, to je ohromná zodpovědnost. Byl jsem jiná generace, jako mladík jsem poslouchal bigbít, pak přišel jazz. Vlastně jsem Karla Gotta dlouho nemusel. Diametrálně jsem změnil názor, když jsme ho pozvali do muzikálu Mrazík. Přišel do studia a všechny nás osnil. Jak šarmem, tak naprostou profesionalitou. A když mě později požádal o písničku, hodně jsem si toho vážil a dělal vše, abych ho neklamal.

Jaké to je, když vám interpret předělá frázování a třeba i melodickou linku zpěvu po svém?

Nastane zvláštní moment. Já nazpívám demo, pak přijde interpret a pojme věc trochu jinak. Chvilku se s tím musím srovnávat. Řeknu si: „Aha, takhle ty to máš.“ A vlastně proč ne? Je to přirozené. Jedině tak se interpret může cítit v písni dobře. Nežijeme v době Richarda Wagnera, kdy se árie musela zpívat nachlup přesně, jak byla napsána.

Které z vašich vlastních kapel jsou v současnosti neaktivnější?

Svého času jsem trpěl příjemnou schizofrenií, kdy jsem hrál až ve čtyřech jazzových kapelách najednou. Tři byly moje autorské, Tutu, ostravská Boris Band Combination a pražská Rhythm Desperados. A k tomu hrávám se Štěpánem Markovičem v AghaRTA Gangu moderní jazzový repertoár. Tutu jsem ale musel uzavřít. Hráli v ní skvělí muzikanti ze Slovenska Martin Gašpar a Marcel Buntaj, kteří už byli tak profesně vytížení, že se nám nedařilo sladit termíny koncertů.

Na čas jsem nastoupil do brněnského B-Side Bandu, což je sice big band převážně populární, ale dělá i jazzové věci. Teď se to ale zase zúžilo, protože Vojtěch Dyk spoluprací s B-Side Bandem uzavřel. Já také. O to víc jsem se začal věnovat Boris Band Combination. O tom, že jazzové hraní má nejen smysl, ale i šanci na úspěch, mě přesvědčila i naše loňská účast na jazzovém festivalu v Batumi v Gruzii. Vůbec jsem předem netušil, že jde o tak velký festival, poslouchalo nás na dva tisíce lidí. Nádhera. A to jsem předtím propadal chmurám ve smyslu „jazz? Koho to dneska zajímá?“.

Současná mladá jazzová generace je naopak velmi agilní. I když i ti nejlepší musí třeba učit, aby se uživil.

Školy chrlí spoustu výborně připravených muzikantů. Na druhé straně jim nezávidím, jazz nikdy nebude žádný skvělý zdroj obživy.

Za důležité ovšem považuji nejen brilantně hrát, ale také skládat. Což říkám i svým studentům. Pište. Skvěle hrát se může naučit spousta lidí. Jak žertuje Emil Viklický, na Berklee už mají tak dokonalou metodiku, že by naučili jazzovou improvizaci i cvičenou opici.

Nejcennější na muzikantovi je ovšem osobitost. Schopnost najít se a prezentovat sám sebe. Jazz je fantastický právě v tom, že doslova vybízí „zkus něco svého, nového“. Ta hudba se stále vyvíjí, je třeba se vyvíjet s ní.

Já sám jsem skladatel samouk. I v instrumentaci symfonického orchestru, což je náročné řemeslo. Je důležité chtít a mít tu píli. Začátky byly těžké, koukal jsem do učebnice aranžování od Vlastimila Hály nebo do Moderní instrumentace Jana Rychlíka, učil se specifikace jednotlivých nástrojů. Pořád je to pro mě svět objevování. Ovšem zkušenosti

Boris Urbánek s Karlem Gottem, foto: Lenka Hatašová

s hraním jazzu vám pomůžou. Jazz mi odkryl harmonii, vedení hlasu, kontrapunkt, veškeré „vnitřnosti“ hudby, vše, co přirozeně používám i při komponování pro orchestr. Nebýt jazzu, k orchestru bych se nedostal.

Se zmíněnou kapelou Tutu, pojmenovanou podle desky Milese Davise, se pojí výtečná historka se samotným Milesem...

V roce 1988 jsme s Peterem Lipou, což je také jeden z mých celoživotních

souputníků, pro které píšu písničky, hráli na festivalu v Pori ve Finsku. Hrál tam i Miles Davis. Když jsme se vraceli, na letišti jsme čekali spolu s Milesovou kapelou. V odbavovací hale seděli Adam Holzman, Robert Irving, Foley, Darryl Jones, Mino Cinélu a samozřejmě Miles. Úplně jsme zešíleli, sebrali odvahu a vydali se za nimi pro podpis. Měli jsme společný let z Pori do Helsinek v takovém malém letadélku. Sedl jsem si k Adamu Holzmanovi, kecali jsme o syntezátorech a svěřil jsem se mu, jak mám Davise rád. A on mě pozvuzoval, ať jdu za ním a řeknu mu

to. Bránil jsem se, že je to blbé, ale on mě přesvědčil, že Miles bude mít radost. Tak jsem se nakonec osmělil a v Helsinkách, když jsme čekali na kufry, za ním zašel. Řekl jsem, jak ho obdivuji, že jsem založil kapelu Tutu a jestli mu to nevadí. A on že vůbec, že je to naopak skvělé, a dokonce mi do programu festivalu napsal věnování „For Tutu Miles Davis“. Zázitek na celý život.

Podílel jste se také na založení ostravského jazzového

klubu Parník, organizujete festival Jazz Open Ostrava.

Nemám ambice dělat promotéra nebo dramaturga, protože to neumím. Jsem muzikant a chci hrát. Jazzový klub i festival jsem vlastně založil z nutnosti, protože v Ostravě nebylo kde hrát. A šlo o náhodu. V letech 1989 až 1991 jsem v Divadle Petra Bezruče nastudoval jazzový muzikál Cvokstory polského autora a režiséra Andrzeje Strzeleckého, kde jsem s triem i účinkoval. Ředitel divadla Otakar Prajzner tehdy prohlásil, že je to senzační a jestli nechci založit v divadelním klubu Bláník jazzový klub. Hned jsem po tom skočil a každý čtvrtek jsme měli v Bláníku jazz club. Hrávali jsme tam s Tutu a začal jsem tam zvat také Janu Koubkovou, Luboše Andršta, Štěpána Markoviče, Honzu Konopáska a mnoho dalších. Jako mladíci se tam poprvé představili Rosťa Fraš, Michal Žáček nebo Pavel Wlosok. Scéna měla úspěch, bývalo narváno, až přišla od města nabídka založit samostatný jazzový klub v prostoru vily u radnice. Tak

vznikl v roce 1996 Parník, kde došlo i k nádherné dohře historky z Pori. Na první koncert pro veřejnost jsme tam pozvali kapelu Adama Holzmana. Na Adama jsem měl kontakt a on zrovna šťastnou náhodou jel turné po Evropě. Momentálně funguji v Parníku jako „přítel na telefonu“, takový nezávazný poradní hlas dramaturgie.

Stejnou náhodou, z jednotlivých open air koncertů, vznikl festival Jazz Open Ostrava. Z radnice přišli s návrhem, že se jim venkovní koncerty líbily a ať požádám o grant na festival. Tak jsem požádal. Ovšem já na to úplně zapomněl. Za tři měsíce mi volali, že jsem si ještě nepřišel pro peníze na zorganizování akce. Nejdříve jsem se jim snažil vysvětlit, že si mě asi s někým spletli. No a Jazz Open byl na světě. Letos už bude 17. ročník. Hrály u nás hvězdy jako Kenny Garrett, Billy Cobham, The Brand New Heavies nebo Yellowjackets. Pokud vše dobře dopadne, mohl by letos přijet třeba Louis Cole. Samozřejmě dáváme prostor i zdejší scéně, s důrazem na mladou generaci. ☑

Guillaume Cochard-Lemoine

„Ve filmové hudbě jsou nejdůležitější emoce“

Hudební skladatel Guillaume Cochard-Lemoine je sice rodák z Francie, ale již deset let žije a tvoří v České republice a v současné době úzce spolupracuje se společností Soundsgate. V popředí jeho autorské tvorby stojí filmová hudba, nevěnuje se však pouze komponování, ale vystupuje také jako violoncellista a cembalista.

TEXT: JAKUB HORVÁTH

Kde se zrodil impulz k tomu, že jste začal komponovat?

V devíti letech jsem složil svoje první písničky, a když jsem dostal počítač, začal jsem se zajímat o komponování pomocí elektroniky. Postupem času mě to zaujalo natolik, že jsem vystudoval vedle violoncella i skladbu na konzervatoři v Ženevě. Do té doby jsem se cítil být především violoncellistou, avšak záhy jsem zjistil, že mě autorská činnost zajímá víc než ta interpretační.

Věnujete se tvorbě filmové hudby. Kterého počínu si v tomto směru nejvíce považujete?

Jmenoval bych dva short filmy, a sice The Night Before a oceňovaný hororový snímek Supine. Zejména při práci na The Night Before se jednalo o chaotický, avšak

zajímavý proces. Původně jsme byli s režisérkou Demet Derelioğlu Aran domluveni, že budu komponovat doma v Praze a hudbu jí odevzdám za tři týdny, přičemž jsem těsně předtím odlétal na týdenní koncertní turné do Paříže. Když jsem byl na letišti, zavolala mi Demet se slovy: „Katastrofa, posunul se nám deadline, takže hudbu budu potřebovat ne za tři týdny, ale už za týden!“ A to byl docela průšvih.

Jak jste to zvládl?

Naštěstí jsem si v Paříži mohl na dva dny rezervovat studio, ale neměl jsem s sebou ani svůj notebook, jenom violoncello. Vyřešil jsme to tedy tím způsobem, že vše, co jsem složil, jsem ihned nahrával na cello, a mezitímco zvukaři dávali dohromady moje tracky, jsem pracoval dál.

A stihl jste stanovený deadline?

Ano, ale bylo to dobrodružné.

Jak by měla vypadat kvalitní hudba ve filmu?

Za nejdůležitější kritérium považuji, aby filmová hudba vzbuzovala emoce, a proto příliš nesouhlasím se současným trendem, který hlásá, že hudba ve filmu jakoby nemá existovat.

Máte dobrý sitzfleisch?

Ano, během komponování vůbec nevnímám čas. Naopak je pro mě problém vstát a jít dělat něco jiného.

Která je vaše oblíbená skladatelská technika?

Jedná se o mix mezi klasickou americkou filmovou hudbou a proudem

francouzské impresionistické hudby konce 19. a začátku 20. století, což dává mé hudbě tento lehký francouzský „přízvuk“. Za stejně důležitou považuji jak bohatou harmonii, tak melodii.

Kteří skladatelé vás nejvíce ovlivnili?

Bylo jich hodně. Z francouzských například Michel Legrand a Éric Serra, z amerických John Williams a James Horner a z těch „nefilmových“ bych jmenoval Clauda Debussyho, Francise Poulenca, Aarona Coplanda a Johna Ruttera.

Cítil jste někdy potřebu seberealizovat se jako pedagog?

Ano, dva roky jsem působil na Prague Film School, kde jsem vedl masterclass pro režiséry. Zabývali jsme se především tím, jakým způsobem by měl režisér spolupracovat s hudebním skladatelem a potažmo hudbou ve filmu, což mě moc bavilo. Bohužel s nástupem epidemie covidu jsme přišli o zahraniční studenty, kteří tvořili gros celé skupiny, takže jsem byl nucen tuto činnost přerušit. Nedávno jsem dostal novou nabídku přednášet masterclass na téže škole, ale zrovna ve stanoveném termínu se mi narodila dcera, takže k tomu prozatím nedošlo.

Z jakého popudu jste coby rodilý Francouz zakotvil v Praze?

Za to může láska, protože moje manželka je Češka.

Jak jste se naučil tak výborně česky?

Když jsem se rozhodl zůstat v Praze, uměl jsem říct jenom „dobrý den“. Měl jsem však výbornou učitelku, která se mi zpočátku hodně věnovala. Chtěl jsem se totiž naučit běžně komunikovat v češtině, nikoliv pouze v angličtině, a to včetně e-mailů a esemesek. Samozřejmě doma mluvíme také česky, manželka mě stále učí, takže ten jazyk používám denně.

Od roku 2017 jste zastupován OSA. Co to pro vás znamená?

Zvláště v dnešní době považuji existenci takových institucí, jako je OSA, za důležitou. Často se totiž setkávám s názorem, že je opovržením hodné, když umělci

Foto: Martin Bambušek / Soundsgate

chtějí peníze za to, že se jejich hudba hraje například v rádiu. Takoví lidé absolutně nechápou, co znamená pojem duševní vlastnictví a že právě OSA se o nás – autory – v tomto ohledu stará a díky ní se můžeme naplno věnovat svojí práci.

Od roku 2019 spolupracujete se společností Soundsgate a od loňska jste jí také smluvně zastupován. Jak moc je to pro vás důležité?

Velmi, protože Soundsgate tvoří tým skvělých lidí, kteří dělají mnoho užitečné práce nejenom pro mě, ale také pro filmovou hudbu obecně. Například letos na jaře budou už podruhé organizovat Composers Summit Prague, jehož se účastní světové hvězdy filmové hudby jako autor soundtracku ke Shrekovi

Harry Gregson-Williams nebo držitel Oscara Mychael Dana.

Na čem nyní pracujete?

Na sérii reklam pro Sandoz a Avast a také píši hudbu pro koncert, který se bude konat během Composers Summitu. V průběhu skládání je pro mě důležitá rozmanitost, rád dělám velké rozdíly mezi žánry.

Jaký je váš cíl ve vzdálenějším časovém horizontu?

Chtěl bych se více věnovat komponování hudby pro animované filmy, což je žánr, který mě velice zajímá. Když se podíváte třeba na film Toy Story: Příběh hraček, zjistíte, že se v něm objeví tisíc emocí v jedné minutě, a to mě velmi baví a inspiruje. ☒

Irvin Venyš, foto: Michael Romanovský

Jiří Hlaváč, foto: Zdeněk Chrapek

Dny Bohuslava Martinů

Dialogy v houslovém klíči

Nadace Bohuslava Martinů pořádá takřka tři plná desetiletí každoročně festival a soutěž mladých hudebníků s jednotným názvem Dny Bohuslava Martinů. Jak se spojení rodilo, kdo za ním stál, jak bylo profilováno a jak se jeho dnešní podoba shoduje s vývojem, nebo odlišuje od původního záměru? Rozhovor o tom povedou Jiří Hlaváč a Irvin Venyš, dva vynikající klarinetisté a rovněž poslední ředitelé Nadace Bohuslava Martinů. Jak si rozdělili role dotazovaného a odpovídajícího a podle jakého klíče?

TEXT: IRVIN VENYŠ, JIŘÍ HLAVÁČ

Tak, jak byli navyklí z realizace notových zápisů skladeb, které spolu veřejně provedli nebo nahráli. Když hraje jeden, druhý mu do toho nezasahuje a umí poslouchat. A potom si role vymění a vnímají další záměr a realizaci. Abychom mohli hrát, musíme umět poslouchat, abychom mohli odpovídat, musíme se naučit ptát. Abychom mohli řídit, musíme spolupracovat se všemi účastníky a mít společnou chuť vyřešit vše.

I. V. V čem bylo hlavní úskalí přípravy festivalové dramaturgie a produkce soutěže, poté co jsi relativně nečekaně převzal vedení nadace a festivalu?

J. H. V roce 2017, po úmrtí skladatele, kolegy a kamaráda Václava Riedlbaucha, jsem přešel ze správní rady na jeho místo v řízení Nadace Bohuslava Martinů. Samozřejmě jsme už dlouho předtím navzájem konzultovali dramaturgické nastavení festivalu Dny Bohuslava Martinů i systém Soutěže Nadace Bohuslava Martinů. Někdy jsme se v názorech rozcházel a přeli se, ale vždy jsme hledali optimální řešení, aby bylo evidentní, kam chceme a musíme obě akce směřovat. Já například tvrdil, že jediným rezidenčním autorem festivalu má být Martinů, Václav chtěl představovat jeho následovníky. Hledali jsme

společně také další spolupřadatele, kteří ve svých projektech, jež Nadace Bohuslava Martinů finančně podporovala, uváděli špičková nastudování skladatelova operního, symfonického, sborového či komorního repertoáru. A tak se k našim festivalovým koncertům připojila Národní divadla v Praze, Brně, Ostravě, Česká filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Český spolek pro komorní hudbu. V rámci organizace soutěže mladých interpretů jsem měl zcela volnou ruku a Václav plně respektoval mé dvacetileté zkušenosti spojené s řízením Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro či mezinárodní rozhlasové soutěže Concertino Praga.

I. V. Ze své čerstvé zkušenosti s festivalem a soutěží vím, že objem práce je opravdu obrovský, a to i vzhledem k „velikosti“ realizačního týmu. V čem pro tebe spočívala ukrytá odměna?

J. H. Já nemám rád argumenty, že něco nejde, když to vůbec nezkusím. Přišel jsem s myšlenkou, že na akci, jako jsou Dny Bohuslava Martinů, má participovat také veřejná sféra. Martinů nám po dlouhá desetiletí dělá skvělou reklamu po celém světě, a je absurdní, aby se jeho festival financoval jen

z jeho peněz. Tedy z toho, co přinesou tantiémy z uvádění jeho díla v zahraničí či tuzemsku. Přiznám se, že mě tato úvaha pobuřovala, a tak jsme zkusili ji-

hudby to zachránit nemohly. Repertoár soutěže požaduje vždy skladbu Bohuslava Martinů, a tak jsem flétnisty, díky Sonátě pro flétnu a klavír, klarinetisty

J. H. V čem vidíš důležitost a přednosti monotematického festivalu a soutěže a v čem i eventuální problémy?

I. V. Obrovskou předností právě „našeho“ festivalu je rozsah díla Bohuslava Martinů, ale i žánrů a vlivů, pod kterými Martinů jednotlivé skladby komponoval. Je autorem Kuchyňské revue aneb Pokušení svatouška hrnce, díla s dadaistickou tematikou, kde je možné slyšet charleston, ale i tango, úchvatnou část s „dusnou“ atmosférou a sólovým violoncellem, ale například i skladby Ronda s ryzí tematikou folkloru nebo velmi komplikovaného Klavírního koncertu č. 4 Inkantace. Komponoval však

konkurenčním „trhu“ artificiální hudby v Praze problematické, zároveň je nutné podotknout, že jako každý rok i v letošním roce na festivalu zazněla díla Britena, Bartóka, Ravela, Janáčka a mnoha dalších velíkáňů. Jméno Martinů tedy zastřešuje festival a vytváří hudební a kulturní „melting pot“ vydatného svěžího hudebního pokrmu, jehož jednou složkou či kořením je právě hudba rodáka z Poličky.

J. H. Jak si představuješ další dramaturgickou profilaci Dnů Bohuslava Martinů, provázanost s uměleckými subjekty v tuzemsku i zahraničí?

interpretovány špičkovými umělci. To je, myslím, zásadní devízou festivalu. To, že se v poslední době jednalo o české umělce napříč generacemi, kteří si co

už budeme pracovat jen s jeho uměleckým a lidským odkazem. Jak si představujeme podporu a pomoc novým projektům, které

Natálie Toperczerová a Pavol Praženica, foto: Zdeněk Chrapek

nou variantu a strategii. Dny Bohuslava Martinů mají mít širokou podporu naší kulturní sféry, protože ji zásadním způsobem obohacují. Dnes už je jasné, co jsem chtěl obhájit a prosadit, povedlo se a to je moje největší odměna. Rozbily se předsudky, zlovyky a rutina.

I. V. V Nadaci Bohuslava Martinů jsi zanechal nesmazatelnou stopu a jsem rád, že jsi ochoten se svými zkušenostmi pokračovat i ve správní radě nadace. Jak ze svého pohledu vidíš další směřování Soutěže Nadace Bohuslava Martinů?

J. H. Hudební soutěže sleduji po dlouhá desetiletí. Nemám přesnou evidenci, ale odhaduji, že jsem byl za svůj život ve dvou stovkách národních a mezinárodních porot. A díval jsem se, učil se a srovnával. Soutěži Nadace Bohuslava Martinů chyběla účast hráčů na dechové nástroje a obory kategorií komorní

a trumpetisty, kteří mají sonatiny s klavírem, spojil do jedné soutěžní kategorie. Výsledky potvrzují, že to byl správný umělecký i marketingový vklad. A navíc v soutěži se u všech oborových kategorií vyžaduje také skladba českého autora napsaná po roce 1959. Tímto krokem plníme i propagaci naší hudby autorů druhé poloviny 20. století až po naši současnost. Takovýchto soutěží jsem moc nepoznal, v podstatě jsem nepoznal žádnou jinou. A výsledek? Vítězové Anna Paulová, Matouš Zukal či loňský vítěz houslové kategorie Kristian Mráček už odvádějí svoji kumštýřskou práci a široká hudební veřejnost o nich má přehled.

V pódiové praxi se spolu často střídáme na různých postech s klarinetem či saxofonem v ruce, viz naše společná kreační při světové premiéře Dvojkoncertu pro klarinet, saxofon a orchestr Hanuše Bartoně, a tak si role vyměníme i v rámci tohoto rozhovoru.

Bennewitzovo kvarteto, foto: Zdeněk Chrapek

i velmi kvalitní literaturu pro děti, sbory a mohl bych pokračovat velmi dlouhým výčtem skladeb různorodého nástrojového či hlasového obsazení. Zmínil jsi slovo marketing, v tomto ohledu může být zaměřen na jednoho skladatele, i když světového renomé, na vysoce

Matouš Zukal, foto: Petra Hajscká

do kvality nezadají se zahraniční špičkou, mě jen těší. Rád bych v budoucnu zařadil více koncertů, kde spolu budou umělci tvořit komorní uskupení přímo pro festival, čímž se ještě více podpoří jedinečnost festivalu. Zároveň tím bude nadále vznikat archiv nahrávek nejen hudby Martinů jako doklad především českého interpretačního umění naší doby. Samozřejmě festival nemusí být striktně národní a určitě se posluchači na koncertech setkají s některými zajímavými zahraničními hosty, ale převaha špičkových českých umělců napříč generacemi bude i nadále zásadním rysem. Samozřejmě provázanost s výše zmíněnými uměleckými subjekty, Českou filharmonii, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu a dalšími, bychom rádi nadále udrželi.

J. H. Máme zde naši společnou codu. Rok 2029 završí sedmdesátiletý úsek chránění díla Bohuslava Martinů. Potom

budou spojeny s Bohuslavem Martinů – jasnou stálíci světové hudby 20. století?

I. V. Naším úkolem nadále zůstává zakořenit jméno Bohuslava Martinů skrze jeho hudbu do srdcí, duší i myslí hudebníků, ať už jsou mladí, staří, té nejvyšší interpretační úrovně, či hrající pouze pro svou vlastní radost, a to stejně plátí samozřejmě o posluchačích. Byl bych rád, kdyby se hudba Bohuslava Martinů stala neodmyslitelnou součástí kulturního života u nás, ale i v zahraničí, pro svou srdečnost, ale i nesporný národní charakter.

J. H. Já budu rád, když se naši interpreti budou jeho hudbou nadále zabírat, když bude pokračovat Souborné vydání jeho díla nakladatelstvem Bärenreiter a když posluchači budou vnímat Martinů jako ověřenou hudební a duchovní hodnotu. ☒

Vojtěch Písařík

* 1951

1969–1975 – fotoreportér deníku Československý sport.
1975–1986 – fotograf časopisu Mladý svět. Tam vznikají autorské soubory Tváře sportu a Slavné osobnosti v civilních okamžicích.
Od roku 1986 fotografoval pro Laternu magiku, Národní divadlo, avantgardní divadlo Théâtre de Louvain-la-Neuve v Belgii, TNP de Jean Vilar v Paříži, spolupracoval se světoznámým scénografem Josefem Svobodou.
Fotografoval na 90 činoherních, baletních a operních inscenacích.
1993 – založil vydavatelství a fotolaboratoř Thalia Picta, s. r. o., kde dodnes pracuje.

Štěpán Rak a Lenka Filipová v Radotíně, 06/1975
U Štěpána doma, když ještě nebyl profesorem na AMU a oba nebyli tak slavní.

Sarah Vaughan a Luděk Hulan v šatně Lucerny, 1978
Zdálo se, že se dobře znají.

Martin Kratochvíl ve studiu, 1978
Tu krkolomnou pozici jsem navrhl a nevdála mu, prý k ní dochází...

Amanda Lear po přeletu do Prahy, 05/1982
V sedmdesátých letech byla modelkou, zpěvačkou s hlubokým hlasem, malířkou a múzou Salvadora Dalího.

Marika Gombitová, 01/1980

A ten samý rok v zimě měla osudnou autonehodu...

Precious Wilson v šatně Lucerny, 09/1981

Na Karlově mostě zpívala Sur le Pont d'Avignon, pak obdivovala orloj, ale tahle fotka zažívání kostýmu se mi líbí nejvíc...

Tina Turner po zkoušce v Lucerně, 12/1981

Večer to pak rozbalila ve stříbrných šatech.

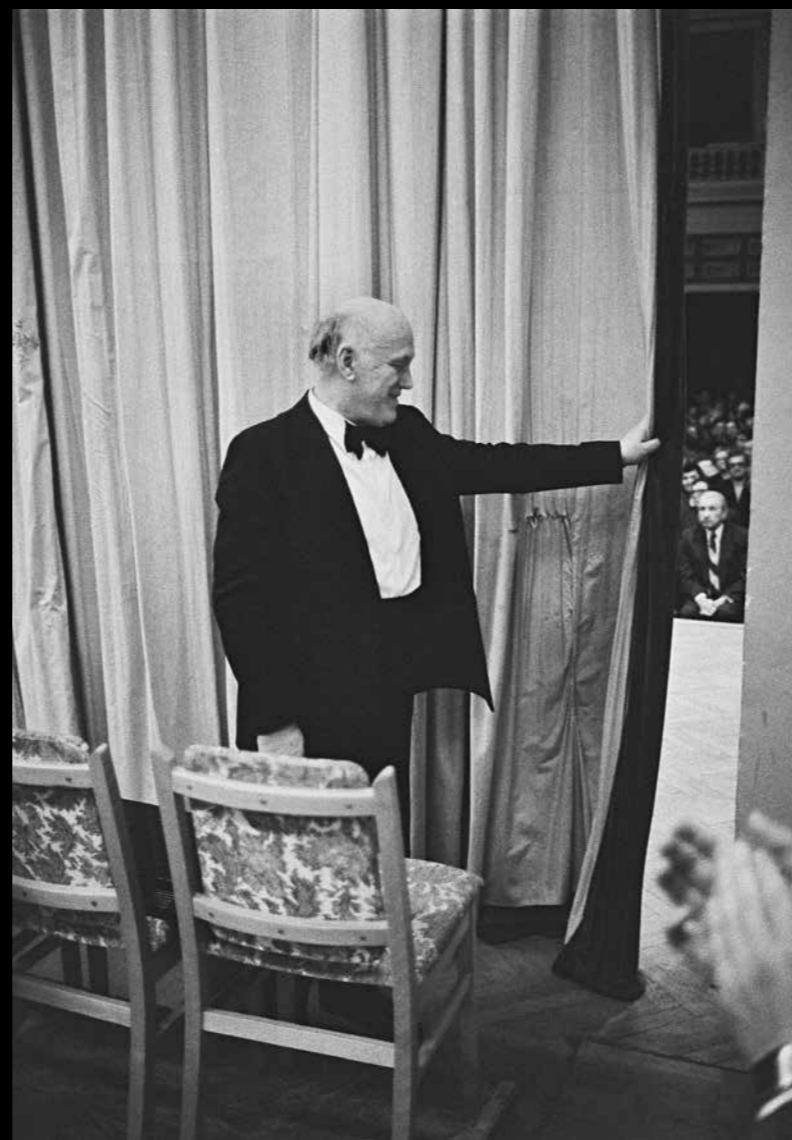
František Ringo Čech a Karel Šíp, 12/1983

Když hráli za klub Amfora při akci Mladého světa „5 hodin s líným míčem“.

Charles Aznavour v Bratislavě, 11/1978

V mikrobuse před jediným koncertem v bývalém Československu.

Svjatoslav Teofilovič Richter v Karlových Varech, 13. 10. 1980

Jeho pražský koncert byl kvůli rušivému kameramanovi ČST zrušen. Poté, v atmosféře strachu karlovarských pořadatelů, jsme za ním jeli: „Hlavně nesmíte filmovat a fotografovat, abychom nedopadli jako ve Smetanově síni!“ Schovával jsem leiku za zády, a když šel Richter okolo, přímo jsem se ho zeptal: „Ale já jsem fotograf, co mám tedy dělat?“ Ostatní v šoku zkameněli. Svjatoslav se usmál: „Vot snímáj, no nět vo vremja koncerta.“ A nechal mě fotit v zákulisí. Samozřejmě že ze hry nemám jediný záběr.

Pavel Vrba, 09/1980

Pamatují, že byl nonšalantní bohém.

šuplíky textařů

Pavel Šrut byl rozhodně jedním z nejdůležitějších básníků 2. poloviny 20. století. Normalizační posluhovači se postarali o zákaz vydání jakékoli sbírky jeho básní a hlídali samozřejmě i jeho texty. Když napsal text Píši vám, Karino, kde se logicky objevilo jméno autora slavné elegie Jiřího Ortena, bylo zle. Jméno muselo z textu zmizet. Pavel pak snad symbolicky „uprázdněné místo“ zaplnil slovem – vězněním. To už prošlo... Po listopadu 1989 jsme se k původní verzi rádi vrátili. Pavel Šrut obdržel nejvyšší ocenění: Cenu Jaroslava Seiferta, Cenu Karla Čapka a Státní cenu za literaturu. Já měl štěstí, že jsem mohl nazpívat 75 textů z jeho poezie.

Luboš Pospíšil

Píši vám, Karino

Hudba:
Bohumil Zatloukal
Zastupován OSA
od roku 1994,
v databázi má
registrováno
39 hudebních děl

Text:
Pavel Šrut
Zastupován OSA
od roku 1987,
v databázi má
registrováno
257 hudebních děl

1986

Já znám vás z jedné elegie
kde chybí věk a příjmení
a píši vám, Karino
i když jste možná jenom mámení

I když jste možná byla zmije
nosí mi vaše jméno ozvěna
Já znám vás z jedné elegie
v které jste nadsmrti vězněna

Já píši vám, vám, Karino
i když jste jméno bez těla
ta která básníky zvala na víno
a pak je k vodě pouštěla

Já znám vás z jedné elegie
nechybí věk a příjmení
a píši vám, Karino
i když jste možná jenom mámení

Básník s deštníkem z Picadilly
ten o vás možná něco ví
jenomže on je plachý rybář
a v cizích vzpomínkách neloví

Já píši vám, vám, Karino
i když jste jméno bez těla
ta která básníky zvala na víno
a pak je k vodě pouštěla

Já píši vám, vám, Karino
i když jste jméno bez těla
ta která básníky zvala na víno
a pak je k vodě pouštěla

1993

Já znám vás z jedné elegie
kde chybí věk a příjmení
a píši vám, Karino
i když jste možná jenom mámení

I když jste možná byla zmije
nosí mi vaše jméno ozvěna
Já znám vás z jedné elegie
vašeho oblíbeného Ortena

Já píši vám, vám, Karino
i když jste jméno bez těla
ta která básníky zvala na víno
a pak je k vodě pouštěla

Básník s deštníkem z Picadilly
ten o vás možná něco ví
jenomže on je plachý rybář
a v cizích vzpomínkách neloví

I když jste možná byla zmije
nosí mi vaše jméno ozvěna
Já znám vás z jedné elegie
vašeho oblíbeného Ortena

Já píši vám, vám, Karino
i když jste jméno bez těla
ta která básníky zvala na víno
a pak je k vodě pouštěla

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete
zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd.
Info pište stručné a jasné, popřípadě
doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím
svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Nominace Ceny Anděl

Dvaatřicátý ročník Cen Anděl Coca-Cola 2022 odvysílá
15. 4. 2023 v přímém přenosu ČT1 a YouTube kanál Cen Anděl.

Hvězdná jména ozdobí 30. dubna oslavu Mezinárodního dne jazzu na Karlově náměstí v Praze.

Pořadající festival Mladí ladí jazz opět nabídne zahraniční i domácí formace prezentující jazz v jeho nejaktuálnější podobě s přesahy do mnoha současných žánrů včetně elektroniky či world music. Hlavním tahákem největšího

jazzového open air festivalu u nás je londýnská šestice Molotov Jukebox. Jedním z vrcholů festivalu bude premiéra hudebního projektu připraveného ke 100. výročí Českého rozhlasu, ve kterém se potkává legendární Rozhlasový Big Band Gustava Bromy a muzikant a producent Aid Kid. Dále vystoupí irský soulový zpěvák s nigerijskými kořeny Caleb Kunle, irský Max Zaska, českou scénu zastoupí mladé popové duo Blue Uandi a mnoho dalších. Sledujte www.mladiladijazz.cz

Deprese není sprosté slovo, říkají indierockoví I Love You Honey Bunny svým novým singlem Lose Control,

který je první ochutnávkou z připravovaného druhého studiového alba. Píseň vznikla pod producentským dohledem Koena van de Wardta (Klangstof) a Stevena Grahama Ansell (Blood Red Shoes) na pomyslné ose

Praha – Amsterdam – Karlovy Vary. Kapela chce pomocí singlu Lose Control přispět k destigmatizaci otázek týkajících se duševního zdraví. Vlastně jeho prostřednictvím apeluje: Pozorujte své pocity a myšlenky a nebojte se vyhledat pomoc, pokud se sami nedokážete vypořádat se svými psychickými problémy.

Zpěvák, producent a textař Jakub Lenz vystupující pod pseudonymem Robin Mood na sebe upozornil albem Na měsíc,

akteré vydal jako svůj první sólový počín po odchodu z kapely Marka Ztraceného. Svou novou písní Hotel se vrátil zpět k písničkářství a odklání se tak od dosavadního synthpopového zvuku. Otevřel svou novou éru.

Zpěvačka Žofie Dařbujánová vydala v rámci svého sólového projektu Žofie Dares své druhé album Dare To Love.

Obsahuje covery jejích oblíbených love songů, které nazpívala převážně v jazzové a soulové podobě. Deska nabízí celkem 9 skladeb, na nichž Žofie ukazuje svou pěveckou sílu. Album vzniklo především z touhy a potřeby si zazpívat a objevují se na něm méně známé a starší hity, kterým vdechla nový život.

Noise Activity – Vertigo

Noise Activity tvoří Marian Balata alias Majkii B (Skyline) a Marian Molčák, kteří spolu pod tímto projektem natočili hudbu pro komiksovou mobilní aplikaci a rozhodli se ji vydat také jako plnohodnotné album s názvem Vertigo. Obsahuje celkem 16 písní a jeden bonusový track, které neotřelý sound designem kombinují elektronickou hudbu se širokým spektrem žánrů a prvků. Přináší propojení živých nástrojů, samplů, efektů s reálnými zvuky světa. Ucelená kompozice Vertigo vytváří pomyslný soundtrack k neexistujícímu filmu. Zve na exkurzi do nejtemnějších i nejsvětějších zákoutí lidské duše a vytváří emocionální závrať uzavřené spirály. Trumpety nahrál Tomáš Buček, trombonu Martin Cupal a Marek Bukovjan. Ke stejnojmenné písni Vertigo vznikl také animovaný videoklip v produkci Adama Parmy a výtvarníka Daniela Jurče z Film21.

Ve dnech 14. až 20. dubna 2023 proběhne druhý ročník Composer Summitu.

Praha opět přivítá slavné skladatele filmové hudby, hudby k seriálům i dalších orchestrálních děl včetně hudby z herního průmyslu. Summit utváří platformu pro setkání amatérů i expertů, kteří mohou tvořit nová díla, sdílet zkušenosti či navázat cenné spolupráce. Během 6 dní se uskuteční lekce pod vedením hollywoodských skladatelů včetně 40 doprovodných eventů, diskusí i přednášek. Vrcholem jsou tematické koncerty pro veřejnost v podání ČNSO, které si uznávaní skladatelé osobně oddirigují. Svou účast potvrdili např. Harry Gregson-Williams, autor hudby k filmům Shrek a Letopisy Narnie, Conrad Pope, autor hudby k Star Wars a Harrymu Potterovi, nebo Mychael Danna, držitel Oscara za film Pí a jeho život, ceny Emmy i Zlatého glóbu. Více informací na www.composers.cz

Zpěvačka Pam Rabbit,

která patří k neaktivnějším současným umělkyním, je známá svým přesahem do režie, scenáristiky a songwritingu. Svými česko-anglickými písněmi oslovuje české i zahraniční publikum, kterému se představila v letošním ročníku Eurovize s písní Ghosting. Nyní se Pam Rabbit stala součástí globální Apple Music kampaně Women Behind the Music, která upozorňuje na největší producentky, skladatelky a umělkyně, jež vytvářejí vlastní cestu v odvětví ovládaném muži. Mezi tyto inspirativní ženy posouvající hranice a měnící pravidla hry se Pam Rabbit zařadila za Českou a Slovenskou republiku, a dostala tak jedinečnou podporu od Apple Music prostřednictvím Songwriter playlistu, jenž se skládá z písní, na nichž se produkčně či jinak autorsky podílela. Kampaň odstartovala 8. března Mezinárodním dnem žen a trvala do konce měsíce oslav žen.

SoundCzech výzvy vás mohou dostat na zahraniční konferenci i koncerty. Sledujte aktuální výzvy.

Česká exportní kancelář SoundCzech podporuje účasti na zahraničních konferencích, zahraniční koncerty i tour v rámci několika programů. Svou hudbu můžete nově dostat také na indický hudební trh, do USA či Kanady. Všechny aktuální otevřené výzvy, termíny podání přihlášek a další podrobnosti najdete na webových stránkách www.soundczech.cz

Nová alba

James Harries Hiraeth

James Harries vydává intimní album Hiraeth [hyrajth], nazvané velšským mystickým slovem, kterým se vyjadřuje hluboká touha po domově. Na novince vyniká Jamesovo ryzí písničkářství, ale i zkušenost s filmovou hudbou. Oproti předchozím „vyprodukovanějším“ nahrávkám se tentokrát rozhodl pro akustičtější polohu, kterou v několika písních podporují vokály Amelie Siby, violoncello hráče České filharmonie Jana Kellera, ve dvou písních kytary Josefa Štěpánka nebo bicí Romana Vichy. Desáté řadové album Jamese Harriese obsahuje deset skladeb a je pravděpodobně jeho nejvzrostlejší nahrávkou.

Gaia Mesiah Vln∞bytí

Nahrávka obsahuje 12 písní, mezi nimiž převládají novinky, výjimkami jsou loňský singl NeNe a další česky zpívaná píseň Království, nyní ale v akustické verzi. Dravé formaci Gaia Mesiah se na album VLN∞BYTÍ podařilo přenést strhující energii a mimořádné nasazení charakterizující její živá vystoupení. Na novém albu se kapela vrací ke kořenům své tvorby a k muzice, která ji vždy ovlivňovala a stále ovlivňuje. Charakteristické jsou kytarové riffy, basové groovy a emotivní zpěv zpěvačky Marky Rybin. Masteringu se ujal australský producent a držitel ceny Grammy William „King Willy“ Bowden.

Bára Basiková a Jakub Hübner Příští stanice muzikálová

Stěžejními body projektu jsou dva slavné muzikály. Díky nově vzniklým nahrávkám se symfonickou partiturou získává Johanka z Arku svou novou dimenzi. Druhým titulem je „muzikálový šperk“ Andrewa Lloyda Webbera Sunset Boulevard. CD obsahuje tři stěžejní skladby z tohoto díla. Dále zazní melodie z muzikálu Kočky, Jesus Christ Superstar nebo Starmania. Kompilaci ještě doplňuje nová nahrávka Bářina hitu Veni Domine v duetové podobě nebo coververze skladby Karla Svobody Jdi za štěstím.

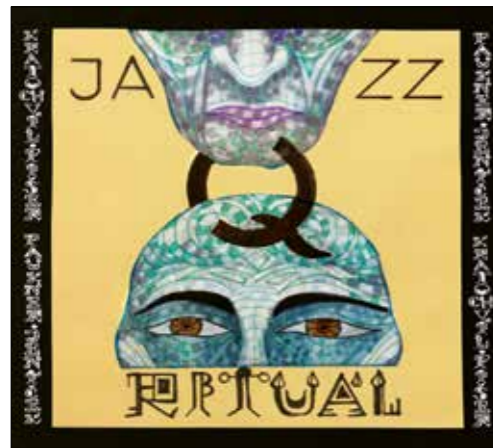

Jan Bartoš

Miloslav Kabeláč: Osm preludií pro klavír, Cizokrajné motivy pro klavír; Bedřich Smetana: Sny

Co má Smetana společného s Kabeláčem, že se setkávají na novém albu Jana Bartoše? Oba byli ve své době uznávanými skladateli, dirigenty a klavíristy. Jejich klavírní tvorba, jakkoli moderní a nadčasová, zůstává ve stínu vrcholných symfonických děl. Jan Bartoš představuje Kabeláče a Smetanu v živých záznamech, jež vznikly ve Dvořákově síni pražského Rudolfiny.

Martin Kratochvíl

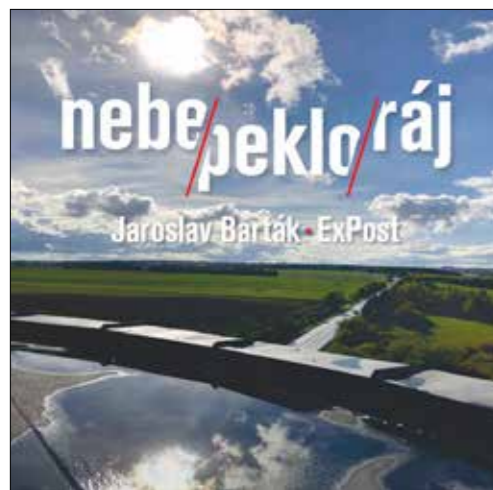
Rituál

Jak je možné, že dva obyvatelé odlehlých koutů Země odlišné rasy, náboženské zkušenosti, bez jakékoliv historické i současné jazykové a komunikační příležitosti si mohou vedle sebe sednout třeba v tibetském klášteře a nahrát skvostnou hudbu přístupnou všem kulturám bez rozdílu? Dříve jsem se domníval, že to umožňuje jen jazzový kánon, široce rozkročen mezi styly i etnickými formami veškeré hudby. Po mnoha návštěvách ve světě Východu a indické hudby jsem ale došel k přesvědčení, že hudba má svoje kořeny v náboženství a v celém bohatém světě předjazykových postojů a kultur. Muzikologové i hudební etnologové se od nepaměti snaží rozlušknout tuhle záhadu. Většinou začínají tam, kde kouzlo hudby vlastně končí a zbývá popsat nebo pochopit už jen to, co je racionálně uchopitelné, jako např. harmonii, rytmus, kontrast atd. V praxi i při natáčení tohoto alba se mnohokrát potvrdilo, že hudba možná začíná tam, kde končí všechny návody na použití doporučených stupnic.

Jaroslav Barták / Ex Post

Nebe, peklo, ráj

Již čtvrté studiové album bluesrockového tria obsahuje 12 písní z pera kytaristy a zpěváka kapely Jaroslava Bartáka. Z typického kytarového zvuku vybočuje píseň Ztracený syn, která má pouze klavírní doprovod přizvaného hosta Jana Klementa, a píseň Chci to živě, kterou nazpívaly vnučky hlavního protagonisty. Natáčelo se ve studiu SONO. Role producenta se ujal Milan Cimfe.

Filmové premiéry

Ikony Kamila Střihavky II

Režie: Miloslav Levek

Hudební cyklus Kamila Střihavky, který představuje výjimečné osobnosti všech žánrů od popu, funky, rocku až po blues či heavy metal. V každém díle uvádí rocker Kamil Střihavka jednu hudební osobnost, se kterou ho pojí přátelství a společné hudební zážitky. Pořad Ikony Kamila Střihavky nás v úvodní pasáži v sestřihu archivních materiálů seznamuje s milníky hudební osobnosti a následně divákům nabízí pohled do zákulisí jejího života. Diváci dostávají možnost navštívit hudební ikony v jejich domácím prostředí, prohlédnout si pracovny, sbírky hudebních nástrojů nebo studia, kde muzikanti tvoří a nahrávají. Díky přátelství s Kamilem Střihavkou dojde často k velice intimní zpovědi a dialogu, který může i skalní fanoušky překvapit. Samozřejmě nechybí ani kvalitní hudba.

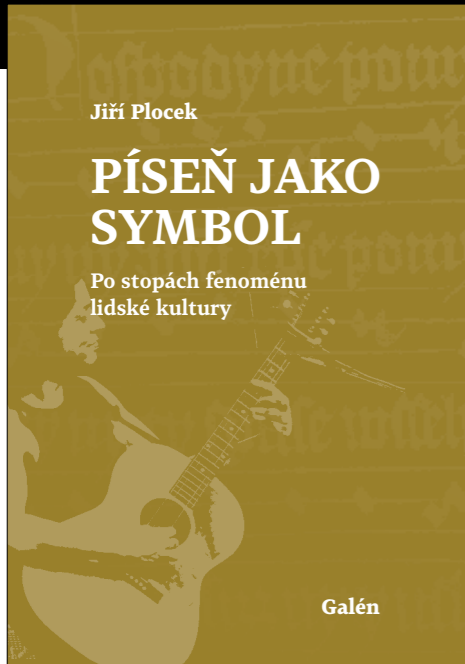
Šťastně až na věky

Režie: Jana Počtová
Hudba: Ondřej Sifon Anděra

Snímek představuje sondu do současných podob alternativních modelů partnerských vztahů. Polyamorie, otevřené manželství či dlouhodobý milenecký poměr pro mnohé z protagonistů/ek představují naplňující životní styl, zároveň se však stále musí vyrovnávat s nepochopením společnosti nebo konflikty uvnitř vztahů. Režisérka sleduje vývoj vztahů protagonistů/ek napříč několika lety a v intimních rozhovorech ohledává radosti, strasti i nejistoty, které nezvyklé podoby lásky přináší, a odhaluje tak potřebu redefinice toho, co v dnešní době znamená partnerství.

Nové knihy

Jiří Plocek

Píseň jako symbol

Píseň – stejně jako její matka hudba – je všudypřítomná a kulturotvorná. Zkusme si představit svět, v němž píseň nebo hudba chybí, svět, v němž si člověk ani nezapíše jednoduchou melodii či jen tak nevytúká jednoduchý rytmus. To snad ani nelze. A pokud ano, tak se dostáváme mimo náš svět. Mimo lidský svět.

Píseň nás baví, těší, povzbuzuje, léčí. Spojuje nás skrze tradici s minulostí, ale též otevírá budoucnost, nové prostory lidského ducha. Je prorokem změn.

Písní jsme obklopeni natolik, že si mnohdy ani neuvědomujeme, co vše pro nás znamená. Co symbolizuje? Co o nás vypovídá? Znějící píseň je symbolem živého člověka.

Autor této knihy se pokusil z různých stran zachytit píseň jako živoucí fenomén, který spoluutváří naše životy. Obecnější promyšlení spojil s každodenní realitou. Využil k tomu svou dráhu aktivního hudebníka (Poutníci, Teagrass, Plocek & Šuranská), hudebního vydavatele a producenta (Gnosis Brno), rozhlasového redaktora (Český rozhlas Brno) a publicisty.

Luděk Chochola

Marta Kubišová v písních a pořadech

„Měla jsem hezkej život. Takovej veselej a kalamitní,“ řekla jednou Marta Kubišová. Kdo zná příběh jejího života, nemůže než smeknout. Kniha Marta Kubišová v písních a pořadech nemá ambice být klasickou biografií. Vypráví Martin příběh jinak. Je to chronologicky sestavený hudební profil známé zpěvačky, který obsahuje výčet zásadních písní, televizních pořadů a koncertů a je doplněn o citace, hudební zajímavosti, fotografie a další materiály. Autor, mnohaletý Martin fanoušek, někdy postupuje den po dni, měsíc po měsíci, na sedmdesátá a osmdesátá léta mu pak stačí bohužel jen pár stran. Závěr tvoří přehled všech dostupných nahrávek doplněný skladbami, které se nahrávkami nestaly. Knihu ocení především ti, kdo se chtějí něco dozvědět o tvorbě této legendární zpěvačky.

OPUSTILI NÁS

Marie Poledňáková (81) — textařka

zastupována od 2008

V databázi má registrována 4 hudební díla

Josef Novotný (78) — skladatel, textař

zastupován od 1980

V databázi má registrováno 106 hudebních děl

Pavel Vaculík (73) — skladatel

zastupován od 1977

V databázi má registrováno 555 hudebních děl

Rostislav Hapl (60) — skladatel, textař

zastupován od 2006

V databázi má registrováno 5 hudebních děl

Pavel Smetáček (82) — skladatel

zastupován od 1963

V databázi má registrováno 49 hudebních děl

Ivan Hošek (86) — skladatel

zastupován od 1965

V databázi má registrováno 72 hudebních děl

Věra Provazníková (75) — textařka

zastupována od 1985

V databázi má registrováno 135 hudebních děl

Petr Hošek (55) — skladatel, textař

zastupován od 1993

V databázi má registrováno 68 hudebních děl

Pavel Slezák (81) — skladatel, textař

zastupován od 1970

V databázi má registrováno 196 hudebních děl

Nada Urbánková (83) — textařka

zastupována od 1971

V databázi má registrováno 31 hudebních děl

Marek Kopelent (90) — skladatel

zastupován od 1957

V databázi má registrováno 168 hudebních děl

V MNOHÉM NENAPLNĚNÝ TALENT

(VZPOMÍNKA NA PETRA HOŠKA)

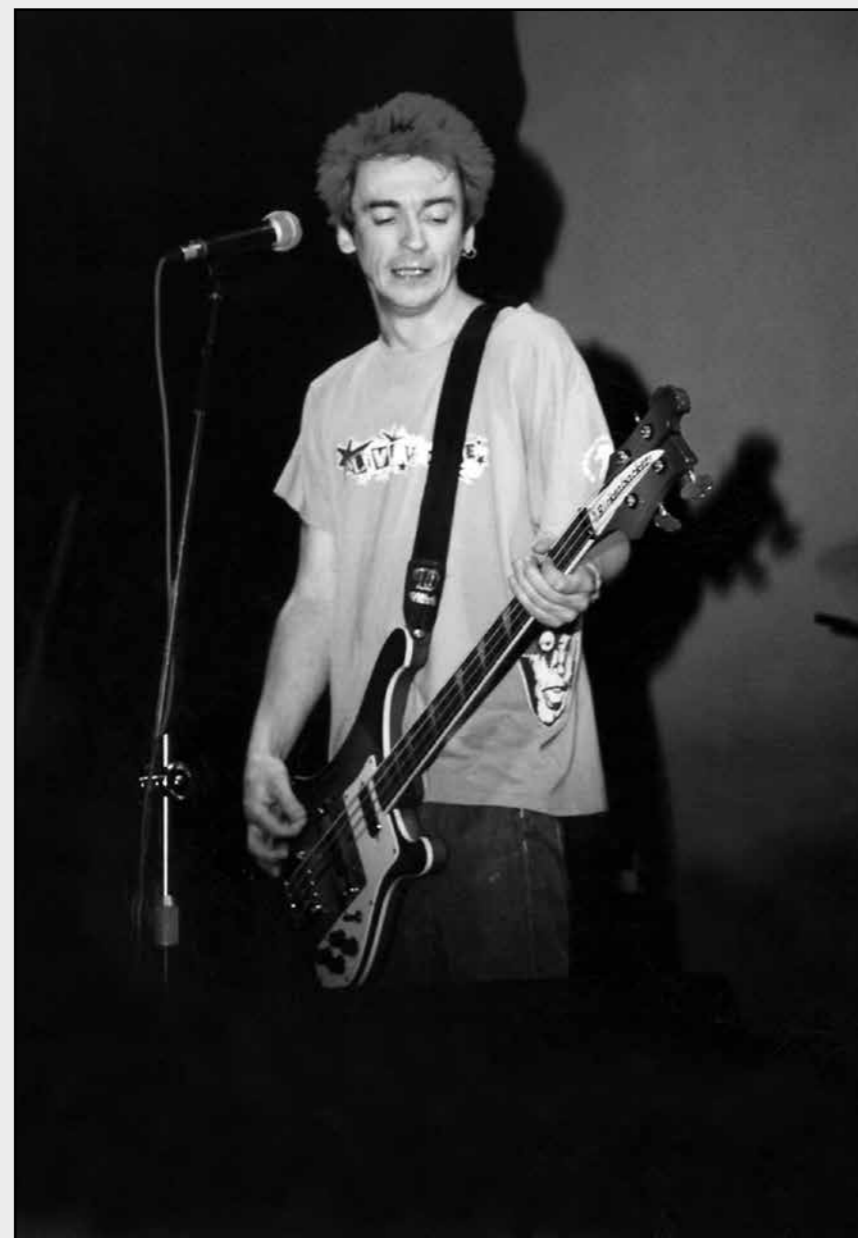

Foto: Miroslav Ledl

O existenci Petra Hoška, zvaného tehdy Sid a později Mucho, jsem se začal dozvídat po svém příchodu do Prahy v roce 1987. Kde došlo k seznámení s ním, si nepamatuji, ale je dost dobře možné, že mi byl kýmsi představen v proslulé hospodě U Zpěváků, kam jsem si uvykl chodit. V dalším roce už existoval soubor Našrot, Hošek obnovil Plexis, takže jsme se potkávali – s ním i jeho kámošem Sáčkem – nejenom během intenzivních návštěv u Zpěváků, ale také při společných koncertech obou kapel. Přičemž on navíc zároveň hrával se skupinami Michael's Uncle a Svatý Vincent.

První dva roky po revoluci byly hodně „veselé“ – vyrojila se spousta klubů, neustále se někde pařilo. Poté nastalo temné období Plexis, kdy do chodu kapely začaly v hojně míře promlouvat tvrdší chemické látky. Tehdy byl náš kontakt minimální. Petr pak skupinu rozpustil a začal se věnovat spoluorganizování tanečních party v klubu Roxy a vlastně kdekoli, sám se také stal DJem, když pod jménem Mucho pouštěl vinyly s latino music.

Více potkávat jsme se zase začali od druhé poloviny devadesátých, kdy Petr s jinými spoluhráči (Dušan Lébl, Martin Švec a později Zdeněk Petr) opět obnovil svou kmenovou kapelu, přičemž při různých akcích opět docházelo ke společnému hraní Plexis a Našrot. Naše přátelství se ještě více utužilo tím, že jsme začali navštěvovat proslulou vinárnu U Sudu, kde jsme se kromě společných pitek bavili sledováním fotbalových duelů Ligy mistrů, mistrovství světa a Evropy a samozřejmě naší milované Slavie Praha.

V roce 2001 jsme se společně domluvili, že založíme improvizací projekt, kde on bude pouštět desky s latino music a já do toho budu scatovat, přičemž jsme se pojmenovali Maradona Jazz. Vzápětí se v něm objevil náš kamarád bubeník Jarda Stuchlý a během půl roku se k nám připojil i další člověk, jenž pouštěl latino – DJ Baltazar. A s rozšířenou sestavou nám to „improvizační těleso“, jak my říkáme, vydrželo přes dvacet let. A za těch dvacet let jsme neměli ani jednu zkoušku – to je právě výhoda improvizačního tělesa.

A jaký vlastně byl Petr Hošek? Asi nejsem jediný, kdo řekne, že synonymy k Muchovu životnímu stylu byly mejdan a pařba. Vždycky rád pařil, už od svých sedmnácti – napřed doma v bytě, pak na chalupě v severních Čechách, po roce 1989 se zrodem nových klubů v nich a samozřejmě po hospodách.

Co se týče uměleckého zaměření, dalo by se u něj v mnohém hovořit o nenaplněném talentu. I když se deklaroval jako punker, nebyl nijak ortodoxní, rád objevoval novou hudbu a snažil se ji vtisknout do Plexis anebo ji pouštěl na deskách. Jako baskytarista vycházel z toho, co se naučil při působení u Michael's Uncle, a podle slov Dušana Lébla už pak v Plexis na basovku ani netrénoval – válela se o samotě ve zkušebně. Neměl prostě čas – musel pařit. Jako textař dobře využíval zkratk a sloganů, což je v punku hodně důležité, například sloganem „síla, sláva, stesk, smrt“ zcela vystihl určité období kapely Plexis.

Osobním nastavením byl Mucho člověk pacifisticky založený, nekonfliktní, byť dokázal hodně prudit. Ale vždycky jen ve verbální rovině. Měl v sobě zakódován cit pro svobodu nejen občanskou, ale taky pro svobodu dělat si se svým vlastním životem, co uzná za vhodné. Byl nesmírně vtipný, miloval humor, uměl skvěle vyprávět vtipy, na pódiu byl coby entertainer jedinečný, skoro si myslím, že by byl i výborným hercem, což u něj ale taky zůstalo nenaplněno. Málodko ví, že vynikal v kuchařském umění a byl též labužníkem – rád jídal neznámá jídla neznámých chutí, pil dobrá vína a piva, v posledních letech takzvané speciály. I když působil rozmáchně jako frajer, měl hodně křehkou duši, do žen se snadno zamilovával, o to hůř nesl rozchody s nimi. Jenomže vydržet s ním táhnout ten jeho nekonečný životní mejdan bylo jen pro silné povahy.

A nakonec to jeho tělo prostě nevydrželo. Život z mejdanového krále Petra Hoška vyprchal dne 23. 1. 2023.

Petr „Hraboš“ Hrabalik (Našrot)

V OSA byl registrován od 1993 a napsal 68 hudebních děl.

S onlajnem „za vod(o)u“

Digitální platformy šíří autorský obsah do celého světa a prakticky okamžitě. Vaše fanouškovská základna dostává rozměr, o jakém se dříve nikomu ani nesnilo. Může jím být kdokoli na planetě. Stačí mít internetové připojení a zpravidla nějakou tu hudební aplikaci. To přináší obrovskou příležitost našim skladatelům, textařům a celkově tuzemské hudební scéně. Můžete si například získat srdce milovníků metalu v severských zemích nebo klasické hudby v Asii. Zkrátka za svými posluchači se lze vypravit do vzdálených koutů světa, aniž by člověk musel kamkoliv cestovat. Takový prostor dává smysl hlavně v situaci, kdy autoři hudby dostanou za svoji tvorbu adekvátně zapláceno.

V loňském roce jsme z digitálních platform (Spotify, YouTube, Netflix, Voyo a další) pro vás utržili odměny v hodnotě 178 milionů Kč. Možná někteří z vás řeknou, že se situace zlepšuje a nejde o žádnou nepatrnou almužnu, jak tomu bývalo. Ale není to žádná sláva. Digitální platformy mají více předplatitelů a generují vyšší tržby. Ty se však rozdělují mezi násobně

více autorů a umělců, které například Spotify nabízí svým uživatelům k poslechu, v porovnání s rozhlasovými stanicemi. Autorsky se na skladbách podílí více autorů. Před pár dekádami to byli zpravidla 2 až 3 autoři, dnes jsou to týmy čítající 4 až 6 autorů. Soudě alespoň podle hitů hraných v rádiích. Na vině je i samotný způsob dělení výdělků platformem. Pojdme nahlédnout pod pokličku, jak se rozdělují částky z předplatného mezi všechny účastníky trhu, tj. provozovatele platformy (jako je Spotify, Tidal nebo Apple Music), nahrávací společnosti, výkonné umělce a autory hudby, včetně hudebních nakladatelů.

Přestože veřejnost volá po transparentnosti OSA, provozovatelé těchto platform trvají v licenčních smlouvách na mlčenlivosti, kterou jsou účastníci trhu vázáni. A tak v otázce, jaká je pravděpodobně celosvětová praxe dělení tohoto pomyslného koláče, nezbývá než dát na veřejnou šuškanou.

Říká se, že:

- 30–35 % si nechává samotná digitální platforma,
- 35–40 % si odkrojí nahrávací společnosti,
- na kapelu tak zbývá něco mezi 15–20 %
- a autorům s hudebními nakladateli připadne 10–15 %.

OSA si z honoráře pro autory a hudební nakladatele srazí na své náklady 10 %. Je to mimochodem jediné známé a oficiální číslo, které naleznete ve svých vyúčtováních i na našich webových stránkách. Dělení mezi jednotlivé hráče na trhu může vypadat následovně:

PRŮMĚRNÝ PODÍL NA VÝNOSECH DIGITÁLNÍ SLUŽBY

37,50 % nahrávací společnost
32,50 % streamingová služba
17,50 % výkonní umělci
11,25 % autor hudby / nakladatel
1,25 % režie OSA

Zmíněný model dělení je hodně podobný prodejům nosičů, jako jsou CD nebo vinyl. OSA vždy licencoval hudbu autorů nahrávacím společností. Celosvětově dohodnutý obchodní model byl 9,009 % z první prodejní ceny. Už samotný termín první prodejní cena ve mně nezbuzuje žádnou důvěru, a v době, kdy na pultech obchodů stála cédéčka 600 Kč a více, se první prodejní cena vykazovaná nahrávacími společnostmi pohybovala na úrovni 150 Kč, maximálně 200 Kč. Z této částky se počítala odměna pro všechny skladatele, textaře a nakladatele. Ale lze opravdu na streamování hudby na Spotify nebo YouTube nahlížet jako na prodej hudby? Nebo se streamování hudby podobá spíše rozhlasovému vysílání, kde se výnosy dělí zhruba 50 % pro nahrávací společnosti s výkonnými umělci a 50 % pro autory hudby společně s nakladateli? Když přepočteme koláčový graf dělení výdělků z digitálních platform mezi nahrávací společnosti s výkonnými umělci a autory hudby s hudebními nakladateli, dostaneme se na poměr 80 % vs. 20 % ve prospěch nahrávacích společností s výkonnými umělci. Nevím jak vám, ale mně se obchodní model aplikovaný v digitálním prostředí nejvíce jako spravedlivý. Poslech hudby a sledování filmů a seriálů přes digitální platformy bude v budoucnu zcela dominující způsob konzumace autorského obsahu. Proto na mezinárodní scéně pod hlavičkou CISAC již vzniká iniciativa férového dělení výdělků z digitálních platform, kterou OSA jednoznačně podporuje. Jejím cílem jsou férové podmínky pro autory hudby a hudební nakladatele, protože pouze tak může fungovat zdravý hudební ekosystém.

Milé autorky, milí autoři, vážení hudební nakladatelé, jsme na vaší straně, držte nám palce při jednání s nahrávacími společnostmi!

Roman Střeček
předseda představenstva OSA

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

NAHLÉDNĚTE DO ARCHIVU OSA ON-LINE

přehled desetitisíců nosičů, knih a publikací od doby založení OSA dosud nebo přehledně vyhledávání článků a rozhovorů z magazínu Autor in a mnoho dalšího

ARCHIV.OSA.CZ

Michal Pavlíček

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

Karel Havlíček

Indy & Wich

Martin Baxa

John Wolfhooker

WWW.OSA.CZ/AUTOR-IN